

Ijitān n-inəmmušal n-ঢisa Ālmasex

Āšajəš

¹ A-wa näkk hin-iktabän i-enəssemyär-in
Täyofil:

Dăg-əlkəttab-in wa äzzarän, ässogħälăg-ak
isālan n-a-wa s-issəntä ঢisa iji-net d-a-wa issäxra
iket-net

² hundăg har ašäl wa d-immədkäl s-
išənnawän, ḍarät a-s äsimätär inəmmušal
wi äsnäfrän s-tärna n-Unfas Šaddijän.

³ Əntäned-en-dăg a-s dd-äsnäfaläl iman-net s-
tizarät darät tamättant-net i-ad-tän-isəlməd s-
timtär äjjoootnen a-s iddar. Ija ḍarät tanäkra-
net jer-inəmmuttan əkkożat timərwen n-ašäl
izzaġ jer-inət̄ulab-net, itajj'-asän isālan n-
Təmmənəya n-Mässinäg.

Ārkawäl wa ija Mässinäg i-aratän-net

⁴ Ašäl iyyän, oħar där-sän amənsi har šik-dăg,
inn'-asän: «Wär feläm aqṛəm wa n-Yärussālam,
əqqəlät i-a wa s-hi-təsläm saqreġ-t s-hawän-ijjäš
Abba ārkawäl-net;

⁵ tidet, Exya, aman a dăg-issəlmäg äddinät
mäšan kăwaneq, dăg-härät n-išilan, ad-
tətwəsəlmägäm dăg-Unfas Šaddijän-i dd-e-
izzubben fälla-wän.»

(Marqəs 16:19-20; Luqa 24:50-53)

6 Āžžiimmägjan dihen-däg a-s t-əssəstänän, ənnän-as: «Emäli, ajän äzzäman wa däg-dd-taqqäl təmmənukəla Işrayil, osä-dd?»

7 Inn'-asän: «Wädden kawäned a iwar almud n-täqqän wäla ässayät wa iytäs Abba däg-älxikmät-net;

8 kawäned, ad-təjrəwäm tärna, ad-fällawän dd-izzubbət Unfas Šäddijän, tumasäm tijuhawen-in däg-ayrəm wa n-Yärussälam, däg-teje ta n-Älyähudəyät iket-net d-ta n-Sämaritəkkəm har diha dd-təmda äddunya.»

9 Inn'-asän a-wen ḡas, immədkäl data-sän s-işənnawän; əbdadän, əswađän däg-s har hasənt tənjär tejäräkt.

10 Ājozäyän işənnawän-i s-immədkäl a-s hasän-dd-änfalälän əssin meddən ässiimlälne, ənnän-asän:

11 «Ya käl-Galila, ma s-təbdadäm təjozäyäm işənnawän? Yisa wa immədkälän jere-wän s-işənnawän, ilkam a dd-iqqəl s-əmmək-wa-däg s-t-tənhäyäm ikk'-en.»

12 Fälän inəmmušal ədarät-a-wen tađayt ta n-əzzäytunitän, əqqälän ayrəm wa n-Yärussälam-i hasän-t-illän əddəkuđ n-täzunge n-ässayät nräjjoš.

13 Əwwäđän-in ayrəm, əkkän soru n-ehän-wa s-əzzäyän ažəmmäg däg-s. A-wen: Bəṭrus, Exya, Yaqub, Idris, Fəlibb, Tomi, Bartälämma, Mätti, Yaqub ägg Älfa, Simyon wa s-itawänna Äššažeğ, Hudd wa n-ägg Yaqub.

14 Əjlayän iket-däg-näsän däg-a-wa hän, oharän iyyän n-ulh däg-temädilt n-Mässinäğ

əntāned d-tidēden tēha Māryāma ta n-ma-s
n-Ŷisa d-ayətma-s n-Ŷisa.

*Ānātṭalib wa ijjāšān edāgg n-Yāhudəs
Isxaryut*

15 Āžziimmāgħān dihen-dāgħ, āmoosān temede
n-āwadəm d-sānatāt timərwen a-s dd-ibdād
Bət̪rus jere-sān, inn'-asān:

16 «Ayətma-għ, a-wa innā Unfas Šāddijān s-
emm n-ānnābi Dawəd, dāgħ-isālan n-Yāhudəs-i
dd-āslälān āddināt wi ārmāsnen Ŷisa, ijā;

17 kāla dāgħ-nāgħ āqqiin, kāla t-illa ijraw folāt-
net dāgħ-āmašal wa hanāgħ-issägħlaf Mässināgħ.

18 Azrəf-wa xāramān irmās i-ad-āmašal
abakkad wa ofa, iżżeñsā sār-s ašəkrəs wa
dāgħ-dd-īha āsikāt-tħay fäll-exqaf-net, āsfatāqqat
iman-net, āżun dāgħ-ammas, ābräzzżat-dd a-wa
ihān tħasa-net iket-net fäll-ākall;

19 wär t-illa ere izzaġān Yāruśālam s-wădden
han-t isālan n-a-wen-dāgħ, eglan āddināt faww har
ašəkrəs-wen-dāgħ dāgħ-t-āba, əjān-as isəm dāgħ-
tawalt-nāsān: <Häqqāldāma>, a-wen ālmāgħna-
net: <Ašəkrəs wa n-ašni>.

20 Amāra, iktab dāgħ-əlkəttab wa n-Āżżabur a-
s:

<Iqqolet ehān-net timšar,
wär t-itiləset āwadəm uzāgħ.>

Iktab dāgħ a-s:
<Ijjəset iyyān edāgg-net.>

21 Ilzam āmāra ad-nəsənnəfrən iyyān dāgħ-
meddən wi hanāgħ-hānen s-alkum i-Ŷisa dāgħ-
takliwen-net d-uqlawān-net dāgħ-a-wa ikkās
Emāli Ŷisa ill'-e jere-nāgħ,

²² a-wen, ḡur-ašäl wa t-issəlmäg Exya däg-aman har ašäl wa dd-inkär jer-inəmmuttan təkkəd ašäl wa d-immədkäl jere-näg s-işənnawän.»

²³ Āsnäfränän-dd əssin meddən, iyyän Yusəf wa s-itawänna Bärsabas, jannen-as iyyäd Istus, wa iyyädän Matiyas.

²⁴ Dälän Mässinäg ḍarät-a-wen, ənnän: «Emäli, käyy a issanän a-wa ihän ulh n-e d t-illäm ägg-adəm, səlməd-anäg wa täsnäfränäd jer-meddən-wi-däg n-əssin

²⁵ i-ad-ijjəš edägg wa n-tənnəmušəla irfäd Yähudəs, ikk' edägg wa ija i-iman-net.»

²⁶ Jän tisäxeren ḍarät-a-wen, oðänät fäll-Matiyas, äddin ya fäll-inəmmušal wi n-märaw d-iyyän.

2

Āzabbu wa dd-ija Unfas Šäddijän fäll-inətṭulab

¹ A-s dd-iwwäd ašäl n-ämudd n-käl-Ālyähud wa s-itawänna Fantäkawt, äžziimmägän inətṭulab iket-däg-näsän däg-iyyän n-edägg.

² Wäla a hin-əjrähän a-s dd-ifäl emäslı iyyän olähän d-i n-tamädalt täşsoohet işənnawän, änhäynähäy edägg-ənnin-däg däg-äqqiimän iket-net;

³ ibdäd-dd fäll-hak iyyän däg-sän a olähän d-ilsawän n-imämmälän n-efew əbðanen,

⁴ idnäy-tän Unfas Šäddijän älwäqq-wen-däg, ad-tamäjradän awalän äynaynen s-əmmək wa s-hasän-issärgäs Unfas turhajät n-a-wen.

5 A-s itājj a-wen-dāğ, āhhujjājān-dd kāl-Ālyāhud ājjootnen āddinnen s-Yärussālam, wär t-illa ākall s-wädden falān-t-dd.

6 Təslā tamətte n-ağrəm i-emäslı wa ijān, toşäl-dd iket-net s-edägg wa dāğ-ija, təjraw-tät tākunt n-emäslı-wa-dāğ d-a-wa s-hak āwadəm-dāğ, isall i-inəmmušal āmmijrādān tawalt n-ākall-wa-dāğ dd-ifāl.

7 Əqqälän-dd āddinät ɣas, oran imawān, təjraw-tān tākunt, jannen: «Kāhh! Wi āddinät hanāğ-āmmijrādnen, ajān wädden teje ta n-Galila a tān-lät?

8 Ma n-əmmək n-a-s hasān-nəsall āmmijrādān tawalen-nānāğ?

9 Han-anāğ āddinät dd-falnen Bartas, Midyas, Ilam, Mizəbbuṭamya, Ālyāhudəyät, Kafadusya, Fon, Azya;

10 Frižya, Banfilya, Miṣra, Libya, Qərwan, Roma,

11 iyyād dāğ-nāğ kāl-Ālyāhud s-alāşāl, iyyād inalkimān n-āddin wa n-kāl-Ālyāhud, iyyād dāğ-nāğ kāl-Kritus, iyyād Arabān; māşan, nəsall'-asān iket-dāğ-nānāğ tiimələn tīhusay n-ijitān n-Mässināğ dāğ-tawalen-nānāğ.»

12 Əqqälän-dd āddinät ɣas oran imawān, iqqan a-wa ijān iğafawān-nāsān, tinmənnin: «Ma āmoos ālmāğna n-a-wa-dāğ?»

13 Əggädän-dd iyyād, jān inətṭulab tekāşkāst, ad-jannen: «A-di, asməd a dāğ-äyyiwānān.»

Ālxuṭbat wa ija Bəṭrus aşäl wa n-Fantākawt

14 Ibdād-dd Bəṭrus jer-imidiwān-net wi n-märaw d-iyyān, iḍkāl emäslı-net, innā i-tamətte:

«Meddən, kawāned-i n-iməhhujjaj, kawāned-i n-käl-Ālyähud əzzägħen Yärussälam, sajdät-ahi iket-däg-nawān, təjrähäm a-wa hawān-e-annāg däg-almägħna n-a-wa ijān jere-wān ašäl-i-däg.

¹⁵ Wädden a-wa tordäm a ijan, meddən wi hannayām, wär-əswen asməd däg-sän ikkasän ənniyät, wär-ammukkän a-wen ed agdəlset-däg iket ija.

¹⁶ A-wa ijān ašäl-i-däg, wär-āmoos xas ar tasətbat n-a-wa inn' annabi Yuwil[†] əzzāman wa d-äloläy, innä; innä Mässinäg:

¹⁷ *Enta da a-wa ilkämän däg-išilan wi dd-malənen,*
A dd-zəzzubbuġ Unfas-in fäll-e d t-illäm ägg-adəm,
ad-äkfäg mäjräd-in mədda-wān d-ešše-wān,
səssiwədän-t-in dägg-adəm,
ad-dd-ənfilələn härätän ättunkälnen i-imawaḍän-nawān,
əhhərjun imxarän-nawān tikunen;
¹⁸ *išilan-en, a dd-zəzzubbuġ Unfas-in fäll-eklan-in d-tiklaten-in,*
əluləyän iket-näsän.

¹⁹ *Ad-dd-əjmäḍän härätän ässuksäđnen išənnawān,*
äjäg ijitān n-Mässinäg fäll-ärori n-äkall,
inxel ašni, ärġ efew, inkär äho s-išənnawān.

²⁰ *Ad-tämagħay tafukt, əjənät tihay,*
išwaġ ewär šund ašni təzzar,
ass-dd ašäl wa mäqqärän n-älxurmät ixtäs Emäli.

† 2:16 2:16 A-wa annabi dd-azzarän i-ġisa, əloläy däg-isälän-net səmmosät timaq n-awätay dat-tiwit-net.

21 Ašäl-en, ere iigrän isəm n-Emäli i-tinahäyen,
ad-iɣləs.>

22 Ya käl-Iṣrayil, säjdät i-isälan-wi-däg: Ɣisa wa n-Näşirät, təssanäm kawäned iman-nawän a-s ähaləs äsinäfrän Mässinäg a ämoos, issətbät a-wen dat-tiṭṭawen-nawän s-tikunen d-tišušab d-ijitān n-Mässinäg wi ija jere-wän,

23 däg-a-wa itäjj Mässinäg d-təlluləya-net, oy-yiwan tärmasäm-t, jäm iman-net s-ifassän n-inəzzulam[†] wi t-əsläbnen fäll-tajettewt;

24 tidət, ämmut mäshan, ikkäs-t-dd Mässinäg däg-tamättant ta t-təzbäbät, ed wär t-illa emmek s-t-təṭṭaf däg-tišəm-net.

25 Isälan n-a-wen-däg a däg-äloläy ännäbi Dawəd a-s innä:

<Hannäyäg hak ässayät Emäli dat-i;
iwar axil-in i-ad-ozja ənniyät-in.

26 Äsidäwät a-wen ulh-in,
olwa iləs-in ed jaräg äṭṭäma
n-ad-täns tafəkka-nin däg-älxer,

27 wär-e təyyəd iman-in ənsan däg-ider n-äkall,
wär-e təyyəd Eməşseddəj-näk
rakkäh tafəkka-net däg-ażəkka.

28 Käyy a hi-issəknän tabarät ta ha tämudre,
sämməd ulh-in, äddiwät ed təlləd-t edes-in.>

[†] **2:23 2:23** – Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläşäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti iyyädnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam. — Ašäl-i-däg, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

29 Meddən, kăwăned-i n-ayətma-γ, əkkasāγ
ăššäk dăγ-a-wa hawăñ-janneγ: Amγar n-
amăzzag Dawəd, āba-t, iżka; ażəkka-net dăγ har
aşäl-i-dăγ, ill'-e diha-dăγ jere-năγ.

30 Ənta-i n-ănnăbi, issan făll-ärkawäl wa has-
ihăd Măssinăγ a-s has-innă:
<Ilkam ad-isəbdəd dăγ-edăgg-net iyyăñ
dăγ-ihăyawăñ-net dăγ-təmmənukəla.›

31 A-s ijănnna Dawəd a-wen, ihannăy dăγ-ijəj
tanăkra n-Ālmasesx jer-inəmmuttan ed āru d-
ălolăy Dawəd dăγ-isălan n-a wa s-ilkam ad-ăj.
Ənta-en-dăγ a dăγ-ăssewäl Dawəd a-s innă:
<Wär-e təyyəd tafəkka-nin təjar-in dăγ-ażəkka,
wär-e təyyəd tafəkka-nin rakkăh dăγ-ażəkka.›

32 Ỳisa-i s-hawăñ-heγ isălan-net, näjjəyha i-
asənkar wa t-dd-ija Măssinăγ jer-inəmmuttan
təzzar

33 iḍkäl-t s-işənnawăñ, ăsγäym'-e daw-axil-
net i-ad-imnukəl, ikf'-e Abba Unfas Šaddijāñ
wa s-ijjăš ărkawäl-net, ăzzäbbät-t-dd dăγ fălla-
năγ, ăsnäfläy-anăγ dăγ-s, ənta-den-dăγ a-wa dd-
orawän a-wa s-sălläm d-a-wa hannăyäm aşäl-i-
dăγ.

34 Ənnăbi Dawəd ya, təssanăm a-s wär-
imməḍkäl s-işənnawăñ ed ənta iman-net a
innän:

<Innă Emäli Măssinăγ i-Emäli-nin:
Eyyaw, γayəm, tăxkəmäd daw-axil-in

35 hundăγ har ajäγ işənja-năk isəkkukal daw-
iḍarän-năk.›

36 Aşäl-i, əlmədnet käl-Işrayil iket-dăγ-năsän a-
s Ỳisa wa təşlăbăm făll-tajəttewt, ənta a ija
Măssinăγ Emäli d-Ālmasesx!›

Ālmăssexitān wi āzzarnen

³⁷ Iđās mājrād wa ija Bə̄trus ulhawān n-ăddinăt wi has-ăsijădnen, ənnän-as ənta d-inəmmušal wi iyyăđnen: «Ayətma-năg, ma hanăg-iwarăń?»

³⁸ Inn'-asän Bə̄trus: «Utabăt, tətwəsəlmăgħām iket-năwān dăg-aman s-isəm n-Visa Ālmasex, i-ad-təjrəwān tenăšše n-ibakkadān-năwān, ākf'-iwan Măssinăg Unfas Šaddijān,

³⁹ ed ārkawäl wa ijjăš Măssinăg, kăwāned d-ihäyawān-năwān d-ăddinăt wi əzzăgħen dăg-iżej, d-e d t-illām ere dd-ixra Emäli-nănăg Măssinăg s-iman-net a-s t-ijsa.»

⁴⁰ Ij'-asän Bə̄trus isālan ājjootnen, isabat hărätān data-sän, isamātar-tän, ijann'-asän: «Agəzät iman-năwān dăg-əzzurəyät-ta-dăg təfrăgħat.»

⁴¹ Əddinăt wi omännen s-a-wa ātwānnän, ātwäsälmaġħän dăg-aman; āmoos a-s, kărad afdān n-äwadəm aśäl-wen-dăg a dd-əwwăđnen fäll-imumənän.

Anmətṭaf wa t-illän jer-imumənän

⁴² Əkfän imumənän iket-dăg-năsän iman-năsän i-a-wa tän-săgħren inəmmušal, oħarān ittus, tużanän amənsi wa šaddijān n-tasăktot, təddalān Măssinăg.

⁴³ Təjjăš tuksəda n-Măssinăg tamətte iket-net, făl-a-s tamašalän inəmmušal tišušab d-ijitān n-Măssinăg āqqannen eġaf.

⁴⁴ Ānimətṭafän imumənän iket-dăg-năsän jer-iman-năsän, əzzaygħän iyyān n-edägg, tihərən a-wa ətṭafän,

45 žänš'-en-in a-wa län däγ-ehäre, ad-tužanän
älqim-net s-a-wa där-ogdähnät timxutar n-hak
iyyän däγ-sän.

46 Ākoyädän hak ašäl s-iyyän n-ənniyät däγ-
ažəmmäγ däγ-təfärre n-ehän n-ämudd wa
mäqqärän, tihərən imənsiwän däγ-ihänan-
näsän s-iman äddiwätnen; a-wa tajjän iket-net,
il' əmmək,

47 tiimələn Mässinäγ, ässiimxärän-tän
ăddinät iket-näsän. Isawad-dd Emäli hak ašäl
fäll-älžämaγät-näsän ăddinät wi ixalläs.

3

Anäbdon wa ăzozäyän inəmmušal

1 Ašäl iyyän, ikka Bətrus ehän n-ämudd wa
mäqqärän, ăddeew d-Exya i-ämudd wa n-tezzar.

2 Ālwäqq-wen-däγ däγ, ad-dd-ämewäy s-emm
n-ehän n-ämudd wa s-itawänna: «Tihusay»,
ăhaləs s-a-s dd-iwa-däγ ibdan. Hak ašäl dihen-
däγ a t-sänsen ăddinät-net i-ad-itattär takute
däγ-ăddinät wi dd-tajjäšnen ehän n-ämudd.

3 Inhäy Bətrus d-Exya äbokän ujəš n-ehän n-
ämudd ɣas, iżżäl-asän ăfuss.

4 Ikn'-e Bətrus d-Exya azəjjəzz təzzar, inn'-as
Bətrus: «Əkən däγ-näγ akäyad.»

5 Iknä däγ-sän ăhaləs akäyad, ijar ättäma n-
ad-t-əkfən härät

6 mäšan, inn'-as Bətrus: «Wär leγ oräγ wäl'
azrəf mäšan, a-wa leγ, hakkäγ-ak-t s-isəm n-
VisaĀlmasesx wa n-Näşirät: əbdəd, ärjəš.»

7 Āshātäl-as-dd Bəṭrus s-äfuss-net wa n-axıl, issəbdäd-t. Iqqäl-dd ăşşahät iđarän-net d-timzəzzəden-net ăssağät-wen-däg;

8 ijä-dd tiyyät teggedt, irjäš, ănmäjjaš där-sän ehän n-ämudd, itaggäd a-wa-däg has-təja tedäwit, itiiməl Mässinäg.

9 Ənhäyän-t äddinät iket-näsän irjaš, itiiməl Mässinäg,

10 əzzäyän-t ɣas, ad-jannen: «Ak, wa wädden emädäl wa s-härkuk ăqqiima dat-emm wa ähusken n-ehän n-ämudd wa mäqqärän.»

Ənhäyän a-wa däg-s ijän ɣas, ăqqänän iğafawän-näsän, tof'-en tákunt n-a-wa ijän.

Iffəssär Bəṭrus i-tamətte ălmäyna n-azuzi wa jän i-ănabdon

11 Iltäg ähaləs-ənnin Bəṭrus d-Exya, unjäy fäw där-sän ibđa. Toşäl-dd tamətte iket-net s-edägg wa däg-əbdädän s-itawänna tisuđaf n-ehän wa n-Suläyman, ăgläyyäläyän-tän-dd äddinät tufa tákunt n-a-wa ijän.

12 Inhäy Bəṭrus awnaf wa hasän-ămoosän ɣas, inn'-asän: «Käl-Işrayil, ma s-däg-näg təkyadäm s-əmmək-wa-däg šund a-s năkkäned d-imannänäg, mey s-iqqud-nänäg dat-Mässinäg a-s năzozäy ähaləs-i-däg?»

13 Mässinäg wa n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub, ənta-i n-Mässi-s n-abbatän-nänäg, ənta a iđkälän s-ălxurmät-net, akli-net ɻisa-wa tăstărmăsäm təzzar, tăkkuddăläm-t dat-Bilatəs-i a-s itäjj a-wen-däg, ăbook ad-t-in-isəwwəyy măšan,

14 kāwāneđ tākkuddäläm Eməššeddəj d-Āmaȝdal, təttäräm dāȝ-āmānokal ad-hawān-dd-isəwwəyy emājj n-iman,

15 jām iman n-āmānokal wa ihakkān tāmudre māšan, issənkär-t-dd Mässināȝ jer-inəmmuttan, nākkāneđ a-s tijuhawen-net.

16 Ǝlmədät a-s s-tärna n-isəm n-ȝisa d-təssəba n-immun wa sār-s nəja, a fāl hannāyām āhaləs-wa-dāȝ təzzayām, har t-dd-iqqāl āşsahāt-net data-wān; immun s-isəm n-ȝisa a ȝozzāyān āhaləs-i-dāȝ hannāyām ibdād data-wān.

17 Āmāra ayətma-ȝ, əssanāȝ a-s a-wa təjām kāwāneđ d-imizärän-nāwān, ălžāhalāt a dāȝ-t təjām,

18 a-wa ijān, a otas Mässināȝ i-ad-isətbət a-wa s-ăru d-ălolāyān ānnābitän dāȝ-isālan-net, a-s ənnān a-s Ālmasex, ad-inhəy aȝāna təzzar imnukəl.

19 A-wa ənnān, ijā, a-wen-dāȝ a fāl āmāra, mujrəzät ibäkkadän-nāwān, tutabäm i-ad-hin-aməs Mässināȝ ibäkkadän-nāwān,

20 izəzzubbət-dd fälla-wān išilan n-ălxer, i-ad-hawān-dd isuȝəl ȝisa-i n-Ālmasex ăsnāfrän-i s-āmāra-dāȝ,

21 ih' išənnawān har ašəl wa d-mad-isəynəy Mässināȝ härät iket-net, s-əmmək wa s-ăru tän-innä s-imawān n-ānnābitän-net wi n-iməššeddəjän.

22 Dāȝ-isālan n-a-wen-dāȝ, ad-inn' ānnābi Mosa:
<Ad-hawān-dd-isəssiwəy Emäli Mässināȝ
ānnābi där-toharäm temiđt, där-i olähän,
säjdät i-a-wa hawān-e-ānn iket-net.

23 Ere unjäyän s-asjəd-has,
ad-äbas äddiin däg-tamətte n-Mässinäg,
ämätet.»

24 Ämära, ännäbitän iket-näsän, γur-Sumäyla
har wi t-dd-əśräynen, äloläyän iket-däg-näsän
däg-isälan wi s-hanäg-salläm nəttajj'-awän-tän
ašäl-i-däg.

25 Käwäned a-s iməkkusa n-ännäbitän-windäg
ed täkosäm ärkawäl wa ohär Mässinäg d-
abbatän-nänäg ašäl wa d-innä i-Ibrahim:

<S-isəm n-əzzurəyät-näk a-s mad-ijjəš
älbäraka tiwsaten n-äkall iket-näsnät.»

26 Təssəba-näwän käwäned, s-tizarät, a fäl
dd-issənkär Mässinäg akli-net, γisa Ālmasex,
ašmašäl-t-dd sär-wän i-ad-däg-wän äj älbäraka,
təbədəwäm d-erk imojjan-näwän.»

4

1 Ämmijräd Bətrus d-Exya härwa i-tamətte a-s
tän-dd-osän härät däg-käl-tikutawen, äddewän
d-emännähäd n-ehän n-ämudd wa mäqqärän d-
käl-sadus.

2 Äsğäf-tän asəgär wa täjjän inəmmušal i-
tamətte ed, jannen i-äddinät a-s γisa Ālmasex,
inkär-dd jer-inəmmuttan,

3 ärmäsän-tän, jän-tän däg-takärmut har
äffäw ed a-s itäjj a-wen-däg, ijjaš-dd ehäd.

4 Omänän äddinät äjjootnen əslanen i-mäjräd
wa jän, a-wa ätubän däg-ašäl-wen-däg, iwwäd
səmmos afđän n-äwadəm.

⁵ Āffāw ḡas, əžžəmmägħän-dd imizärän n-käl-Ālyähud d-inušämän d-älxulam n-Āttäwrat wi hānen Yärussälam

⁶ d-Hennan wä n-ämänokal n-käl-tikutawen d-Qayaf d-Exya d-Ālxader d-käl-ehän n-ämänokal n-käl-tikutawen iket-näsän.

⁷ Əssəbdädän-dd Exya d-Bəṭrus jere-sän, ənnän-asän: «Kawäned, ma tāmoos tärna d-isəm wa s-täjjäm a-wa täjjäm?»

⁸ Āzzubbät-dd Unfas Šäddijän s-ăşşahät fäll-Bəṭrus ässaxät-wen-däg, inn'-asän: «Imizärän n-käl-Ālyähud, kawäned-i n-inušämän,

⁹ asəstan a hanäg-tajjäm ašäl-i-däg, däg-isälan n-a-wa āhusken ätwäjjän i-anäbdon d-əmmək wa s-iğläs.

¹⁰ Närha ad-təlmədäm iket-näwän, kawäned hakd käl-Iṣrayil wi iyyädnen a-s tärna n-isəm n-ġisa Ālmasex wa n-Näşirät təsläbäm fäll-tajettewt mäšan, issənkär t-dd Mässinäg jer-inəmmuttan, tärna-net ənta-en-däg a təzozäyat ähaləs wa hannäyäm ibdad data-wän.

¹¹ ġisa, ənta a-s tähunt ta hin-järäm kawäned-i n-ālbännatän mäšan, tāmoos-dd tähunt ta n-aymär fäll-insa ehän iket-net.

¹² Wär t-illa əlġəllas ar s-isəm wa-net fäl-a-s wär t-illa isəm ikfa Mässinäg daw-išənnawän i-əlġəllas n-dägg-adəm säl wa-net.»

¹³ Islä əlžämaġät i-əşşuhu n-mäjräd wa hasän-ija Bəṭrus d-Exya ḡas, tof'-en tákunt-näsän, ed jan-tän äddinät əžhalnen wären əxra mäšan, əlmädän a-s Bəṭrus d-Exya, āmoosän inalkimän n-ġisa.

14 Darät-a-wen däg, anäbdon-wa izzäyän, ənta-da-däg ibdädän edes-hasän, äbas əssanän a mad-ənnən.

15 Əzzəzjärän Bəṭrus d-Exya ehän wa däg-xattäsän ăsshäreya iket-di d-tamänhayän əntaneq.

16 Däg-taximit-näsän, ənnän: «Wi äddinät, ma hasän-e-näj? Iji n-Mässinäg wa ijän, wär t-ihä ăsshäk ed əssanän sär-s käl-Yärussälam iket-däg-näsän, wär näddobät akuddəl-net.

17 Ämära, i-ad-wär səməlsin isälan-wi-däg fäll-tamətte, nəsəmmähädet fälla-sän i-ad-äbas ilkam ad-jan isälan n-isəm n-Visa i-ăwadəm wäl' iyyän, olasän ɣas, ämminänhayän d-imannäsän.»

18 Əssäygrän-dd Bəṭrus d-Exya darät-a-wen, ăsmäqqän fälla-sän i-ad-äbas ilkam ad-ăyran wäla ăssiyyräni isəm n-Visa i-ăwadəm wäl' iyyän.

19 Äwwežäbän-asän, inn'-asän Bəṭrus d-Exya: «Əssənat kawäned iman-nawän kunta ma ufän asjəd-hawän kawäned, mey asjəd i-Mässinäg?»

20 Däg-a-wa hanäg-dd-iqqälän näkkäned, wär näddobät asusəm fäll-isälan nənhay, nəsl'-asän.»

21 Oläs älžämayät asəmmähəd däg-sän təzzar, oyyän-tän-in ed wär t-illa udlem fälla-sän ejravän. Täqqäl-dd tamətte iket-net, tiiməl Mässinäg fäl təssəba n-a-wa ija.

22 Anäbdon-wa izzäyän, ähaləs ilan a okäyän əkkožät timərwen n-awätay.

*Tittar ti jän imumənän darät a-s dd-ătiwäyya
Exya d-Bəṭrus*

23 Ätwäyyän-in inəmmušal ḡas, əkkän imidiwän-näsän, əjän däg-sän isälän n-a-wa ənnän imänokalän n-käl-tikutawen d-inušämän.

24 Eslän i-isälän-en-däg ḡas, əttäfän iyyän n-emm, ad-tëddalän Mässinäg s-afälla, jannen: «Emäli, käy a dd-ixlökän išənnawän d-äkall d-ejärew wa səmmän d-a-wa tän-ihän iket-net,

25 käy a innän s-tärna n-Unfas Šäddijän s-emm n-abba-nänäg Dawəd-i n-akli-näk:
<Ma däg-ədgaznät tiwsaten?

Ma ijan äddinät däg-a wären infa härät?>

26 Ma äsihälän imänokalän əsshənju-näk, tihərən d-imännähädän emm fäll-Emäli d-Älmasex-net.

27 Itbat a-s ijäd Bunəs Bilatəs d-Harudəs akli-näk Visa Wa n-Eməssheddəj täsnäfränäd i-adumas Älmasex. Ohärän fälla-s emm əntäneq d-tiwsaten ti n-inəzzulam† d-käl-Israyil däg-Yärussälam.

28 A-wen jän-t i-ad-itbat erhet-näk d-a-wa s-äru t-dd-täxtäsad.

29 Ämära Emäli, agəz-anäg däg-ässar-näsän, təkfəd eklan-näk ənniyät ozjan s-äxtäbän mäjräd-näk.

30 Ilal-anäg s-tärna n-äfuss-näk i-ad-nəzizuy äddinät, näj tikunen d-tišušab s-isəm n-akli-näk Visa Wa Šäddijän.»

---

† **4:27 4:27** – Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläşäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti iyyädenen iket-näsnät, ti n-inəzzulam. — Ašäl-i-däg, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

31 Dihā-dāy d-əssəmdān tamādilt n-Mässināy, ad-ăskādkād edāgg-wənnin-dāy dāy-ăžziimmäyän, iđnay-tän Unfas Šaddijän iket-näsän, ad-xaṭṭābān mājrād n-Mässināy s-ənniyät ozjan.

Tassayt ta t-təllät jer-ălmässexitän

32 Iṭṭaf ālžāmagyat wa n-imumənän iyyän n-ulh d-iyyän n-ənniyät, wär tän-iha faw ere ijannen a-wa i-nin wäla a-wa i-nin, ănn-ak tihərən a-wa län iket-net jer-iman-näsän.

33 Tajäyhen inəmmušal s-tärna tăşsohet, xaṭṭābān i-ăddinät tanākra-ta dd-ija Emäli Yisa jer-inəmmuttan, ässinsa day Mässināy ănnuğmät-net s-ăşşahät fälla-sän iket-näsän.

34 Wär tän-iha faw ere ămiğatärän s-härät, žänş'-en-in dāy-sän wi länen išekraš d-ihänan,

35 tiwəyən-dd ālqim n-a-wa tän-in-əžžənšän, sans'-en-t dat-inəmmušal i-ad-t-użanän jer-imumənän. Hak ăwadəm, ijraw s-a-wa där-ogdähnät timğutar-net.

36 Osä-dd Yusəf wa n-ahäya n-Lewi, il' ăkall wa n-Qəbrus, ḡarrän-t inəmmušal s-isəm Bärnäbbas, a-wen ălmäyna-net: enəssesmäd n-talyiwen. Ižžənša-hin ašəkrəš-net,

37 iwwäy-dd a-wa t-in-ižžənša, ikf'-e inəmmušal.

5

A-wa ija Ănanyas d-hänne-s Säfiġa

1 Dāy-a-wen-dāy a dd-iggäd Ănanyas ənta d-hänne-s Säfiġa, ižžənša-hin ašəkrəš-net

² măšan, änmännäk d-hänne-s fäll-ad-hin-iṭṭəf aṣil n-älqim n-inäzzan-net, awəy-dd a-wa iyäḍän i-inəmmušal.

³ Osä-dd ḡas, inn'-as Bəṭrus: «Ānanyas! Mafäl təyyəd Iblis itajj erk ənniyät ogdähän d-a-wa-däχ däχ ulh-näk? Ma kāy-isawännen bahu i-Unfas Šäddijän a-s hin-taṭṭafäd aṣil n-älqim n-ašəkrəś-näk?

⁴ Mi kāy-ăshhässälän inäzzan-net? Ajän wädden jer-inşa-hin wäla, i n-näk ḡas, täddobed ad-has-təjəd a-wa s-tärhed. Ma dd-oräwän sär-k erk əsshäχəl-wa-däχ? Elməd a-s wädden dägg-adəm a-s tənned bahu, Mässinäχ a-s tän-tənned.»

⁵ Islä Ānanyas i-tifer-tin-däχ ḡas, oda, əjmädän-t iman. Āmoos a-wen isəksad i-äddinät wi əslänen i-a-wen-däχ.

⁶ Osän-dd härät däχ-imawaḍän, əssəlsän-in tafəkka-net, əglän där-s, ənbälän-t-in.

⁷ Okäy a iwwäḍän kāraḍ ässayätän ḫarät-a-wen ḡas, tosä-dd hänne-s n-Ānanyas, wär tät-təha tijya n-a-wa ijän.

⁸ Təjjäš-dd ḡas, issəstän-tät Bəṭrus, inn'-as: «Säfiχa, läχät-ahi, ak ajän ălqim-wa-däχ a-s hin-təżżənšäm ašəkrəś meğ?» Tənn'-as: «Hyya!»

⁹ Inn'-as Bəṭrus: «Ma sär-wän dd-oräwän tanmənnakt šund-ta-däχ, tiirəməm Unfas Šäddijän? Enhəy adäriš n-äddinät wi s-iket hin-ənbälän ähaləs-näm, əqqalän-dd, əbdadän dat-emm n-ehän i-ad-käm-awəyän kämm-däχ.»

¹⁰ Toḍä ălwäqq-wen-däχ daw-idarän n-Bəṭrus, tämmut ənta-däχ s-iyyät. Ədkälän-tät

imawađān, əzkān-tāt edes i-āhaləs-net.

¹¹ Orāw-dd a-wen-dāχ taksādt-i-dāχ māqqārāt fall-älkānisät iket-net d-äddināt wi iyyādnen əslānen i-a-wa ijān.

¹² Ǝjān inəmmušal ijitān n-Mässināχ d-härätān ässuksäđnen äjjootnen dat-äddināt. Tažāmmaxān imumənān n-ɻisa hak ašāl dāχ ehān n-ämudd wa māqqārān edes i-tāfala ta s-itawānna ta n-Sulāyman. Ǝknan tassayt, əṭṭafān iyyān n-emm,

¹³ wādden ere dd-iggādān-dāχ, ad-fälla-sān dd-iwwād, ässiimyārān-tān äddināt.

¹⁴ Tiwwādān-dd fälla-sān meddən d-tiđeden äjjootnen omannen s-Emāli.

¹⁵ Tiwəyān-dd sār-sān äddināt imarhinān, sāns'-en-tān fäll-isəftāχ dāχ-ittus n-ad-tān-tāls kud-dāχ tele n-Bəṭrus afāl okāy, ed ere təlsa telenet dāχ, ad-izzəy.

¹⁶ Təffalān-dd äddināt iğärman wi ohäznen, tişələn-dd s-Yärussālam äwwayān imarhinān d-iməlşan, zizuyān-tān inəmmušal iket-dāχ-nāsān.

¹⁷ Iggād-dd ämänokal n-kāl-tikutawen, osām hullan ənta d-iyyād sār-s oraknen n-taggayt ta təglät fäll-tidət n-iman-net, s-itawānna ta n-kāl-sadus, änmañnakān i-ad-əjrəwān əmmək s-āχsādān härät i-inəmmušal.

¹⁸ Ästārmāsān-tān, əjān-tān dāχ-takārmut ta māqqārāt.

¹⁹ Māšan, osā-dd änjałos dd-äšimašāl Mässināχ s-ehād, ora tishar n-takārmut, izzəzjār-tān-dd təzzar, inn'-asān:

20 «Ākkăt ehän n-āmudd wa mäqqärän, tăxtəbäm i-tamətte isälän n-tämudre ta tăxlälät.»

21 Ǝjän inəmmušal a-wa hasän-ātwännän, ənšayän ehän n-āmudd wa mäqqärän ad-dăg-s saxren äddinät. Älwäqq wa dd-osa ämänokal n-käl-tikutawen ənta d-äddinät wi sär-s oräknen, issäyrä-dd käl-Sinhidrin wi n-imizärän n-käl-Ālyähud ḡattäsnen ässäreŋa, d-inušämän n-käl-Iṣrayil wi iyyädnen, omärän s-ad-dd-ättälwäyän inəmmušal dăg-takärmut.

22 Ǝglän əssärdusa mäšan wär tän-in-ogezän dăg-səllul-näsän, əqqälän-dd, əjän isälän dăg-älzämäyät wa äqqimän, ənnän-asän:

23 «A-s hin-nosa takärmut, ät̄ubben imawän-net, əbdadän əssardusa wi tät-äxläfnen dăg-idäggan-näsän mäšan, älwäqq wa d-nora səllul, wär t-təha tiṭṭ.»

24 Islä kumändä wa ənniihădän dăg-əssärdusa wi jänен ənniyät i-ehän n-āmudd wa mäqqärän d-āmänokal n-käl-tikutawen i-a-wen ḡas, äqqänän iğafawän-näsän har äbas əssanän a mad-ənnən.

25 Osä-dd əmaway n-isälän, inn'-asän: «Meddən wi jäm dăg-takärmut, han ehän n-āmudd wa mäqqärän, saxren dăg-s tamətte.»

26 Iggäd-dd kumändä äddew d-ejhän n-əssärdusa, əlwäyän-dd inəmmušal s-tiläqqad, ed äksuđän ad-fälla-sän dd-təggəd tamətte əntäned-en-dăg, tăkf'-en sämmäjori n-tihun.

27 Osän-dd ḡas, ässöjäšän-tän ehän wa dăg-äqqiima älzämäyät wa n-imänokalän. Iḍkäl

ămänokal n-käl-tikutawen mäjräd, innä i-inəmmušal:

²⁸ «Ajän wädden äru d-fälla-wän nääsmähäđ i-ad-äbas ilkam ad-tässigräm äwadəm wäl' iyyän s-isəm-wa-däg? Īnhəywät xas a-wa jäm ămära, tədkäräm-anäg Yärussälam iket-net teğäre-näwän, tärham dağ darät-a-wen, ad-hanäg-sewərəm iman n-ähaləs wa s-jannem.»

²⁹ Āwwežäb-asän Bətrus d-inəmmušal: «Ufa amişəl n-a-wa innä Mässinäg uhən asjəd i-a-wa jännən dägg-adəm.

³⁰ Mässi-s n-abbatän-nänäg, ad-dd-issənkärän Ȑisa wa s-jäm iman-net a-s t-təsläbäm fäll-tajettewt,

³¹ təzzar idkäl-t s-iman-net, äsxäym'-e daw-axil-net i-ad-imnukəl, umas Ämaylas fäll-härät iket-net. A-wen ij'-e Mässinäg i-ad-utabän käl-Iṣrayil, əjrəwän tenässe n-ibäkkadän-näsän.

³² A-wen, näjjeyh'-as iket-net, äjjeyh'-as dağ Unfas Šäddijän-i ikfä äddinät wi tamaşalnen erhet-net.»

³³ Äfdändärräy älžämägxät dağ-älhäm a-s islä i-a-wen-däg, ad-tattärän əmmək s-tän-in-olämän fäll-ärori n-äkall.

³⁴ Kittəwän a-wen-däg a-s, dd-ibdäd jere-sän iyyän dağ-sän la taggayt ta n-käl-faris s-isəm-net Gamälyäl, älxalim äzizäbbən alämär wa n-ännäbi Mosa a ămoos, tässiimxärt dağ tamətte iket-net. Omär s-ad-zəzjärän inəmmušal i-härät n-ässaxät təzzar, inn'-asän:

³⁵ «Käl-Iṣrayil, äjät ənniyät i-a-wa s-täbokäm ad-t-təjəm i-meddən-wi-däg;

36 əktəwät-dd ḡas Tadi wa s-a ilan āzzäman dd-osa, iji iman-net härät dat-äddinät, äsläl ḍara-s a iwwädän əkkozät timaq n-äwadəm mäšan, wär-ähoja a-s ätwäjjän iman-net, əmmähäšän inalkimän-net, äbä-dd isälan-näsän ḍarät-a-wen.

37 ḍara-s ḡay, ḡay-äzzäman wa n-tädint n-äddinät, osä-dd Yähudəs wa n-Galila, äsläl əntadäg tamətte täjeet ḍara-s mäšan, ämmut əntadäg, əmmähäšän inalkimän-net.

38 Āmära, äyyät-ahi ad-hawän-äjäg äddäbara: ejmädät isälan n-äddinät-wi-däg, äkfät-tän älyafyät, təyyəm-tän ad-əglun fäl-a-s tiyyät-i-däg, kunta a-wa tän-išlän, erhet n-ägg-adəm mey a dd-ifalän dägg-adəm, adiš, ad-t-in-iba

39 mäšan, kunta Mässinäg ad-dd-ifal a-wa tän-išlän, adiš, wär has-lem tärna. He kawäned! Wär-itumaset a-s Mässinäg a där-tät-jam.» Āsjäd älžämaxät iket-net i-äddäbara-wen-däg hasän-ija Gamälyäl.

40 Əssägrän-dd inəmmušal, äswäjjän däg-sän tiwit s-ibärtäkän, äsmähädän däg-sän i-ad-äbas ilkam ad-ämmijrädän s-isəm n-Visa təzzar, äswäyyän-tän-in.

41 A-s fälän inəmmušal ehän-en-däg, əknan däg-tedäwit fäl təssəba n-turhajät ta tän-ikfa Mässinäg n-ad-ənhəyän erk əmmək šund wa-däg, däg-idəm n-Visa.

42 Tažämmaxän ḍarät-a-wen hak ašäl däg-ehän n-ämudd wa mäqqärän, d-ihänan n-imumənän wi iyyädnen. Wär t-illa edägg swädden xatṭäbän däg-s, sayren däg-s Älənžil n-Visa Älmasesx.

6*Issa inusāmān wi ənnəfrānnen*

1 Āzzāman-en, hak ašäl tiwwađān-dd imaksađān n-Mässināg däg-wi əlkamnen i-ättäbexa wa n-käl-Ālyunan[†] fäll-älžāmagħat wa n-imumənān. Däg-a-wen-däg, ad-ikka mäjrād jer-käl-Ālyāhud wi əzzäġħen jer-käl-Ālyunan d-käl-Ālyāhud wi sawalnen Yäbranəyya. Ənnān wi n-käl-Ālyunan, timəddun wi n-Yäbranitān tinuđafen-näsān däg-isālan n-tiżunawen n-tadħelt ta tajjān hak ašäl.

2 Əssäġrān-dd inəmmušal wi n-märaw d-essin tamətte ta n-inətħulab, ənnān-asān: «Wär-ānhājjja ad-näyy ālxuṭbät n-isālan n-Mässināg, näqqel-dd nännuṭṭaf d-tiżunawen n-imənsiwān.

3 A-wen-däg a fäl, sənnəfrənät jere-wän əssa meddən ätiwāsāmχärnen, idnay Unfas Šaddijān n-iməssorha, ännuṭṭafnen d-əssäġħel-wen-däg,

4 dihen, näkkāned, ad-näkf iman-nänāg tamädilt n-Mässināg d-ālxuṭbät hak ašäl n-mäjrād-net.»

5 Ijrāz äddäbara-wen-däg i-älžāmagħat iket-net, innəfrān-dd Stifan,[†] a-wen āhaləs n-immun imdan, idnay Unfas Šaddijān d-Fəlibb d-Brukurus d-Nikanur d-Timun d-Bärmenas d-Nikola wa n-teje ta n-Intyuš s-käla ilkam i-äddin wa n-käl-Ālyāhud.

[†] **6:1 6:1** Itawann'-asān: Gəriktān. (Les Grecs däg-Təfrānsit). Əzzaxān Erobba däg-äkall wa itawānna: Gəris (La Grèce däg-Təfrānsit). Tawalt-näsān: Tälyunanit. [†] **6:5 6:5** Jannen-as iyyaq: Älmuştafa.

6 Meddən-win-däg a dd-issəbdäd älžāmaŷät dat-inəmmušal, ḥettärän-asän s-Mässinäg təzzar, āswärän-tän ifassän-näsän, jän däg-sän älbaraka.

7 Ad-xaṭṭabän əntäneđ mäjräd n-Mässinäg, ti-jatän-dd fälla-sän hak ašäl imumənän äynaynen däg-Yärussälam. Omänän faw käl-tikutawen äjootnen, ad-tamašalän əntäneđ-däg, a-wa innä mäjräd n-Mässinäg.

Ajəyh wa ija Stifan dat-tamötte

8 Stifan, āmoos āhaləs s-tidət-däg, fäll-ăssinsa Mässinäg ännuğmät-net d-tärna-net, itamašal hărätän äqqannen eŷaf d-i jitän n-Mässinäg dat-tamötte iket-net.

9 Ǝggädän-dd meddən ila ehän n-ăddin wa n-käl-Ālyähud s-itawänna «Idärfan», əntäneđ d-iyyäđ dd-falnen Qərwan d-Iskändərya d-tajiwən ti n-Silisi d-ti n-Azya, ad-tamazayän d-Stifan,

10 mäšan indär-asän ad-t-siđəwən däg-mäjräd fäl tihusay n-särho wa t-ikfa Unfas Šaddijän.

11 Ǝglän, əzzənšän imawän n-ăddinät iyyäđ i-ad-t-səđləmän, ənnän, əslan-asän har āskafar, innä dag a läbasän fäll-ănnäbi Mosa d-Mässinäg.

12 Ǝntäjän-dd s-a-wen-däg tamötte d-imizärän-net d-älxulam n-Āṭṭawrät. Wäla a hin-ijräh Stifan a-s fälla-s odän ăddinät, əwwäyän-t s-käl-Sinhidrin wi n-imizärän n-käl-Ālyähud ȝattäsnen ăşşäreŷa.

13 Āwwäyän-dd dag tijuhawen n-bahu ənnänen: «Āhaləs-i-däg, wär käla okäy ašäl

d-wär-innä a läbasän fäl ehän n-Mässinäy wa šaddijän d-alämär wa n-Mosa.»

¹⁴ Təhhadän, jannen: «Ijmađ-t aššäk a-s nəsl'-as har innä a-s ilkam, ad-ärz ɻisa wa n-Näşirät ehän n-ämudd wa mäqqärän, isəmməskəl ālyadatän wi hanäy-dd-oyya ännäbi Mosa.»

¹⁵ Iqqäl-dd ālžāmayät iket-net əsibälaläy däg-Stifan, iqqäl-dd sär-sän a-s änjalos a däg-əkyadän fäl tihusay-i-däg dd-ija idəm-net.

7

Ālxuṭbät wa ija Stifan i-käl-Ālyāhud i-ad-tän-dd-isəktəw a-wa innä Mässinäy

¹ Issəstän əmənokal n-käl-tikutawen wa mäqqärän Stifan[†] darät-a-wen, inn'-as: «Käyy, a-wa ätwännän fälla-k, ak tidət meyx bahu?»

² Inn'-asän Stifan:
«Ayətma, abbatän, säjdät-ahi: Mässinäy-i ilän ālxurmät iket-net, ənta a dd-änfalälän i-abba-nänäy Ibrahim härwa izzäy äkall wa n Mizəbbuṭamya, härwa wär dd-iddek äkall wa n-Haran.

³ A-s has-dd-änfaläl Mässinäy, inn'-as:
<Efəl äkall-näk d-imärawän-näk,
tähanəd s-äkall wa käy-mad-säknäy.»

⁴ Ähona ya Ibrahim, ifäl äkall wa n-Käldäyän, iddäk wa n-Haran.

⁵ Äba abba-net dihen ḡas, inn'-as Mässinäy, ad-ähan s-äkall-wa-däg, təzzayäm ašäl-i-däg. Äkall-en, wär däg-s ikfa Mässinäy Ibrahim täkasit n-wäla edägg däg-ässinsa adär-net

---

[†] **7:1 7:1** Jannen-as iyiyäđ: Älmuştafa.

mäšan, ijjäš-as ärkawäl n-ad-t-äkf äkall-en-däg
ənta d-ihäyawän-net. A-s has-ijäanna Mässinäg
a-wen-däg, wär-ila Ibrahim ara.

6 Inn'-as Mässinäg äzzäman-en:

⟨Ihäyawän-näk ad-umasän imäjarän däg-äkall
wär len,
ad-äkkälen, ənhøyän aqäna har əkkozät timaq
n-awätay

7 mäšan, ad-hasän-əkkəsäg tekäriđt,
əšrägäg äkall-en tän-äskälen,
zəzjäräg-asän-t-dd, ägbədän däg-edägg wa-däg
tän-əkfeğ.⟩

8 Ijjäš Mässinäg ärkawäl n-tassayt i-Ibrahim,
ärkawäl-en, amili a-s tamärtart-net. A-wen-däg
a fäl ikräš Ibrahim Isxaqq, äsmaläy-t ašäl wa s-
əttam; a-wen-däg day a ija Isxaqq i-rure-s Yaqub,
ij'-e day Yaqub i-məddana-s wi n-märaw d-əssin
i n-imäjarän n-imäzzagän n-tiwsaten-nänäg ti n-
märawät d-sänatät.

9 Osämän ḍarät-a-wen məddana-s n-Yaqub wi
n-imäjarän n-imäzzagän fäll-Yusəf-i n-äŋja-sän,
əžžənšän-t-in i-ad-äkkälät däg-Mışra mäšan,
issän Mässinäg däg-Yusəf däg-äkall-wen-däg.

10 Wär t-illa erk əmmək däg-wär t-dd-ikkes
Mässinäg, issənsä fälla-s ännuğmät-net d-särho
i-ad-ikrəš idəm dat-Firyäwna-i n-ämänokal n-
Mışra-i has-ijän tafləst-ta-däg fäl t-äsmänakäl
dawa-s fäll-äkall d-a-wa ihän eȝewən-net iket-
net.

11 Däg-a-wen-däg a dd-ođa laž läbasän fäll-
Mışra d-Xäna, ämğatärän äddinät hullan har
äbas ətṭafän imärawän-nänäg a əkšän.

12 Isla Yaqub a-s ih' ḡettāḡam Miṣra ḡas, ḡašmašäl sär-s məddana-s wi hanāḡ-āshayāwnen.

13 Osān-dd, ḡeqqälän, šämad dd-jan asikəl wa s-əssin a tän-āzozäy Yusəf iman-net, ilmäd dax Firḡawna s-a-wen-däḡ, tumast n-Yusəf.

14 Āssotär Yusəf ti-s d-imārawän-net iket-näsän, āmoos a-wen-däḡ əssayät timərwen n-āwadəm d-səmmos.

15 Iddäk-dd ya Yaqub Miṣra, ḡaba-t dax dihen-däḡ ənta d-imārawän-nänäḡ wi hanāḡ-āshayāwnen.

16 Əmmədkälñät tifəkwen-näsän ḡarāt tamättant-näsän s-ayṛəm wa n-Sišäm i-ad-ənbəlän dihen däḡ-təfärre ta iżżənša Ibrahim fall-məddana-s n-Hämmär däḡ-Sišäm.

17 A-s dd-täwwäḍ täqqän n-ärkawäl wa ijjaš Mässinäḡ i-Ibrahim, təkna tamətte-nänäḡ əjut däḡ-Miṣra.

18 Inäy-dd ăzzäman-en Firḡawna ăynayän wärän izzey Yusəf.

19 Ijjäš sär-näḡ erk ḡlxal, issəknä tumast-nänäḡ aġäna, ijä a wärän ijrez i-imārawän-nänäḡ, ăsmädräy-tän hullan s-ălxidmät wa däḡ-tän-ijä, iglä däḡ-tälläbäst-net har hasän-innä ad-hin-əndəwän aratän-näsän wi n-eyyan i-ad-ammätän.

20 Āzzäman-en-däḡ ad-iwa Mosa-i ikräšän idəm dat-Mässinäḡ; kärad orän ḡas a jän imārawän-net əṭṭafän-t, təzzar, ḡashäşäl-tän a-wa inna Firḡawna täbəḍḍawt där-s.

21 Järän-t-in ḡas, təkkəmät-t-dd elle-s n-Firḡawna, təj'-e-hi-dd s-iman-net, təj'-as asədwal

wa mad-täj i-ara n-täsa-net.

²² Āmoos Mosa ere iğran däg-telxuləma d-musnät wa n-käl-Miṣra, ikf'-e Mässinäg äşşahät däg-mäjräd hakd däg-timaşalen.

²³ Ikräš əkkozät timərwen n-awätay ɣas, ijjas-t-dd ənniyät n-ad-äkk ayətma-s wi n-Işrayil, idħel-tän, əntäneq-i n-tumast-net.

²⁴ Ašäl iyyän, inhäy iyyän däg-sän isalmađ u-Miṣra t-irnan ɣas, ohäg-as tinahägen, ijä iman n-wa n-u-Miṣra.

²⁵ Äxel afäl ija a-wen, ad-əjrähän ayətma-s a-s Mässinäg a t-dd-äšmašälän sär-sän i-ad-tän-ikkəs däg-əkkəlu wa hän mäšan, wär əjrehän a-wen.

²⁶ Ašäl wa ilkamän i-wen, inhäy əssin meddən n-käl-Ālyähud əknasnen, ittar ad-äkk jere-sän, ibdəw-tän, əjən ālixer. Inn'-asän: <Imidiwän, kawäned wädden ayətmatän a tämoosäm, mafäl tinməjjim a läbasän jer-iman-näwän.>

²⁷ Iggäd-dd sär-s wa irnän, imħäl-t-in, inn'-as: <Käyy, mi käy-ijän ämizär d-älqalli-hanäg,

²⁸ əyya, a tärhed ad-hi-tänxəd šund a wa jed i-u-Miṣra wa s-jed iman-net əndəsel.>

²⁹ Islä Mosa i-mäjräd-wen-däg ɣas, irmäg, ajewäd ālwäqq-wen-däg s-äkall wa n-Mädyan, izzäg, ădobän ya dihen-däg, ikräš əssin ilyadän.

³⁰ Šämad okaynät əkkozät timərwen n-awätay ad-has-dd-änfaläl änjalos n-Mässinäg däg-tenere fäll-aḍay wa n-Säynay däg-tabsäjt ta-tħijäljälät wär räqq.

³¹ Täqqän tänäfalilt-ta-däg ihannäy eġäf-net, iknä-dd ihəż n-tabsäjt i-ad-ikən asənnəfli däg-a-

wa ihannäy mäšan, izjär-tät-dd emäslı n-Emäli has-innän:

³² <Näkk a-s Mässinäy n-imşarän wi käy-ăshhäyäwnen,
näkk a-s Mässinäy wa n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.>

Ihä-dd ɣas Mosa äšikädkäd a-wa-däy has-ja tarəmmeyt har äbas ihäl wäla-däy ad-iḍkəl idəm-net, ikyəd.

³³ Inn'-as Emäli däy:

<Ekkəs tifädelen-näk fäl-a-s
edägg wa däy-təbdadäd, edägg šaddijän,

³⁴ ənhäyäy tisnant ta tärmasät tamətte-nin däy
Miṣra,

əsley i-tihنəffa-näsän,
a-wen-däy a fäl dd-azzubbey i-ad-tän-səddärfey.

Āmära, əgləw, käyy a he-şəmməsələy s-äkall
wa n-Miṣra.>

³⁵ Wadden hannäyäm a-s Mosa-wa-däy
äkkuddälän a-s has-ənnän: <Mi käy-ijän ämizär
d-älqallı-hanäy?> Ənta-en-däy a dd-äšmašäl
Mässinäy i-ad-izar i-käl-İṣrayil, isəddärf'-en-dd
s-tärna n-ənjälos wa has-dd-ənfalälän däy
tabsäyt ta tähijäljälät wär räqq.

³⁶ Ənta-en-däy a tän-dd-izzəjärän Miṣra itajj
s-tärna n-Mässinäy härätän əqqannen eŷaf
d-ijitän n-Mässinäy har əjläyän ejärew wa
səmmän şäggäxän, əjän darät-a-wen əkkozät
timərwen n-awätay ähonän däy-tenere.

³⁷ Mosa, ənta a-s käla innä i-käl-İṣrayil:
<Ilkam ad-sär-wän dd-işəmmišəl Mässinäy
ənnäbi där-i olähän,
ənnäbi där-wän oharän temiđt.>

38 Ǝnta-en-däg day a ibdädän däg-tenere ta n-Säynay jer- änjalos wa has-ämmiträdän fäll-afälla n-adäg wa n-Säynay d-tamötte, ikf'-e Mässinäg mäjräd wa ihakkän tämudre i-ad-hanäg-t-dd isəssiwäd

39 mäšan, unjäyän abbatän-nänäg s-asjəd-has, äşyärän-as ulhawän-näsän, ənnädän fälla-s, ad-sadärhanän uğəl n-Mışra-i dd-əzjärän.

40 Däg-a-wen-däg, a dd-təggäd tamötte s-Harun, tənn'-as:

‘Aj'-anäg imälän äynaynen ärjäšnen data-näg fäl-a-s

Mosa wa hi-hanäg-dd-izzəzjärän Mışra, äbas nəssan a ija.’

41 Ǝssəwwärän-dd darät-a-wen i-iman-näsän ehädäl n-oräg, ad-tajjän tikutawen i-äşşänäm wa jän s-ifassän-näsän, ad-t-ğabbädän, tiimələnt, sänkarän iżəjraż d-isudal dat-a-wa dd-əknän ifassän-näsän.

42 Ǝssəksänän iman-näsän Mässinäg s-a-wen-däg tän-işlän, oyy'-en ənta-däg s-äşşänäm-näsän d-älğibadät wa tajjän i-ajhanän wi n-işənnawän: tafukt, ewär d-etran; ämoos a-wen a ässiitbätän a-wa innä ännäbi Ɣämmosa[†] a-s inna däg-əlkəttab-net, innä Mässinäg:

‘Ya käl-Işrayil!

Ǝkkozät timərwen n-awätay a jäm däg-tenere, ḡarräsäm i-taġsiwen, təkkatäm-tänät, ak äsistänäg-kawän, ajän näkk a-s tänät-kätäm?

[†] **7:42 7:42** A-wa ännäbi äloläyän däg-isälan n-Visa, a okäyän səmmosät timaq n-awätay dat-tiwit-net.

43 Wädden ehäket n-ăşşänäm wa s-isəm-net
Molax

d-atär wa s-isəm-net Rufan-i jäm emäli-năwän,
tahanem där-s siha d-siha, a-s tänät-kätäm,
tăqqäläm-dd ȝabbädäm-tän.

Däg-təssəba n-a-wen-däg tämešäläm
a fäl mad-ärzən käl-Bäbilun ăkall-năwän,
takkälem däg-ikallän wi hasän-in-əllanen.»

44 A-s hän imğarän-nänäg tenere, ətṭafän ehäket
wa n-tämuqqest n-Mässinäg ămoosän tajuhe i-
ärkawäl n-tassayt wa ijjaš Mässinäg i-Mosa a-s,
has-innä, ad-ikrəs ehäket-en s-əmmək wa s-has-
omär s-a-wen.

45 Ehäket-en, togaż-t-dd əzzurəyät ta hasän-
təlkämät har äzzäman wa d-hasän-ăzzar Yešwa,
əjjäšän d-ehäket ăkall wa tän-ikfa Mässinäg,
ohägän däg-əddəwəlän wi iyväden; ətṭafän
ehäket-en däg-ăkall-en-däg har äzzäman wa n-
Dawəd-i

46 ijräwän idəm d-ənnuğmät dat-Mässinäg.
Ənta-en-däg a ittarän däg-Mässinäg turhajät n-
ad-isəkrəs ehän i-Mässi-s n-Yaqub

47 mäšan, turhajät-ten-däg, Suläyman-i n-rure-s
n-Dawəd a tät-ijräwän.

48 Ikrəs ehän-en mäšan, issəlmäd-t Mässinäg s-
härät iyväni,

49 inn'-as Emäli:

<Išənnawän a-s tasăqqaymut-in,
ăkall a-s isəkkukal n-iđarän-in.

Ma ămoos ehän wa s-täddobem
a hi-t-tədəyəm i-ad-hi-awəy, sunfäg däg-s?

50 Ajän wädden ăfuss-in a dd-ixlakän härät iket-
net.» »

51 Olās day inn'-asān Stifan: «Ya meddən-i-däg n-iğäfawän äqqurnen n-ulhawän wären ätub s-ätṭubbätnät timəzzügen-näsän, tunjayäm s-Unfas Šäddijän šund a-wa jän abbatän-näwän,

52 ijmađ-t ässäk a-s a-wa əjän abbatän-näwän ɣas a kawän-işlän kawäned-däg, wär t-illa ənnabi s-wädden äqquzzäben-t, jän iman n-wi hasän-äloläynen n-a-s ilkam a dd-ass wa n-iyyän n-Ämaydal äsnäfrän Mässinäg, tətteläläm-tän kawäned-däg ed təssäyđäräm-t ənta-däg təzzar, tänğäm-t kərəf,

53 äzzäbbät-dd Mässinäg fälla-wän alämärän-net, əmməjrädän-awän sär-sän änjalosän mäšan, tunjayäm s-asjəd-hasän.»

Tamättant n-Stifan

54 Islä ämənokal n-älzämäyät wa iğattäsän ässäreya i-a-wen-däg ɣas, ad-isamädad ənta d-äddinät-net, zimkärkəweżän isenän, fäll-älhäm-i-däg mäqqärän tän-ijjäšän fäll-Stifan.

55 Ənta älwäqq-wen-däg, iđnäy-t Unfas Šäddijän, iđkäl asäwađ-net s-işənnawän, inhäy älxurmät n-Mässinäg d-ɣisa ibdad daw-axil n-Mässinäg.

56 Iđkäl emäslı-net älwäqq-wen, innä i-älzämäyät: «Säjdät, ənhəywät işənnawän, ämerän, ibdad Ägg-ägg-adəm daw-axil n-Mässinäg.»

57 Eslän i-a-wen ɣas, äşğäyyän däg-işənnawän, härän timəzzügen-näsän, oşälän-dd šund iyyän n-äwadəm sär-s iket-däg-näsän, odän fälla-s,

58 äsräwräwän-t har där-s əzjärän aɣrəm, ad-t-hakkän sämmäjori n-tihun har t-ənğän kərəf.

Äddinät wi jänen a-wen-däg, ämawad s-isəm-net Sawəl a əssäyläfän isəlsa-näsän təzzar ašewäjän s-Stifan.

⁵⁹ Hakkän-t sämmäjori n-tihun wär dd-išrey, itəddal ənta Mässinäg, ijanna: «Emäli șisa, assiyläfäg-käy iman-in.»

⁶⁰ Irkäg dərät-a-wen, idkäl emäsli-net s-afälla, innä: «Emäli, wär tän-täswäräd abäkkad-wadäg.» Innä a-wen-däg ȳas, əjmädän-t iman.

8

Ālyizabät d-amšändü n-imumənän ăzzäman-wen-däg

¹ A-wa ijän ašäl-wen-däg iket-net issan-as Sawəl härät, iqqäs i-tamättant ta ija Stifan.[†] șur-ašäl-wen-däg, ad-intä ālyizabät səmmän fall-älkänisät ta təhät Yärussälam, əmmähäšän imumənän däg-tajiwen ti n-Ālyāhudəyät d-Sämari, inəmmušal ȳas a dd-äqqimänen däg-Yärussälam.

² Osän-dd meddən äddinnen, əstərən-in Stifan, ətətfän iba-net däg-tisnant.

³ Iggäd-dd Sawəl däg-a-wen-däg, ad-itammäg i-əmmək s-hin-oläm älkänisät edägg t-təlla-däg, wär t-illa ehän wär-iiješ, isatärməs äddinät wi omännen s-șisa jer-ämoosän meddən wäla tiqəden, itəjjar-tän-in däg-tikärmuten.

Ālxuṭbät wa ija Fəlibb däg-Sämari

---

† **8:1 8:1** Jannen-as iyyäg: Älmuştafa.

⁴ Imumənän wi dd-əzjärnen Yärussälam, əmmähäšän ɣas, ällilän äkall iket-net, xatṭābän Älənžil i-äddinät.

⁵ Däg-a-wen-däg ad-ikkä Fəlibb agrəm iyyän ihan teje ta n-Sämari ad-däg-s ixatṭäb i-tamətte isälän n-Älmasex.

⁶ Sajadän-as äddinät äjjootnen s-ijraż mäjräd wa itäjj d-ijitän n-Mässinäg wi itamašal data-sän,

⁷ itakkäs alšinän naqqäwnen iğäran däg-äddinät, izizuy dag inaqyabän d-inəbdan äjjootnen.

⁸ Ja tedäwit mäqqorät däg-agrəm-wen-däg.

⁹ Izzäg dihen ähaləs n-emässäxär s-isəm-net Simon, ämoos a-wa itäjj awnaf i-käl-Sämari, ässimyxär iman-net hullan,

¹⁰ əltägän-t wi mädroynen hakd wi wässärnen, jannen fälla-s: «Wa ähaləs, tärna ta tojärät n-Mässinäg a iṭṭaf.»

¹¹ Əltägän-t ya äddinät äjjootnen däg-təssəba n-əssäxär wa itäjj, itaqqän iğafawän-näsän.

¹² Inhäy Simon a-s omänän äddinät s-Älənžil wa hasän-ixaṭṭäb Fəlibb fäl Təmmənəya n-Mässinäg d-ɣisa Älmasex ɣas, ad-titwəsəlmixän meddən hakd tiđeden däg-aman,

¹³ omän ənta-däg, ätwäsälmäg däg-aman. Iltäg ya Fəlibb darät-a-wen fäl təssəba n-ijitän n-Mässinäg d-tikunen ti s-t-ihannäy itajj'-enät, äqqännen eyäf-net ənta-däg.

14 Əslän inəmmušal wi hänen Yärussälam a-s käl-Sämari-däg omänän s-mäjräd n-Mässinäg ɣas, äšmašälän-dd sär-sän Bətrus d-Exya.

15 Əwwädän-in ɣas, dälän Mässinäg i-add-dd-izəzzubbət Unfas Şäddijän fäll-äddinät wi ätubnen dihen

16 ed, dat-a-wen-däg, wär tän-iha-i fäll-dd-äzzubbət Unfas Şäddijän, atwəsəlməg ɣas a ätwäjjän däg-aman s-isəm n-Emäli ɣisa.

17 Äswär-tän Bətrus d-Exya ifassän-näsän, äzzubbət-dd fälla-sän Unfas Şäddijän.

18 Inhäy Simon a-s šämad tän-äsiwärän inəmmušal ifassän-näsän, ad-fälla-sän dd-äzzubbət Unfas Şäddijän ɣas, ittar ad-tän-äkf azrəf, ijann'-asän:

19 «Äkfät-ahi näkk-däg tädabit-ta-däg i-adumas a-s ere äswäräg ifassän-in näkk-däg, ad-fälla-s dd-izzubbət Unfas Şäddijän.»

20 Inn'-as Bətrus: «Təkšäfäd, käyy hakd azrəf-näk ed torded a-s a-wa ikfa Mässinäg bənnan, täddoobed ažənš-net.

21 Šämad käyy ənniyät-näk da-däg, əlməd a-s a-wa ijän, äbas t-iha folät-näk ed ifray ulh-näk dat-Mässinäg.

22 A-wen-däg a fäl utab däg-amsud-näk iket-di, tədələd Emäli kunta ämmukkän a-wen, ad-hak-änš erk ənniyät wa innähädän däg-ulh-näk

23 ed, hannäyäg a-s ulh-näk, wär-iđney a säl tälläbäst d-iba n-iqqud.»

24 Äwwežäb Simon, inn'-asän: «Httärät-ahi-in käwäned-di-däg däg-Emäli i-ad-wär hi-irəmməs a-wa s-tənnäm.»

²⁵ Ājjəyhän inəmmušal, āxṭābän mājräd n-Emäli i-äddinät äjjootnen təzzar, əqqälän Yärussäläm. Däg-asikəl-näsän, tajjän isälan n-Ālənžil däg-tidbi äjjootnen n-Sämari.

*Mənistär n-Ityobyä wa omänän s-Yisa
Ālmasex*

²⁶ Imməjräd ḍarät-a-wen änjalos n-Emäli i-Fəlibb, inn'-as: «Fəlibb, tärur, təjəd tabarät ta fälät Yärussäläm təkka Gaza ed wär däg-s əjjətən iməssukal ämära-däg.»

²⁷ Iglä, wär-ähoja a-s ähaləs iyyän n-ämudäš n-minəstär-da-däg, ənta a ännihäḍän däg-a-wa la Kändas ta n-tämänokalt n-äkall wa n-Ityobyä. Ähhujjäjj-dd ənta-däg s-Yärussäläm i-ad-däg-s iğbəd Mässinäg.

²⁸ Issəmda ähujjəj ɣas, iqqäl äkall-net däg-turäft-net əlwayän ibəjwan. Åssookal minəstär-di iğarr əlkəttab wa n-ännäbi Saya[†] a-s där-s ämmuqqäs Fəlibb.

²⁹ Innä Unfas Šäddijän i-Fəlibb ad-hin-ahəz turäft-net.

³⁰ Oşäl Fəlibb har där-s ämsadäg, isl'-as iğarr əlkəttab wa n-ännäbi Saya ɣas, inn'-as: «Ähaləs, ak a-wa ɣarräd, təjrahäd älmägna-net meɣ?»

³¹ Inn'-as ähaləs: «Əndek a-wa he-äjäg əjrähäg-t a-s wär t-illa ere hi-t-iffəssärän.»

³² Äsnäy-t-dd ähaləs edes-has ad-has-iğarr edägg wa däg-iktäb a-s:

«Oläh ɣas d-tiğse tätilwäyät s-asägṛəs,

---

† **8:28 8:28** A-wa ännäbi dd-äzzarän i-Yisa, äloläy däg-isälan-net əssayät timaq n-awätay dat-tiwit-net.

olāh d-takəndəmt s-təllasān äddinät,
wär t-illa emäsli dd-izjarān emm-net,
³³ immədräy bānnan,
wär has-ätwājja ässhäreya wa där-äniihājja.
Mi s-il kam ad-dd-iḍkal isālan-net i-ihāyawān-

net

ed tärža tagrəst-net däg-äddunya?»

³⁴ Issəstān ähaləs wa n-ämudāš n-Ityobya Fəlibb,
inn'-as: «Lägħat-ahi, mi s-iha ännäbi ti-net däg-
edägg-wa-däg? Ak iman-net a däg-ämmijrād
mejx isālan n-ere s-il kam ad-dd-ass a-s iha ti-
net?»

³⁵ Irmäs-as-dd Fəlibb tifer-ti-däg, ad-has-
itafässar a-wa inna Ālənžil n-Visa.

³⁶ Ǝglan har dd-əkkān edes i-edägg han aman
gas, inn'-as ähaləs wa n-ämudāš: «Aman da, ma
igdalān ad-ətwəsəlmägħ?» [

³⁷ Inn'-as Fəlibb: «Amən gas s-ulh imdan.»]
Inn'-as ähaləs wa n-ämudāš: «Omanäg a-s Visa
Ālmasex a-s Rure-s n-Mässinäg.»

³⁸ Omär älwäqq-wen-däg i-ad-təbdəd turäft,
ijjāš där-s Fəlibb aman, issəlmäg-t.

³⁹ Diha-däg dd-əzjärān aman ad-iḍkäl Unfas
n-Emäli Fəlibb, wär t-oles ämudāš-ənnin-däg
ahänay, igħla ənta däg-zäbo-net, ikna tedäwit.

⁴⁰ A-s hin-ijrāh Fəlibb iman-net darät-a-wen,
iha ăkall wa n-Aśdud, ifāl dihen, ikk' aġrəm
wa n-Qäyşära. Tadābayt immär-däg, ad-däg-s ajs
isālan n-Ālənžil.

9

Tatubt n-Sawəl
(Ijitān 22:6-16; 26:12-18)

¹ Āzzāman-en-dăȝ, a dd-iggăd Sawəl, isamādad, isamāhađ, wär t-illa anəzjum ila säl wa n-iiji n-iman n-inəttulab n-Ŷisa. Dăȝ-isālan n-a-wen-dăȝ a dăȝ-ikka āmānokal n-kăltikutawen

² i-ad-t-ăkf tikardıwen issəknă dăȝ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ālyăhud hănen Dămašăq i-ad-ijrəw s-asəttärməs n-e d t-illäm ere āllilän tabarăt-ten-dăȝ n-Emăli, jer-ăhaləs wăla tamădt, i-ad-t-dd-awəy dăȝ-tišəm s-Yärussălam.

³ Āssookal Sawəl dăȝ-a-wen a-s hin-ohăż aγrəm wa n-Dămašăq. A əndărrän, āmläwlăw ănnur-i-dăȝ ăşşoohen dd-ifalän işənnawän;

⁴ ihă-dd oda, isl' ālwăqq-wen-dăȝ i-emăsli has- innän: «Sawəl, Sawəl, ma käy-orămän săr-i tiğəzzəbud-ahi?»

⁵ Inn'-as Sawəl: «Mi tămoosăd Emăli?» Inn'-as Emăli: «A-wa näkk Ÿisa wa tiğəzzəbud, ad-hak-indăr amzəzzaj dă̄r-i hărkuk.

⁶ Āmăra, əbdəd, əjjəš aγrəm wa n-Dămašăq, ad hak-itwənn dihen a-wa s-led s-ad-t-təjəd.»

⁷ Īqqälän-dd ȳas meddən wi āddewnen d-Sawəl oran imawän, ābas əssanän a he-ənnən ed əslan i-emăsli-wənnin-dăȝ măšan, wär t-illa ere hannăyän.

⁸ Ibdăd Sawəl ȳarăt-a-wen făll-iman-net, ittăr ad-arr tiğławen-net măšan, wär t-illa a ihannăy. Īlwăyän-t imidiwän-net har dă̄r-s əjjăšan aγrəm wa əkkän.

⁹ Ija kărad ȳisilan ȳarăt-a-wen dăryal, wär-ikša, wär-iswa.

¹⁰ Aγrəm wa n-Dămašăq, ih'-e ənăt̄talib n-Ŷisa s-isəm-net Ānanyas, ənfalăl-as-dd Măssinăȝ,

inn'-as: «Ānanyas!» Inn'-as Ānanyas: «Näkk da Emāli.»

¹¹ Inn'-as Emāli: «Ākk tăšarrit ta s-itawănnna <ta toğädät>, təjjəšăd ehăń wa n-Yähudəs, səstənăd d-ăhaləs n-tağrəmt ta n-Tarša s-isəm-net Sawəl.» A-s ităjj a-wen-dăǵ, itəddal Sawəl Măssinăǵ,

¹² änfaläl-as-dd dăǵ-a-wen-dăǵ a-s ikk'-e-hi-dd ăhaləs s-isəm-net Ānanyas-i t-madän-isəwär ifassän-net i-ad-t-dd-iqqəl ahänay-net.

¹³ Innă Ānanyas: «Emāli, əsley a ājjeen fäll-ăhaləs-i-dăǵ, əlläxen-ahi ăddinät ăjjootnen erk əmmək wa issəkna iməssheddəjän wi hänен Yärussälam,

¹⁴ wăla Dămašäq-i dd-ikka, ikk'-et-dd ăwway tikardıwen t-dd-əkfan imănokalän n-kăltikutawen has-əjrawnen ad-isəttärməs e d t-illäm ere ixarrän isəm-năk.»

¹⁵ Inn'-as Emāli: «Əgləw, ăhaləs-di, näkk a t-ăsnäfränän i-ad-awəy isəm-in, isəlməd tiwsaten ti n-inəzzulam[†] d-imănokalän d-kăl-Işrayil a-wa ămoosăǵ,

¹⁶ ad-t-säknăǵ aǵăna wa mad-inhəy dăǵ-təssəba-nin.»

¹⁷ Igl' Ānanyas, ikk' ehăń wa s-has-ătwănnna ih'-e Sawəl, os'-in, ăswär-t ifassän-net, inn'-as: «Āŋŋa-ǵ Sawəl, Emāli Ȳisa-i hak-dd-änfalälän dăǵ-tabarät ta dd-jed, ənta a hi-dd-ăšmašälän

† 9:15 9:15 – Yur-kăl-Ālyăhud, ere wärän ămoos ägg-Ālyăhud s-alăşäl mey ere wärän ilkem i-ăddin-năsän, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăǵ a făl tiwsaten ti iyădnen iket-năsnät, ti n-inəzzulam. — Aşäl-i-dăǵ, ănăzzalim, ákafär (ere wärän issen s-Măssinăǵ).

sär-k i-ad-käy-dd-iqqəl ahänay-näk, iđnəy-käy
Unfas Šaddijän.»

¹⁸ Tamázäyyat-ten-däg a däg-dd-äträkkät a olähän d-tifrənkawen däg-tițawen n-Sawəl təzzar iqqäl-t-dd ahänay-net,

¹⁹ ibdäd darät-a-wen, ätwäsälmaç däg-aman, immənsäw, iqqäl-t-dd äşşahät-net, izzäg Sawəl γur-inəttulab wi n-agrəm-en-däg har γur-sän ässakäy a län iśilan.

Ămoos Sawəl āmära tajuhe n-Visa Ālmasex

²⁰ Wär-ähoja a-s issəntä axäṭab n-isälan n-Visa däg-ihänan n-äddin wi n-käl-Ālyähud, isabat dat-tamətte iket-net a-s, Visa a-s, Rure-s n-Mässinäç.

²¹ Ākunän äddinät wi has-sallänen, əqqälän-dd γas, jannen: «A-wa, wädden Sawəl wa izzänän s-wi γarränen isäm wa n-Visa hänen Yärussälam? Ajän wädden ass-net i-agrəm-wadäg, i n-təssəba n-ad-tän-isəttärməs, äj'-en däg-ifassän n-ämänokal n-käl-tikutawen?»

²² Sawəl ənta, itiişuhut immun-net s-Mässinäç hak aśäl, isimxəlxil käl-Ālyähud wi əzzäγnen Dämašäq, isikus-tän äşšäk a-s Visa a-s Ālmasex.

²³ Okäy äzzäman γas, änmannakän käl-Ālyähud fäll-əmmək wa s-t-mad-säγdärän, änγən-t kərəf. Əssəbdädän darät-a-wen meddən däg-imawän n-agrəm iket-net i-ad-äqqaymən has-äxtafän i-ad-əjrəwän əmmək s-t-änγän

²⁴ mäšan, əjjäšän-t isälan n-taγdärt ta s-əbokän ad-has-tät-əjən.

25 Ǝnkärän inət̄ulab s-eħäd, jän Sawəl däg-deke hərəwän, ăstārarän-t s-ašrut n-ăxalla wa iyyädän ixläyän aȝrəm, əssəjmädän-t, ikkä Yärussälam.

26 Iwwäd-in ȝas, ikkä inət̄ulab wi iyyädnen i-ad-där-sän irtəy mäšan, äksudän-t iket-näsän ed wär-əflesän härwa a-s iyyän däg-sän a āmoos.

27 Irmäš-t-dd Bärnäbbas s-iman-net, ilwäy-t s-inəmmušal, illäyät-asän əmmək wa s-inhäy Sawəl Emäli Ƚisa däg-tabarät ta n-Dämašäq d-əmmək wa s-has-imməjräd Mässinäy d-turhajät ta t-ikfa n-ad-ämämräd s-ənniyät ozjan däg-iħänan n-ăddin wi n-käl-Ālyāhud i-ad-ăjjäyh a-s Ƚisa a-s Ālmasex.

28 Āsbärräkän-t ālwäqq-wen-däg, irtäy där-sän; edägg əkkän däg-Yärussälam-däg, ăddeew där-sän, itajäyha s-ənniyät ozjan ənta-däg fäll-isəm n-Emäli,

29 itidwənnit, itamäzay d-käl-Ālyāhud wi sawalnen Tälyunanit mäšan, əggädän-dd sär-s, ad-tammäyän əntäneq-däg i-tašləlt s-əjän iman-net.

30 Ǝslän ayətma-s däg-ăddin i-a-wen ȝas, əssəjmädän-t s-aȝrəm wa n-Qäyšära təzzar, ikkä darät-a-wen wa n-Tarša.

Ikkä Bəṭrus ălkānisät ta n-teje ta n-Ālyāhudəyät

31 Āzzäman-en, təjraw ălkānisät ălyafyät däg-tajiwen ti n-Ālyāhudəyät d-Galila d-Sämari, tiṣuhun inət̄ulab däg-immun-näsän, tinməkfin tayətte, tamašalän härät iket-net däg-tuksəda

n-Emāli, idhal-tān Unfas Šäddijān, isawad-dd fälla-sān hak ašāl āddināt wi ixlās Mässināχ.

32 Älliil Bəṭrus ənta äkall iket-net har dd-osa iməšseddəjān wi əzzägħen tadābayt ta n-Ludd.

33 Ill'-e dihen ähaləs s-isəm-net Inyas s-a ilan ēttam iwətyan ibdan, wär kāla ifāl asəftāχ-net.

34 Os'-e-hi-dd Bəṭrus, inn'-as: «Inyas, äzozäykäy Ȳsa Ālmasex, əbdəd, ađh asəftāχ-nāk.» Ibdād Inyas ässaqät-wen-dāχ.

35 Ənhäyān käl-Ludd əntāned d-āddināt wi əzzägħen telāmse ta n-Sarun a-wen ȳas, omānān s-Emāli iket-dāχ-nāsān.

36 A-s itājj a-wen-dāχ, təzzayg tānäṭṭalibt s-isəm-net Täbita aġrəm wa n-Żafa, tawägħra dāχ s-isəm wa n-Dorkas, a-wen ālmägħna-net: «Tašənkädt.» Tämooos tamädt n-wälät-älixer, tajj imärgedän äjjootnen, təkkat.

37 Išilan-en-dāχ ad-tärhin, äba-tät, əknān āddināt tafekka-net, əssənsän-tät dāχ-ehän n-soro.

38 Əslān inət̄ṭulab wi hānen taġrəmt-en wärät tānmäjjaj d-Ludd a-s dd-ijjaš Bəṭrus äkall ȳas, äšmašälān sär-s əssin meddən i-ad-där-sān dd-idaw šik.

39 Äddew där-sān Bəṭrus, əwwädän-dd ȳas, əlwäyān-t s-soro wa dāχ-tənsa tafekka n-tamädt, əlkädnäť-as-dd tinuḍäfen ət̄tafnäť iba-net, hallänät, saknenät iselsa wi hasnät-təzzəżzmäy Dorkas dāχ-a-wa təkkäs təll'-e jere-snät.

40 Izzərzjär-tānät əntānäted d-tamətte iket-net, irkäχ ḥarät-a-wen jənnəj-s, idäl Mässināχ. Issəmdä tittar ȳas, innäd-dd sär-s, inn'-as:

«Täbita, ənkär-dd!» Torä-dd tiṭawen-net
älwäqq-wen-däg, tənhäy Bəṭrus, täqqimä-dd.

⁴¹ Āshätäl-as-dd s-äfuss-net, issəbdäd-tät,
iğrä-dd iməsseddəjän d-tinuḍäfen ḍarät-a-wen,
issəkn'-asän-tät, təddar.

⁴² Šik-däg a-s dd-əssägħläyän isälan n-a-wen-
däg aġrəm wa n-Žafa iket-net, omänän äddinät
ażjootnen s-Emäli.

⁴³ Ija Bəṭrus äzzäman däg-Žafa izzag däg-ehän
n-Simyon wa isafalän ilämawän.

10

Ikka Bəṭrus ehän wa n-Kärnəlyus

¹ Aġrəm wa n-Qäyšära, izzag-t käbtän n-käl-Roma s-isəm-net Kärnəlyus, ännihäq däg-ejhän n-əssärdusa wi hänен taggayt ta s-itawänna: Itali.

² Āhaləs äddiinän a āmoos ənta hakd käl-exewən-net, itəkkat, infä tamətte s-a äjjeen, härkuk dayt itəddal Mässinäg.

³ Aśäl iyyän, ebre n-tezzar, xur ässaġyat wa s-kärad, änfaläl-as-dd änjalos n-Mässinäg däg-ehän-net s-älmaġna äsisäjrähän, inn'-as: «Kärnəlyus!»

⁴ Issəjräh Kärnəlyus däg- änjalos däg-a-s irmaġ, inn'-as: «Emäli, näkk-da, ma tənned?» Inn'-as änjalos: «Tittar-näk, d-tikutawen-näk, əwwädnät Mässinäg, wär käy-in-ittəwa,

⁵ šemmišəl ämära meddən s-Žafa i-ad-hak-dd aġrən Simyon wa s-itawänna Bəṭrus,

6 äzzubbăt ḡur-Simyon wa isafalän ilämawän s-t-illa ehän-net däg-asälim n-ejärew wa səmmän.»

7 Ifäl-t änjalos wa hasän-imməjrädän ḡas, issägrä-dd Kärnəlyus əssin däg-inaxdimän-net, ăsdäw-tän d-əssärdasi äddinän däg-wi ägläfnen ehän-net, ikna tafləst.

8 Ijä däg-sän isälan n-a-wa ijän iket-net təzzar, ašmašäl-tän s-Žafa.

9 Härwa han tabarät ašäl wa iyyädän, ad-iwwän Bəṭrus afälla n-ehän s-tarähut, ad-itəddal Mässinäg.

10 Itəddal Mässinäg dihen-däg a-s ălluz, ăsdärhän a iksha. Samäjnen-as äddinät imənsiwän dihen-däg a-s t-irmäs härät,

11 ojja išənnawän a-s dd-ămerän, ifäl-tän-dd ăssärer mäqoorän ătiwätṭafän s-əkkož išrutän-net, insä-dd data-s.

12 Ässärer-en, iskar fälla-s a-wa t-illän däg-irəzzejän d-iżlulam d-igdađ.

13 Inn'-as emäslı iyyän ălwäqq-wen: «Bəṭrus, ăṛrəs, äkš.»

14 Inn'-as Bəṭrus: «Fäw Emäli! Näkk, wär käla əkšey a xäramän wäla a ămmidäsän.»

15 Inn'-as emäslı day: «Wär käy-iwer asäxrəm n-a-wa issäxläl Mässinäg.»

16 Itajj änjalos mäjräd-wənnin-däg i-Bəṭrus har kärađ ihändäggan təzzar, imməḍkäl data-s ăssärer s-išənnawän.

17 Iqqän a-wen-däg eġaf-net, ad-isiməktəw, itassän ad-ijräh ălmägħna n-a-wa has-dd-ănfalälän. Tamażäyyat-ten-däg a däg-dd-

əbdādān meddən där-s sastannen dat-emm
n-ehän wa n-Simyon-i γur-äzzubbät,

¹⁸ əssəstänän s-afalla kunta ehän-wen-däg a
däg-izzag Simyon wa s-itawänna Bətrus.

¹⁹ Isiməktəw Bətrus däg-isälan n-tänäfalilt-ta-
däg a-s has-innä Unfas Şaddijän: «Sastanän där-
k kärad meddən,

²⁰ wär täsmäsändädäd tidawt där-sän ed näkk
a tän-dd-äšmašälän sär-k.»

²¹ Äzzubbät-dd sär-sän Bətrus, ăzozäy-tän
iman-net, issəstän-tän d-äddälil wa fäl där-s
sastanän.

²² Innän-as: «Kärnəlyus wa n-käbtän n-
Roma a hanäg-dd-äšmašälän sär-k, ähaləs n-
ämäydal n-ämaksad n-Mässinäg, ässiimγärän
käl-Älyähud iket-näsän a ămoos. A ilan
išilan d-has-dd-änfaläl änjałos n-eməşseddəj
n-Mässinäg t-äsmätärän d-ad-käy-dd-isəssägär,
isəjəd i-a-wa has-mad-tənnəd afäl t-dd-tosed.»

²³ Äsbärräkät Bətrus meddən wi dd-äšmašäl
Kärnəlyus, ăsmäjarät-tän. Äffaw γas, ărkäbän,
ăddewän där-sän härät däg-ayetma-sän däg-
ăddin əzzagnen Žafa.

*Ajeyh wa ija Bətrus dat-ăddinät wären
ămoos dägg-Älyähud*

²⁴ Əwwädän-in ašäl wa iyyädän Qäyşära. A-
s hin-osän, iqqal-asän Kärnəlyus ənta d-käl-
eγewən-net d-inafilən-net.

²⁵ Iräs-dd Bətrus ehän γas, ilkäd-as-dd
Kärnəlyus, oda daw-iđarän-net, irkäg data-s

26 mäšan, issəbdäd-t-dd Bə̄trus, inn'-as:
«Ahaa, wär jed a-di, näkk-däg ägg-adəm ɣas a
ämooosäg.»

27 Ädiiwännen har-əjjäšän fäll-älžämaɣät wa
äqqiimän däg-ammas n-ehän.

28 Iđkäl Bə̄trus mäjräd, inn'-asän: «Təssanäm
käwäned iman-näwän a-s ässixräm alämär wa
n-käl-Älyähud i-iyyän däg-sän ujəš n-ehän, wäla
təmmidəwa d-ere d-wär-oher äddin mäšan,
näkk-i-hi, inn'-ahi Mässinäg a-s wär leɣ s-
ad-səjrähäg äwadəm wäl' iyyän i-ad-t-äjäg a
xäramän wäla a ämmidäsän.

29 Təssəba n-a-wen-däg afäl wär jey äsaru
wäl' iyyän i-ad-wär käwän-dd-əkkeg, lägätät-ahi
ämära, äddälil wa fäl hi-dd-təssägṛäm.»

30 Inn'-as Kärnəlyus: «A ilan kärad išilan,
s-ässaxät šund-wa-däg, təddaläg Mässinäg s-
tezzar däg-ehän-in, har šik-däg, ibdäd-dd ähaləs
ilsan imälsan äsimägägnen dat-i,

31 inn'-ahi: <Kärnəlyus, tittar-näk d-tikutawen-
näk, əwwädnät Mässinäg, wär käy-in-ittəwa,

32 šəmmišəlämära meddən s-agṛəm wa n-Žafa
i-ad-dd-idawän d-ähaləs s-isəm-net Simyon wa s-
itawənna Bə̄trus, äzzubbät däg-ehän n-Simyon
wa isafalän ilämawän, ehän-net, ih' asälim n-
ejarew wa səmmän.>

33 Äšmašäläg-in sär-k älwäqq-wen-däg
meddən-in, iräš-ak Mässinäg ass wa hi-dd-
jed. Ämära, iket-däg-nänäg da-däg, Mässinäg a
däg-nəjar ättäma, näsijäd dag iket-nänäg i-a-wa
s-hak-inna Emäli ad-hanäg-t-səlmədäd.»

34 Iđkäl Bə̄trus mäjräd, innä: «Tidət-däg a-s,
iket əjrähäg a-s, Mässinäg, wär-iżley äddinät,

35 ḥann-ak, e d t-illām ere t-äksudān, itamašal erhet-net s-iqqud, tawset t-təlät-dāğ, ijraż-as.

36 Mässināğ, ḥassawāy-dd s-tizarăt mäjrăd-net i-käl-Işrayil i-ad-tän-isəlməd s-älxer wa tän-mad-äkf ȳisaĀlmasex-i n-Emäli n-e d t-illām ägg-adəm.

37 Təssanäm a-wa ijän dāğ-Galila d-Ālyāhudəyät ḫarät asəlmağ wa ij' Exya i-äddinät dāğ-aman.

38 ȳisa wa n-Näşirät, ḥasnäfrän-t Mässināğ, ikf'-e Unfas, issäxläy-dd äkall iket-net, itajj älxer, izizuy äddinät iket-näsän wi ḥassirmağ Iblis.

39 Näjjəyh i-a-wa ija iket-net dāğ-teje ta n-Ālyāhudəyät d-ayrəm wa n-Yärussälam hundāğ har aśäl wa d-t-ärmäsän käl-Ālyāhud, əsläbän-t fäll-tajəttewt

40 mäšan, issenkär-t-dd Mässināğ s-tärna-net jer-inəmmuttan aśäl wa s kāraq i-ad-t-ənhəyän äddinät, iddar,

41 wädden äddinät iket-näsän a t-ənhäynen, wär t-inhey ar wi ḥasnäfrän ənta iman-net i-a-wen. Äddinät-en, nəh'-en näkkäneđ-i ohärnen išəkša d-isəswa d-ȳisa ḫarät a-s t-dd-ässinkär Mässināğ jer-inəmmuttan.

42 Ənta-en-dāğ a hanāğ-ḥasnäfränän, omär-anāğ s-axätṭab n-isälan-net i-äddinät, nəsəlməd-tän a-s ȳisa a ḥasnäfrän Mässināğ i-ad-işräy e d t-illām ägg-adəm, wi äba hakd wi əddärnen.

43 Dāğ-isälan-net ənta-en-dāğ a dāğ-äjjəyhän, ənnän ḥannäbitän iket-dāğ-näsän a-s, ere sär-s omänän-dāğ, ad-ijrəw tenäşše n-ibäkkadän-net

s-tärna n-isəm-net.»

Ajärav wa jän inəzzulam i-Unfas Šäddijän

44 Ijanna Bə̄trus a-wen-däg a-s dd-äzzubbät Unfas Šäddijän fäll-älžämagäť-en iket-net.

45 Iqqān a-wen eğäf n-imumənän wi n-käл-Älyähud ämeläynen äddewnen d-Bə̄trus ed ənhäyän Unfas Šäddijän har dd-äzzubbät fäll-äddinät s-aläşäl-näsän, inəzzulam a āmoosän.

46 Sallän-asän dag ämmijrädän awalän ăynaynen, samyarän Mässinäg.

47 Inn'-asän Bə̄trus darät-a-wen: «Ak, ma igdalän i-äddinät fäll-dd-äzzubbät Unfas Šäddijän s-əmmək wa s-falla-näg dd-äzzubbät ad-ətwəsəlmägäň däg-amän?»

48 Omär ālwäqq-wen-däg s-ad-ətwəsəmägäň däg-aman s-isəm n-Yisa Älmasex.

Ittär Kärnəlyus d-älžälmaçäť-net däg-Bə̄trus ad-ğur-sän isəssikəy a län išilan.

11

Isälən wi ija Bə̄trus dat-imumənän wi n-Yärussälam

1 Islän inəmmušal d-ayətma wi iyyäđnen hänen teje ta n-Älyähudəyät a-s iyyäđ däg-inəzzulam[†] omänän s-mäjräd n-Mässinäg.

[†] **11:1 11:1** — Yur-käл-Älyähud, ere wärän āmoos ägg-Älyähud s-aläşäl meğ ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzälim a āmoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti iyyäđnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam. — Aşäl-i-däg, änäzzälim, ákafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

² Älwäqq wa dd-iqqäl Bəṭrus Yärussälam, ămzäyżäyän-t imumənän wi n-dägg-Älyähud jänen amili härät, ənnän-as:

³ «Käyy, ma kăy-ăsihälän ujəš n-ehän n-äddinät wären ămeläy tihərəd där-sän imənsiwän?»

⁴ Issənt'-asän Bəṭrus afəssär n-isälan s-iyyän-iyäyäx ɣur-aläşäl-näsän har aşäl-i-däg, inn'-asän:

⁵ «Heğ aɣrəm wa n-Žafa, təddaläg Mässinäg a-s dd-hey oðeg, irmäs-ahi härät, ănfaläl-ahi-dd ässärer dd-ifalän išənnawän

⁶ fäll-ənsanät taxsiwen d-tawäqqast d-iżlulam d-igħad. Zajazzex a-wa insän fäll-ăssärer-en-däg

⁷ a-s əsley i-emäslı hi-innän: <Bəṭrus, aɣrəs, ăkš>

⁸ mäšan, ənney-as: <Faw Emäli! Näkk, wär kala əkṣej a xäramän wäla a ämmidäsän.›

⁹ Inn'-ahi emäslı-ənnin dağ: <Wär kăy-iwer asäxrəm n-a-wa issäxläl Mässinäg.›

¹⁰ Itajj a-wen har kärad ihändäggan təzzar, immədkäl dat-i ässärer s-išənnawän.

¹¹ Iqqan a-wa ijän eŷaf-in dihen-däg a-s dd-əbdädän kärad meddən dd-falnen Qäyşära dat-emm n-ehän wa ɣur-ăzzubbeğ,

¹² inn'-ahi Unfas Şäddijän ad-där-sän idawäg šik. Āddewäg där-sän, ăddeewäg dağ d-sädiś ayətma wi t-əllänen data-wän ămära-däg s-ehän n-Kärnəlyus-i hi-dd-issäġrän.

¹³ Näwwäd-in ɣas, ija däg-näg Kärnəlyus isälan n-əmmək wa s-has-dd-ănfaläl ănjälos

wa has-innän: <Šəmmišəl āmära āwadəm s-ayrəm wa n-Žafa i-ad-dd-idaw d-āhaləs s-isəm-net Simyon wa s-itawänna Bətrüs.

14 Afäl dd-osa, ad-hak-älläxät əmmək wa s-mad-täxləsäd käyy d-egewən-näk.›

15 Āmmiijrädäx-asän dihen-däx, a-s fällasän dd-äzzubbät Unfas Šäddijän iket-näsän s-əmmək wa s-fälla-näx dd-äzzubbät näkkäneđ ašäl äzzarän.

16 Əkteğ-dd ālwäqq-wen mäjräd n-Emäli Yisa a-s inna: <Exya, issəlmäx däx-aman mäšan, kawäned, ad-tətwəsəlmäxäm däx-Unfas Šäddijän.›

17 Ȳas šämad ij'-asän Mässinäx ihuk šund wi hanäx-ija a-s nomän s-Emäli YisaĀlmasex, mi amoosäx timsəgəggiyäx d-Mässinäx?»

18 Isl' ālžämäxät i-isälən-win-däx ȳas, sämmeđ ənniyät-net ad-tiimələn Mässinäx, jannen: «Itbat a-s inəzzulam-däx, ikf'-en Mässinäx turhajät n-ad-utabän, amənän sär-s, əjrəwän əntäneđ-däx tāmudre ta n-tidət.»

Ātwäjjän isälən n-ālxer däx-tayrəmt ta n-Intyuš

19 Imumənän wi əmmähäşnen ȳarät tissust ta təlkämät i-tamättant n-Stifan,[†] əkkän däx-sän iyyäđ ăkall wa n-Finisya, əkkän iyyäđ awtəl wa n-Qəbrus, əkkän iyyäđ ayrəm wa n-Intyuš, mäšan wär xət̄əb təşşəm-näsän ar i-käl-Ālyähud.

---

† **11:19 11:19** Jannen-as iyyäđ: Älmuştafa.

20 Däg-a-wen-däg a däg-sän əkkän iyyäd əwanen däg-äkall wa n-Qəbrus d-wa n-Libya aṣrəm wa n-Intyuš, ad-xaṭṭābān dihen isālan n-älxer n-Emäli ȳisa i-käl-Ālyunan.

21 Idhal-tän Emäli däg-a-wa täjjän. Omänän äddinät äjootnen däg-a-wen-däg, əkfän iman-näsän i-Emäli.

22 Təsl' älkänisät ta hät Yärussälam i-a-wen ḡas, täšmašäl-dd Bärnäbbas s-aṣrəm wa n-Intyuš.

23 Osa-hin, inhäy tihusay n-ännuğmät n-Mässinäg ḡas, äsdäwät-t a-wen, ad-isamätar imumənän d-ad-əknən uđəf n-Emäli s-ulhawän əjlaynen.

24 Āmoos ənta iman-net ähaləs n-emässärho, idnay Unfas Šaddijän, aşsoohät dağ däg-immun-net. Išilan-en-däg, omänän äddinät äjootnen s-Emäli.

25 Däg-a-wen-däg ad-ikka Bärnäbbas tağrəmt ta n-Tarşa itammäg i-Sawəl, ijrāw-t ḡas, ilwāy-t-dd s-Intyuš.

26 Jän dihen awätay imdan änniixdämän d-älkänisät n-aṣrəm-en, saṛr'-en tamətte täjet. Aṣrəm-wen-däg n-Intyuš a däg-ätwāğrən inətṭulab n-ȳisa s-isəm wa n-älmässexitän s-tizarät.

27 Āzzäman-en-däg ad-dd-fälän ännäbitän iha Āggäbbas aṣrəm wa n-Yärussälam, əkkän-dd Intyuš.

28 Ȣnta-en-däg a ibdädän, əloläy s-tärna n-Unfas Šaddijän n-a-s ilkam ad-ăj laž läbasän fäll-ärori n-äkall iket-net. Ija dağ a-wen s-əmmək-wen-däg s-tän-innä däg-āzzäman wa d-āmoos

Kəlod āmānokal n-ăkall.

²⁹ Təssəba n-a-wen-däg a fäl, ānmānnakān imumənān wi hānen Intyuš i-ad-arəj hak iyyān däg-sän s-a-wa iṭṭāf d-a-wa s-ăddoobāt i-ayətmasän däg-ăddin wi hānen Ālyāhudəyät.

³⁰ Əjān a-wen s-əmmək-en-däg təzzar, jān tasəssiwit-ten-däg jer-ifassän n-Bärnäbbas d-Sawəl i-ad-tät-in-səssiwədän inušämän n-ălkānisät ta hāt Ālyāhudəyät.

12

Iyläs-dd Mässinäg Bətrus däg-tamättant

¹ Āzzāman-wen-däg, ad-izzän āmānokal Harudəs Āgribba s-iyyäd däg-ăddinät n-ălkānisät ta hāt Yärussäləm, ad-tän-itixəzzəbut.

² Däg-a-wen-däg, ad-ingə s-täkoba Yaqub wa n-ănjə-s n-Exya.

³ Inhəy a-s a-wa ija, ijraż i-käl-Ālyāhud ḡas, ăstərmäs Bətrus aşäl n-ămudd wa n-Faşka-i-däg tattän ăddinät tijəlwən ti wär ha tazzə,

⁴ ij-e däg-takärmut təzzar, issəbdäd əkkozät taggayen n-əkkoz-əkkoz əssärdusa i-ad-t-ägləfən ed irha ad-t-dd-isəbdəd dat-käl-ăsshärexa afəl okäy aşäl wa n-Faşka.

⁵ Iha Bətrus takärmut-en-däg măšan, a-s ija a-wen-däg, ălkānisät ənta, tăžziimäg, tajäynan dat-Mässinäg, tattär däg-s ad-t-dd-ăswäyyän.

⁶ Däg-ehäd wa n-dat-wa dila Harudəs ad-t-işräg, insa Bətrus däg-takärmut jer-əssin əssärdusa däg-s janen sănatät tişəm, əbdadän däg əssärdusa iyyäd dat-emm n-takärmut.

7 Har šik-däg, osä-dd änjas n-Emäli edägg-en, ämläwläw sällul wa iha, äkrättät änjas tasäja n-Bëtrus, issenkär-t, inn'-as: «Tärmäd, əbdəd šik!» Särnät fälla-s tišem ässayät-wendäg, odänät.

8 Inn'-as änjas day: «Tärmäd, əjbəs taməntəka-näk, əsəl tifädelen-näk, uhən, aj anäkäbba-näk, əlkəm-ahi.» Ija Bëtrus a-wa has-innä änjas iket-net.

9 Izjär-dd Bëtrus takärmut, ilkäm i-änjas mäšan har ämära-däg, ija ɣur-s a-s täharjit ɣas a-wa-däg iket-net.

10 Ekkän-dd edes i-əssärdusa wi äzzarnen, ekkän-dd day edes i-taggayt ta s-sänatät har dd-ohäzän tashärt ta n-täzoli təkfät emm-net aɣrəm, tämera d-iman-net data-sän, əzjärän, əjjäšän ammas n-täšarrit ɣas, ifäl änjas Bëtrus.

11 Älwäqq-wen-däg, ad-t-dd-iqqäl ənniyät-net, ikkäs ässäk a-s Mässinäg a sär-s dd-äšmašälän änjas-net i-ad-t-dd-ikkəs jer-ifassän n-Harudəs, d-a-wa läbasän s-ärhän käl-Älyāhud ad-has-t-əjən.

12 Ijräh tayärha-net ämära ɣas, ikkä ehän n-Märyäma ta n-ma-s n-Exya wa s-itawänna Marqəs, äžziimmägän ɣur-s imumənän äjootnen təddalnen Mässinäg.

13 Ikkəwkäw emm n-ehän, tošäl-dd sär-s tämawaadt n-tänaxdimt s-isəm-net Roda, təssəstän-t d-ere wa ämoos,

14 təzzäy temäslägt-net mäšan, təja tedäwit-ta-däg fäl hin-təttəwa wäla-däg ad-has-tarr emm n-ehän, tošäl, täqqäl ammas n-ehän, təja isälan

däg-älzämägät n-a-s Bəṭrus a itakäwkawän emm n-ehän.

¹⁵ Əslän i-a-wa jänna ḡas, əjän-tät tenəbbeddəlt, ənnän-as: «A-di ānjälös-net ḡas a-s təsled.» Mäšan, tənn'-asän: «Tidət-in, əjlayäg a-s ənta.»

¹⁶ Jannen a-wen-däg, itakäwkaw-asän Bəṭrus emm n-ehän. Əglän, orän-as-t, əqqälän-dd ḡas, tof'-en täkunt n-a-s tidət-däg a-s ənta a-wa.

¹⁷ Äswär-asän assəkäd emm-net, ästafäy-asän d-ad-susəmän, ad-hasän-itajj ḍarät-a-wen isälan n-əmmək wa s-t-dd-ikkäs Emäli däg-takärmüt. Inn'-asän day: «Äglät, əjät əmära isälan däg-Yaqub d-ayətma-näg däg-äddin wi iyyäḍnen.» Ifäl-tän ḍarät-a-wen, ikk' edägg iyyän.

¹⁸ Affäw ḡas təjä tämdärwäy mäqdoorät däg-əssärdusa, hak iyyän isastan amidi-net d-a-wa ija Bəṭrus.

¹⁹ Ässomäg-asän-t Harudəs mäšan, äba-hasän-t-dd. Issägṛä-dd əssärdusa wi s-käla t-ägläfän, omär s-ad-ətwəsəstənän təzzar, əmmätän. Ifäl Harudəs ḍarät-a-wen teje ta n-Älyähudəyät, ikk' aqṛəm wa n-Qäyşära i-ad-däg-s isəssikəy a län iśilan.

Tamättant n-ämänokal Harudəs

²⁰ A-s itajj a-wen-däg, ih' aḍkär n-iğärman wi n-Tir d-Säyda ämänokal Harudəs. Təssəba n-ad-əj älxer däär-sän a fäl dd-äšmašälän iğärman-en älzämägät n-älyafyät. Änmännakän d-Blastasi ännihädän däg-ehän n-ämänokal Harudəs d-a-wa t-dd-iqqälän iket-net. Ənta-en-däg a däg-əttärän ad-ilğəd ämänokal i-ad-əj älxer ed

isudar-näsän teje-ten-däg fäll-ixkäm Harudəs a dd-təffalän.

²¹ Ašäl wa d-əlän s-ad-sətbətən ālxer jere-sän, āssahäg-dd Harudəs ašäl däg-isəlsa-net wi n-təmmənukəla, äqqima fäll-tasäqqaymut-net ta n-təmmənukəla, imməjräd i-tamətte.

²² Təsla tamətte i-mäjräd-net ɣas, täsħayya däg-išənnawän, ad-janna: «Ašäl-i, Mässinäg iman-net a hanäg-ämmijrädän, wädden ägg-adəm.»

²³ Diha-däg d-tənna tamətte a-wen-däg, ad-has-äzzuggät änjas n-Mässinäg ed unjäy ikfa Mässinäg semyar wa där-äniħäjja. A-s t-in-əjrähän äddinät, əfradnät däg-s tiwəkkawen har ämmut.

²⁴ Intäj mäjräd n-Mässinäg däg-idäggan äjjootnen, omänän äddinät däg-išilan-win-däg.

²⁵ Ässawäd-in Bärnäbbas d-Sawəl ämašal-näsän i-käl-Yärussälam ɣas, əqqälän siha s-dd-hän, ăddeewän ămära d-Exya wa s-itawänna Marqəs.

13

Asikəl wa äzzarän ija Sawəl ăddew d-Bärnäbbas

¹ Älkänisät ta hät aγrəm wa n-Intyuš, ənnäbitän-net d-imäsäγran-net da: Bärnäbbas, Simyon wa s-itawänna «Ekäwel», Lisyus wa n-äkall wa n-Qərwan, Mänahin wa s-ənta d-Harudəs Intibbas a ədwälnen däg-iyyän n-ehän d-Sawəl.

² Ašäl wa n-älxibadät n-Emäli, äzumän imumənän, äžziimmägän däg-iyyän n-edägg,

γabbädän Emäli a-s hasän-innä Unfas Šäddijän.
«Äjät-ahi Bärnäbbas d-Sawəl s-edes i-ämäšal wa
s-tän-dd-ägryex.»

³ Äzumän, dälän Mässinäj təzzar, äswärän
ifassän-näsän Bärnäbbas d-Sawəl, oyyän-tän,
əglän.

⁴ Oyäd-tän Unfas Šäddijän, äzzubben s-agrəm
wa n-Slukya təzzar əjjäšän turäft n-aman, jän
tamdujt ta n-Qəbrus;

⁵ əwwädän-in tağrəmt s-isəm-net Sälamin
gas, jän isälan n-mäjräd n-Mässinäj däg-ihänan
n-äddin wi n-käl-Älyähud, ämoos-asän Exya
Marqəs ämadhal.

Yəlimas wa n-emässäxär

⁶ Əjläyän awtəl wa n-Qərwan iket-net har
Bafus, əjräwän dihen ägg-Älyähud n-emässäxär
s-isəm-net Bärçisa, ijanna s-bahu, ännäbi a
ämoos,

⁷ izzağ γur-Saržus Buləs-i n-ämänokal n-awtəl,
ähaləs, a-wen, iknan terše n-tayətte. Isla
ämänokal Bärnäbbas d-Sawəl gas, issägr'-en-dd
däg-derhan n-ad-t-səslən mäjräd n-Mässinäj.

⁸ Iggäd-dd Yəlimas wa n-emässäxär, a-wen
isəm-net däg-Tälyunanit, äşmäšäkkät-asän
mäjräd, ad-itattär ad-hin-işəsləl ämänokal fäll-
isälan n-immun.

⁹ Ibdäd-dd sär-s Sawəl-i s-itawäんな dağ Buləs,
idkar-t Unfas Šäddijän, ikna asəns n-akäyad-net
fäll-Yəlimas,

¹⁰ inn'-as: «Əyya isəm n-ägg-Iblis, käyy wär
tədneyäd a säl amsud d-təlmənufäxa, ašänjo n-
a-wa oyädän a tämoosäd, isəm n-eməkkerrəs,

gas āba-hak a kāy-išilləwān ar asəfray n-tabarāt ta toğādāt n-Emāli.

11 Āmāra, səjəd-ahi: ad-fälla-k isāns Emāli ăfuss-net, tăddăryălăd, tăhajəd wär tənheyăd tăfukt s-tițawen-năk.» Wärnät tihay d-tăhozt tițawen-net ässaxăt-wen-dăg, ad-isikluluf siha d-siha, itammăg i-ere t-ilwăyăن.

12 Inhăy āmānokal n-ăkall a-wa ijăn gas, omăń, tədăs teğäre ta s-islă fäll-Emāli ulh-net.

Ălxuṭbăt wa ija Buləs dăg-tayrəmt ta n-Intyuš

13 Ijjăš Buləs d-imidiwăń-net turăft n-aman dăg-Bafus, əkkän aγrəm wa n-Birga dăg-ăkall wa n-Bănfəli, dihen-dăg a dăr-săń ibđa Marqəs, ässof ad-iqqəl Yărussälam.

14 Fälän Birga, əkkän Intyuš ta n-teje ta n-Bəssidi. Ij'-en aśăl wa n-əssəbət dihen gas, əkkän ehăń n-ăddin wa n-kăl-Ālyăhud.

15 Äqqimăń dihen-dăg, itawăǵra alămăr n-Măssinăg d-a-wa ənnăń ănnăbităń dăg-əlkəttabăń gas, ənnăń-asăń imizărăń n-ehăń wa n-ăddin: «Meddən, ayətma-năg, kunta lam isəmməterəń s-tärham ad-tăń-təjəm i-ăddinät, ăxtəbăt-asăń.»

16 Ästafäy Buləs i-ălžäməxăt, ibdăd, inn'-asăń: «Kăl-Işrayil d-imaksadăń n-Măssinăg, săjdăt-ahi.

17 Măssinăg n-tamətte-ta-dăg n-Işrayil, ənta a ăsnăfrăńän abbatăń-năńăg, ässet'-en hărwa han ăkall wa n-Mișra təzzar, izzəzjär-asăń-t-dd s-tärna n-ăfuss-net,

18 wär t-illa erk ālxal wär has-əjješän mäšan, ăzżaydär fälla-sän har jän əkkožät timərwen n-awätay däg-tenere.

19 Darät a-s tän-ikfa tärna fäll-əssa əddəwələn däg-Xäna a tän-ikfa täkasit ta hasän-ämooos ākall-wen-däg.

20 Okäy darät-a-wen a ojärän əkkožät timaq n-awätay d-səmmosät timərwen təzzar, ikf'-en ălqallitän-i fälla-sän ămnakälnen hundäg har ăzzäman wa n-ănnäbi Sumäyla.

21 Ənta-en-däg a däg-əttärän käl-Işrayil ere fälla-sän ămnakälän, ij'-asän a-wa däg-s əttärän, ikf'-en Mässinäg Sayəl ägg Kis wa n-tawset ta n-Bänyamin. Ămnakäl fälla-sän əkkožät timərwen n-awätay

22 mäšan, innäq fälla-s Mässinäg, ija-dd Dawəd ägg Yasa-i s-ənta a fäll inna Mässinäg:
<Əjräwäg Dawəd ägg Yasa,
ənta a-s āhaləs-wa s-ulh-net ilkam i-wa-nin,
ad-ămašäl erhet-in iket-net.>

23 Ijəllan n-Dawəd-en-däg a däg-dd-ikkäs Mässinäg șisa-i s-ənta a-s Āmaylas wa s-ijjäš ărkäwäl-net i-käl-Işrayil.

24 șisa, a-s ija Exya isälan-net härwa wärissənta ămašäl-net ălwäqq wa d-ixatħab asselmay däg-aman i-ad-umas a-wen ašämol n-tätubt i-tamətte n-Işrayil iket-net.

25 Ălwäqq wa dd-toħaż tamättant n-Exya, innä i-tamətte: <Mi s-tordam ămoosäg-t? Wär tegalät näkk a-s ătwäんな ilkam a dd-asäg; wa s-ătwäんな ilkam a dd-ass, imal-dd, ənta-en, wär-ănhäjjäg wäla-däg d-ad-əkkəsäg tifädelem däg-idarän-net.>

26 Ayətma-γ wi n-ihäyawän n-Ibrahim, käwaneđ-i äksuđnen Mässinäγ, näkkäneđ a-s dd-ässawäy Emäli mäjräd wa n-əlγəllas.

27 Ädduuttät a-s Yärussälam d-imizärän-net, əžžəzhälän iman-näsän i-γisa, wär t-illa a əfhamän däγ-a-wa ənnän ənnäbitän däγ-əlkəttabän wi titwäγrinen hak əssəbət n-älygibadät däγ-ihänan n-äddin, äswärän γisa udlem, ittärmäš,

28 a-s ija a-wen, wär t-illa udlem fälla-s ättijräwän, hakd a-wen-däγ, əttärän däγ-Bilatəs ad-ətwəjjən iman-net.

29 Əssətbätän a-wa fälla-s ənnän əlkəttabän γas, əkkäsän-t-dd fäll-tajəttewt, jän-t däγ-azəkka

30 mäšan, issənkär-t-dd Mässinäγ jer-inəmmuttan.

31 Änfaläl-dd i-äddinät äjjoontnen däγ-wi där-s äddewnen wa-däγ n-Galila har Yärussälam, ija išilan äjjoontnen ill'-e jere-sän. Ämära, äddinät-win-däγ s-dd-änfaläl a tajäyhanen i-isälan-win-däγ data-wän.

32 Näkkäneđ ämära, nətajj'-awän isälan-win-däγ n-älxer s-ätwäjja ärkawäl-näsän i-abbatän-nänäγ.

33 Ärkawäl-en, näkkäneđ-i ämoosnen ihäyawän-näsän a-s t-ijjäš Mässinäγ ənta-i dd-issənkärän γisa jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-iktäb däγ-əlxəsəb-wa s-əssin n-əlkəttab wa n-Äzzäbur, innä Mässinäγ däγ-isälan n-γisa:
<Käyy a-s Rure-γ, oräwäγ-käy ašäl-i-däγ.›

34 Äywa, γisa ya, Mässinäγ iman-net a innän, a t-dd-issənkärän jer-inəmmuttan härwa wär-inhey

märkähaw wa n-ażekka. A-wen-däγ day a fäl innä däγ-isälan-net:

⟨Ad-käwän-äkfäγ älbäraka wa šäddijän itbätän s-jex ärkawäl n-ad-t-äkfäγ i-ännäbi Dawəd.⟩

³⁵ Iktab day a-s:

⟨Wär-e təyyəd Eməsseddəj-näk irakkäh däγ-azəkka.⟩

³⁶ Təssanäm a-s Dawəd ənta iman-net ämešäl a-wa fälla-s irha Mässinäγ däγ-azzäman-net təzzar, ämmut, inhäy märkähaw wa n-ażekka šund a-wa jän abbatän-net wi has-dd äzzarnen

³⁷ mäšan Yisa ənta, wär-inhey märkähaw-wen-däγ ed, issənkär-t-dd Mässinäγ jer-inəmmuttan.

³⁸ Ayətma, əlmədät a-s Visa-i, ənta a γur-hawän-t-təlla tenäşše n-ibäkkadän, ənta a-s sämdo n-a-wa hawän-ihän alämär wa dd-azzäbbät Mässinäγ fäll-ännäbi Mosa iket-net,

³⁹ ənta a γur-ijarräw e d t-illäm amumən idəm dat-Mässinäγ,

⁴⁰ a-wen-däγ a fäl, agəzät iman-näwän iket-di d-wär fälla-wän oda ässar-wa s-ənnän ännäbitän. Innä Mässinäγ:

⁴¹ ⟨Enhəywät, kawaneq-i ədnäynen kəssən,

tärməset-kawän täqqän n-exäf,

ibähet-kawän fäl-a-s

ad-əjən ijiten däγ-azzäman-näwän s-kud-däγ

ij'-awän äwadəm isälan-näsän, wär mad-t-təfləsäm.⟩ »

⁴² Izjär-dd Buləs d-Bärnäbbas ehän n-äddin γas, əttärän däγ-sän äddinät a dd-aləsän uγəl əssəbət-wa ilkämän i-ad-hasän-aləsən iji n-isälan-wi-däγ.

43 Immähäš älžämägät ḡas, əlkämän-asän käl-Älyähud äjootnen d-iyyäd əlkamnen i-äddin wa n-käl-Älyähud, ädwännen där-sän, sisibuyunantän, sikusän-tän ässäk n-ad-äqqäymən ətṭafän ännygmät n-Mässinäg.

Ija Buləs d-Bärnäbbas isälan n-älxer i-äddinät wären ämoos dägg-Älyähud

44 Ijä ašäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat ḡas, äddew-dd axrəm iket-däg-net i-ad-isəjəd i-mäjräd n-Emäli.

45 Ənhäyän käl-Älyähud əjut n-tamətte ḡas, osämän, ad-şimşəkken mäjräd i-Buləs, jannen isikufor.

46 Buləs d-Bärnäbbas ämoosän meddən ozjanen s-itbat immun-näsän, ənnän-asän: «Kawäned a-s äniihäßja ad-hawän-itwäxtəb mäjräd n-Mässinäg s-tizarät mäšan, tunjäyäm sär-s ed, wär täsnähäßjam iman-näwän d-tämuđre ta täglälät, a-wen-däg a fäl ämära, əlmədət a-s ad-nənnäd s-inəzzulam.†

47 Ənta-den-däg a-wa s-hanäg-omär Emäli däg-əlkəttab-net a-s innä:

<Jeğ käy-ännur i-tiwsaten

i-ad-hin-səssiwädəd

əlgəllas ifäyyän n-äkall iket-net.» »

48 Əslän inəzzulam i-a-wen ḡas, əddəwen, ad-timələn mäjräd n-Emäli, omänän wi s-ätiwatäs ad-əjrəwän tämuđre ta täglälät iket-näsän.

† **13:46 13:46** — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläşäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däg a fal tiwsaten ti iyyäden iket-näsän, ti n-inəzzulam. — Aşäl-i-däg, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

49 Intāj mäjrād n-Emäli däg-äkall iket-net.

50 Jän käl-Älyähud erk iman däg-tiđeden ätiwäsämğärnen d-imuzärän n-ayrəm, ođādd älgizabät səmmän fäll-Buləs d-Bärnäbbas, äsmähädän däg-sän äddinät i-ad-əzjärän isäglay n-äkall-näsän.

⁵¹ Ebbəkbäkän äboqqal n-iđarän-näsän fäll-ayrəm-en təzzar, əkkän ayrəm wa n-Ikanyun.

⁵² Äqqimän-dd inətțulab wi n-Intyuš darät tekle-näsän, əknan däg-tedäwit, iđnay-tän day Unfas Šaddijän.

14

Ija Buləs d-Bärnäbbas isälan n-älxer däg-Ikanyun

¹ Oläs Buləs d-Bärnäbbas däg-Ikanyun iji n-a-wa s-əzzäyän iji-net däg-äzzäman-endäg, əjjäšän ehän n-äddin wa n-käl-Älyähud, jän däg-s mäjräd-wa-däg fäl omänän käl-Älyähud äjjootnen d-tamətte täjjeet däg-ta n-käl-Älyunan,[†]

² mäšan, əssənkärän-dd käl-Älyähud wi s-äqqrän ulhawän-näsän inəzzulam,[†] jän däg-sän erk iman i-ad-əşşunjen äddinät-wi omännen s-Visa.

[†] **14:1 14:1** Itawann'-asän: Gəriktän. (Les Grecs däg-Təfränsit). Izzäyän Erobba däg-äkall wa itawänna: Gəris (La Grèce däg-Təfränsit). Tawalt-näsän: Tälyunanit. [†] **14:2 14:2** — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-alاشäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti iyyäđnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam. — Aşäl-i-däg, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

³ Ădwănnät Buləs d-Bärnăbbas dăr-sän har jän āzzäman, tajjän-asän mäjräd ädduutten, tajäyhen-asän fäll-Emäli. Ikf'-en day Mässinäg ännuğmät s-tajjän ijitän n-Mässinäg d-härätän ässuksännen, wär t-illa a tän-ässirmägän, ed äsiwär-tän Emäli tärna-net.

⁴ Təbda tamötte n-ağrəm iket-net, əlkämän iyyäd i-käl-Ālyähud, əlkämän wi iyyädnen i-nəmmušal.

⁵ Əjjäšän-dd erk iman inəzzulam d-käl-Ālyähud iyyäd d-imizärän-näsän, ad-tattärän əmmək s-äsmädräyän Buləs d-Bärnăbbas, əkfən-tän sammäjori n-tihun,

⁶ əlmädän inətṭulab s-a-wen ɣas, äjewädän s-Likawni d-Listra d-Darba d-attayän n-tidbi-tindäg.

Ija Buləs d-Bärnăbbas isälän n-ălxer däg-Listra

⁷ Jän isälän n-Ălənžil däg-iğärman-win-däg iket-näsän.

⁸ Ağrəm wa n-Listra, ih'-e ähaləs n-anäbdon s-a dd-iwa-däg, ibdan.

⁹ Islä i-Buləs ämmijräd ɣas, äsjäd-as. Inhäy Buləs däg-tiṭawen-net a-s ila immun t-azorzäyän, iğləs ɣas,

¹⁰ inn'-as s-afälla: «Əbdəd fäll-iman-näk.» Iggäd ähaləs, irjäš.

¹¹ Ənhäyän äddinät a-wa ija Buləs ɣas, äşyären, ənnän däg-tawalt ta n-Likawni: «Aşäl-i, məssaw-näg dd-falnen işənnawän däg-tayəssa n-dägg-adəm a dd-azzubbätten fälla-näg.»

12 Jän i-Bärnäbbas isəm Zuss, jän i-Buləs isəm Armas[†] ed, ənta a ämmijrädän ässayät-wendäy.

13 Ošäl-dd u-tikutawen wa n-Zuss ila ehän-nämudd wa ihän emm n-agrəm, ilwäy-dd iwdesän d-täboyt n-isəhhəska, ad-itattär ənta d-tamətte əmmək s-jän härätän-win-däy takute i-Buləs d-Bärnäbbas.

14 Əlmädän inəmmušal s-a-wen ɣas, əşyärrawen inkubba-näsän fäll-iman-näsän, ošälän s-tamətte äseyären,

15 jannen: «Ya meddən! Wär jem a-di, ma əmoos a-wa s-täbokäm iji-net? Näkkäneñ dägg-adəm ɣas a nämoos, wär t-illa a där-wän nəzlay. Isälan n-älxer a hawän-näwway i-ad-təbdəwäm d-mälayäyna, tutabäm s-Mässinäy-i n-Āmaglal dd-ixläkän işənnawän d-äkall d-ijərwan d-a-wa tän-ihän iket-net.

16 Ibda, oyya əzzurəyyatän-ti okäynen əlkamnät i-erhet n-iman-näsänät

17 mäšan hakd a-wen-däy, wär hin-issəbdäd fälla-snät əlxer-net. Ənta a fälla-wän dd-äzzäbben ijənnawän, iğmär-käwän s-äzzämanän olaxnen, ikf'-iwän isudar, ij' əlxer däy-ulhawän-näwän.»

18 Jannen-asän a-wen-däy mäšan, šärnaš d-əgdälän tikutawen-ti s-ärhan äddinät a tänät-ejən däy-təssəba-näsän.

19 Osän-dd härät däy-käl-Ālyähud dd-falnen Intyuš d-Ikanyun, əzzänän s-Buləs. Əkfän-t

---

† **14:12 14:12** A-wa ismawän n-härät däy-asmel n-imakrašän wi jan käl-Ālyunan i-iman-näsän.

sämmäjori n-tihun təzzar, äšrāwrāwän-t har t-əzzəzjärän aγrəm ed, äxelän äba-t.

20 Elkämän-as-dd inət̄ulab-net, āxläyγäläyän-t γas, inkär-dd, oläs ujəš n-aγrəm. Äffäw γas, äddew d-Bärnäbbas s-Darba.

Iqqäl-dd Buləs d-Bärnäbbas tayrəmt ta n-Intyuš

21 Äslänžen aγrəm-wen-däγ, jän däγ-s inət̄ulab äwwädnen härät təzzar, əqqälän Listra d-Ikanyun d-Intyuš.

22 Samätarän inət̄ulab däγ-idäggan-win-däγ d-ad-ət̄təfän immun s-Mässinäγ ed, itbat a-s ujəš n-Təmmənəya n-Mässinäγ, äddeew däγ d-ālyzibat äjjeen.

23 Älkänisät əmmärän-däγ, a däγ-s səbdədän inušämän, ədələn-asän Mässinäγ, užamän təzzar, säxlefan-tän i-tärna n-Emäli-i s-omänän i-ad-däγ-sän äj älbäraka.

24 Əjläyän ədarät-a-wen teje ta n-Bəssidi, okäyän s-ta n-Bänfəli,

25 äxṭäbän däγ-aγrəm wa n-Birga təzzar ätrarän s-Antalya.

26 Əjjäšän turäft n-aman dihen, jän tamdujt ta n-Intyuš-i-däγ dd-ämešälän ədarät a-s ässiixläfän imumənän i-ännuγmät n-Mässinäγ.

27 Osän-in γas, äsdäwän-dd älkänisät, ad-siγulän i-imumənän isälan n-a-wa s-tän-ikfa Mässinäγ turhajät n-iji-net, d-əmmək wa s-ora Mässinäγ emm n-ehän n-immun i-inəzzulam.

28 Ähojän ədarät-a-wen əzzaγän γur-inət̄ulab wi n-dihen.

15

Mäjräd wa ikkän jer-imumənän däx-isälan n-a-wa iyalläsän

¹ Äzzäman-en-däx a dd-fälän meddən iyyäd teje ta n-Älyähudəyät, ad-saxren imumənän n-a-s ere wärän ämeläy s-älxadät wa dd-oyya ännäbi Mosa, wär-e ixləs.

² Ija där-sän Buləs d-Bärnäbbas tamğənnant tässöohet təzzar, änmarqđän imumənän fäl adsukən Buləs d-Bärnäbbas d-härät däx-meddən n-älkänisät-näsän Yärussälam i-ad-əjən isälan n-tamğənnant-ta-däx i-inəmmušal d-inušämän wi t-əllänen dihen i-ad-hasän-tät-arən.

³ Assofädän-tän-in imumənän n-älkänisät ta n-Intyuš-i tän-täšmašälät s-tizarät, räsän teje ta n-Finisya d-ta n-Sämari, siğulän isälan n-əmmək wa s-ätubän inəzzulam[†] i-Mässinäx. Ämoos umär wa tän-dd-jän a iknan asəddəwi n-ayətmasän däx-äddin däx-idäggan-win-däx.

⁴ Ewwädän-in Yärussälam, täsbärräk-tän älkänisät d-inəmmušal d-inušämän, jän däx-sän isälan n-a-wa s-tän-ikfa Mässinäx turhajät n-iji-net s-ifassän-näsän.

⁵ Eggädän-dd meddən iyyäd hanen taggayt ta n-käl-faris təglät fäll-tidət n-iman-net, ənnän əflasän a-s ämoos amili d-alkum i-alämär wa n-ənnäbi Mosa a ifrađän fäll-inəzzulam i-ad-əjjəšän Təmmənəya n-Mässinäx.

[†] **15:3 15:3** – Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläşäl meğ ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däx a fäl tiwsaten ti iyyädnen iket-näs näst, ti n-inəzzulam. — Aşäl-i-däx, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäx).

6 Эžžəmmägħän inəmmušal d-inušämän i-ad-əjrəwän äddäbara däg-isälan-wi-däg.

7 Təja däg-sän tamäzagħt tăssħoħet. Däg-a-wen-däg, ad-dd-ibdäd Bəṭrus jere-sän, inna: «Ayətma-ġ, təssanäm a-s āru d-hi-āsnäfranän Mässinäg jere-wän i-ad-säsläg inəzzulam isälan n-Älənžil i-ad-amənän s-Mässinäg.

8 Mässinäg i issänän a-wa ihän ulh n-ägg-adəm a hasän-imməjrädän, ikf'-en Unfas Šaddijän s-əmmək wa s-hanäg-t-ikfa näkkäned-i n-käl-Älyahud,

9 wär t-illa a-s hanäg-azimäzläy där-sän ed, immun s-Mässinäg a iššəsdäjän ulhawän-näsän.

10 Šämad tidet a-wen, adiš mafäl tirəməm Mässinäg, tajjäm fäll-errawän n-inəttulab äzuk s-näkkäned wäla abbatän-nänäg, indär-anäg älänji-net?

11 Wadden ännuġmät n-Emäli Yisa-i s-nomän, ixläs-anäg, ənta daġ a-s omänän əntäned-däg.»

12 Tässosäm tamətte iket-net, äsjädän äddinät darät-a-wen i-Bärnäbbas d-Buləs siġulän isälan n-ijitän n-Mässinäg wi jän d-härätän wi ässuksäđnen jän jer-inəzzulam.

13 Iṣsəmdän mäjräd xas, idkäl-t Yaqub, inna: «Ayətma-ġ, säjdät-ahi.

14 Ija däg-näg Simyon Bəṭrus isälan n-əmmək wa s-dd-äšbašäj Mässinäg s-inəzzulam i-ad-däg-sän isənnəfrən tamətte təlkamät i-isəm-net ed,

15 ämoos a-wen a änimännakän d-a-wa ənnän annäbitän ed, iktab a-s, innä Mässinäg:

16 «Darät-a-wen, ilkam a dd-äqqəläg i-ad-aləsäg edey n-ehän n-Dawəd-wa ođän,

səbdədäg-t-dd däg-timšar-net, ädyäg-t.»

¹⁷ A-wen, däg-təssəba n-ad-immäg a-wa t-illän däg-äddinät i-Emäli, emmägnät-as dag tiwsaten-ti fäll-itawägра isəm-in. A-wen, Emäli a tän-innän, erhet-net dag den-däg ənta-i ilän tärna n-iji n-härätän-win-däg dag den-däg,

¹⁸ wär t-illa dag a has-idrajän däg-a-wen-däg, ed issän-t ḡur-aläşäl-net.

¹⁹ Təssəba n-a-wen-däg a fäl hawän-janneg a-s, wär täsmägatäräm inəzzulam-wi maden-utab s-Mässinäg

²⁰ mäšan, nəktəbet-asän täkarde n-tamättert i-ad-əbdəwän d-härät iket-net äddooben asəmmädəs-näsän, əbdəwnet d-älyibadät n-äşşänämän d-əzzəna d-tetäte n-mägsoy d-tesäse n-aşni.

²¹ Ädduuttät a-s ila ännabi Mosa däg-əzzurəyatän-ti-däg hakd-däg ti-okäynen äddinät däg-ıgärmən iket-näsän ḡarränen əlkəttabän-net hak əssəbət-i n-täsonfat däg-ihänan n-äddin.»

²² Änmännakän inemmušal d-inušämän d-älkənisät ḡarät-a-wen fäll-ad-sənnəfrənän härät däg-meddən-näsän maden-idaw d-Buləs d-Bärnäbbas s-Intyuš, äsdäwän där-sän dag Yahudəs wa itawägren s-isəm Bärəsabas d-Sillas, əssin meddən a-wen ätiwäsämğärnen jer-ayətma-sän däg-äddin.

²³ Əkfän-tän täkarde əktabän s-ifassän-näsän. Ènnän däg-s:

A-wa näkkäned inemmušal d-inušämän wi n-ayətma-wän däg-äddin. Nähul-in ayətma-näg wi s-käla ämoosän inəzzulam hänen In-

tyuš d-Surya d-Silisi.

²⁴ Ijmad-t ăsshăk a-s nəsshəwwăš a-s nəslă ass wa kăwăñ-in-jăñ meddən hanăg-in-falnen wăr hin-năšmašăl, nəssan a-s, ənxăsăñ iman-năwăñ.

²⁵ A-wen-dăg a făl nohăr iyyăñ n-ăddăbara iket dăg-năñăg i-ad-kăwăñ-in-nəsuk meddən năsidaw d-Bärnăbbas d-Buləs-i nəkna tărha ed,

²⁶ āmoosăñ meddən jănen iman-năsăñ dăg-miši făl təssəba n-isəm n-Emăli-năñăg VisaĀlmasex.

²⁷ Năsimăšăl-in day săr-wăñ Yăhudəs d-Sillas i-ad-hawăñ-aləsăñ asuğəl n-isălan-wi-dăg.

²⁸ Issəlmăd-anăg Unfas Šăddijăñ, nărda day s-ad-wăr nətəjj fălla-wăñ ăzuk wăl' iyyăñ săł wa āmoosăñ fărəd,

²⁹ a-wen a t-āmoosăñ, asăxrəm n-tetăte n-takute jat i-ăşşänämăñ, asăxrəm n-tesăse n-aşni d-tetăte n-măgxoy d-tăbəddawt d-iji n-ezzəna. Afăl tət̄ăfăm iman-năwăñ făll-hărătăñ-win-dăg, ad-təjəm a āhuusken ed, wăr mad-ixşəd isəm-năwăñ dat-ăddinăt.

Năhuul-kăwăñ-in, wăssălam!

³⁰ Ārkăbăñ ḍarăt-a-wen, əqqălăñ Intyuš, ăwwayăñ tăkarde-tənnin-dăg. Əwwădăñ-in ăgas, ăsdăwăñ-dd ălkănisăt, əkfăñ ălžămaŷăt tăkarde,

³¹ tătwăgра, āmoosăñ isălan-wi tăt-hănen əssəbab n-tedăwit măqqoorăt.

³² Āsmătăr-tăñ day Yăhudəs d-Sillas ed ănnăbităñ a āmoosăñ s-iməjridăñ ăjjootnen, sasmađăñ ulhawăñ n-imumənăñ, sişuhun-tăñ dăg-immun-năsăñ.

33 Āssakāyān hārāt n-išilan dihen ḡas, fālāntān imumənān-wi dd-fālnen Yārussālam dāx-ālxer, əqqälān ālkānisät ta tān-dd-tāšmašälät [

34 māšan, äqqima Sillas ḍara-sān].

35 Izzāx Buləs d-Bārnābbas dāx-Intyuš-en-dāx, sayr'-en əntāned d-iyyād, xatṭābān s-ālxalān ājjootnen isālan n-Emāli.

Tābəḍḍawt n-Buləs d-Bārnābbas

36 Hārāt n-išilan ḍarāt-a-wen, innā Buləs i-Bārnābbas: «Nāqqəlet ayətma-nāx dāx-āddin wi hānen iğärman wi dāx-nəja isālan n-mäjrād n-Emāli, nəssən əndek əmmək-nāsān.»

37 Ittār Bārnābbas a-dār-sān aləs Exya Marqəs tādiwt.

38 māšan, wār has-irda Buləs s-a-wen. Inn'-as, wār-ānhājjā a-dār-sān idaw ed, ənta iman-net a hin-iğtāsān iman-net dār-sān a-s ḍara-sān ibdā dāx-Bānfəli.

39 Tākkus talğa jere-sān har dd-orāw a-wen-dāx tābəḍḍawt-nāsān s-iyyāt. Äddew Bārnābbas d-Marqəs ḍarāt-a-wen, əjjāsān turāft n-amān, əkkān Qəbrus.

40 Iğrā-dd Buləs Sillas s-iman-net, iglā ḍarāt a-s t-ässeyläfān ayətma-s dāx-āddin ənnuğmāt n-Emāli.

41 Immār Buləs ăkall wa n-Surya d-Silisi, isışuhut immun n-ālkānisāten dāx-idäggan-win-dāx iket-nāsān.

16

U-Māsidunya wa ittārān tinahăxen dāx-Mässināx

¹ Immär Buləs aγrəm wa n-Darba d-wa n-Listra, ill'-e dihen-däγ a-s änätṭalib iyyän da-däγ s-isəm-net Timoti, ma-s tamumənt lan käl-Älyahud mäšan, ti-s, i n-käl-Älyunan,[†]

² jannen fälla-s imumənän wi n-Listra hakd-däγ wi n-Ikanyun a ähuusken.

³ Iγr'-e-hi-dd Buləs s-iman-net i-ad-där-s idaw mäšan, äsmaläy-t təzzar i-ad-wär järrəwän käl-Älyahud wi t-əllänen dihen a fälla-s ənnän ed, əssanän iket-näsän a-s abba-net, i n-käl-Älyunan.[†]

⁴ Aγrəm əmmärän-däγ darät-a-wen, ad-däγ-s səmmətärän imumənän däγ-alkum d-udəf n-äddäbaratän-wi hasän-äytäsän inəmmušal d-inušämän däγ-Yärussälam.

⁵ Samätarän älkänisäten i-ad-işsuhət immun n-inətṭulab, isajat-dd Mässinäγ hak ašäl äddinät äynaynen däγ-älkänisät əkfanen iman-näsän i-Emäli.

⁶ Ijläy Buləs d-imidiwän-net Frižya d-teje ta n-Gälasya mäšan, wär hasän-irda Unfas Šaddijän jan isälan däγ-äkall wa n-Azya,

⁷ əwwädän-dd Masi, əttärän ad-əkkən Bətni mäšan, igdal-asän daγ Unfas n-Yisa s-a-wen,

⁸ əjläyän Masi, äzzubben däγ-Tärwas.

⁹ Ellan-t dihen-däγ a-s ähhurjät Buləs u-Masidunya iyyän t-iγarrän, ibdad, iddal Mässinäγ, ijann'-as: «Ya Mässinäγ! Šəmmišəl-

---

[†] **16:1 16:1** Itawann'-asän: Gəriktän. (Les Grecs däγ-Təfränsit). Əzzaxän Erobba däγ-äkall wa itawänna: Gəris (La Grèce däγ-Təfränsit). Tawalt-näsän: Tälyunanit. [†] **16:3 16:3** Gərik (Grec) däγ-Təfränsit.

dd sär-näg ere hanäg-ohägän tinahäyen, nägləs.»

¹⁰ Nəfhäm s-a-wen-däg dd-änfalälän i-Buləs, a-s irha fälla-näg Mässinäg ad-nəsəllənžət tejeten-däg, ad-nətammäg ya i-əmmək s-nəkka Masidunya. Yur-dihen-däg ad-tän-dd-əjjäšäg, ohäräg d-Buləs asikəl näkk-i iktäbän isälan-widäg.

¹¹ Nəjjäš turäft n-amən däg-Tärwas, nəja s-iyyät tamdujt ta n-Somätras, äffäw nəkka Näyyabolis;

¹² nəfäl dihen, nəkka aqrəm wa n-Fəlibbi s-ənta a itammär ere dd-ijjäšän Masidunya s-tizarät, ämoos däg aqrəm fäll-ixkam Roma, nässakäy härät n-işilan dihen.

Ija Buləs isälan n-älxer däg-tayrəmt ta n-Fəlibb

¹³ Aşäl wa n-əssəbət-i n-täsonfat, nəzjär aqrəm, nəkka asälim n-ejäre ed, norda s-ad-däg-s nəjrəw edägg iştirən däg-nədäl Mässinäg, nogätz-in dihen tideden äžziimmägnen, näqqima ad-hasnät-nətajj isälan.

¹⁴ Täsjäd-anäg tiyyät däg-snät n-tämkəsədt n-Mässinäg s-isəm-net Lidya, tu-mamälat n-aqrəm wa n-Təyatir hin-žänset mäsär wa n-nefran n-ini šäggägxän. Orä Emäli ulh-net, tomän s-a-wa has-iğanna Buləs,

¹⁵ tätwäsälmäg däg-aman ənta d-käl-ehän-net. Tənnä i-Buləs d-imidiwän-net ədarät-a-wen: «Kunta təflasäm a-s tamumənt n-Emäli a ämoosäg, məjurətät-ahi». Laqqäd-anäg har hanäg-täshässäl s-a-wen.

16 Noläs day nökka edägg n-tittar a-s hanäg-dd-telkäd tänaxdimt tiyyät ih' alśin iknan talläbäst, tämoos i-mëssaw-s əssəbab n-ärrəzäg ed, itiləxut alśin wa tät-ihän a-wa ilkämän, təzzalän-as äddinät.

17 Tənhäy-anäg ɣas, təltäg-anäg, e-s nökka-däg täsegärät ḍara-näg, janna: «Ya äddinät, əlmədät a-s meddən-wi-däg hannäyäm, eklan n-Mässinäg wa iknän aḍkul, isälän n-tabarät ta n-əlgəllas a-s dd-osän i-ad-tän-əjən.»

18 Təj'-anäg alkum-wen-däg har ja išilan, təglä fäw har täşqäf Buləs; əmlälläy-dd sär-s, əsmähäd fäll-alśin wa tät-ihän, inn'-as: «Omaräg-käy s-isəm n-ɣisa Ālmasex, əsjär-tät!» Izjär-tät alśin ässayät-wen-däg.

19 Ənhäyän mëssaw-s a-s taklit-näsän äbas-hasän-dd-saysal ehäre ɣas, ərmäsän Buləs d-Sillas, əlwäyän-tän s-eğärəgħar wa n-tamxənnant s-itawänna Larofaž däg-itamär ässäreya, əssəbdädän-tän dat-älpallitän,

20 əssəknän-tän ədarät-a-wen day i-käl-ässäreya wi n-Roma, ənnän-asän: «Meddən-i n-käl-Älyähud hannäyäm, wär dd-äwweyän a säl äddärora s-agrəm-nänäg,

21 sasägren äddinät älygadatän s-näkkäned-i n-käl-Roma wär hanäg-t-illa uđəf-näsän wäla alkum-hasän.»

22 Təsla tamətte i-a-wen ɣas, təzzän sär-sän. Ənnän käl-ässäreya, ətwəkkəsnet isəlsa däg-Buləs d-Sillas, ättawätnet.

23 Əknän-tän asəsnan təzzar, järän-tän-in däg-takärmut däg-a-s ənnan i-əssärdusa ad-hasän-əknən iji n-ənniyät.

24 Ātwānnā a-wen i-emānnāhād n-takārmut ɣas, ija dāχ-sān tišəm, ij'-en dāχ-səllul.

25 Ebre n-ammas n-ehād, irmās Buləs d-Sillas ăsaħāχ n-təmmal i-Măssināχ, ăsijādān-asān kāl-takārmut wi iyyādnen.

26 A əndārrān-dāχ aškādkād-dd ākall daw-sān s-ăşşahāt hār ăsnāħħaynāħay issas n-takārmut, āmerān isāχfal n-takārmut iket-dāχ-nāsān ăssaħāt-wen-dāχ, āmerānāt dāχ tišəm-nāsān.

27 Inkār-dd emānnāhād n-takārmut dāχ-edəs, inhāy tishar n-takārmut āmerānāt ɣas, ilbāy-dd takoba-net i-ad-sār-s idəj iman-net ed, aχel kāl-takārmut wi iżlaf, əjmādān.

28 Măšan, ăsġärät-as Buləs s-afälla, inn'-as: «Ahaa! Wär jed a-di, nəll'-e diha iket-nānāχ.»

29 Irmās-dd emānnāhād n-takārmut emāmmāl n-efew s-inħāy data-s, ošäl-dd, irkāχ dat-Buləs d-Sillas ašikādkād,

30 ikkās-tān-dd dāχ-ammas n-takārmut təzzar, inn'-asān: «Meddən, ma s-leχ s-ad-t-ăjjāχ i-ad-ăxлəsăχ?»

31 Innān-as: «Amən kăyy d-ejādāš-năk s-Emāli ɻisa, ad-tăxлəsăm.»

32 Āxtābān-as măjrăd n-Emāli ənta d-kāl-ehān-net ālwăqq-wen-dāχ.

33 Ilwāy-tān dāχ-tăkkăwält n-ehād-en-dāχ s-ehān-net, issəfär ibuyəsān-nāsān, ātwāsălmāχ dāχ-aman ڦarāt-a-wen ənta hakd kāl-ehān-net iket-nāsān.

34 Āsmājarät-tān dāχ-a-s ikna tedăwit ənta d-kāl-ehān-net n-a-wa s-omānān iket-nāsān s-Măssināχ.

35 Āffāw ɣas, äšmašälän-dd käl-äššäreya meddən s-emännähäd n-takärmut i-ad-hin-isəwwəy Buləs d-Sillas.

36 Ija däg-sän emännähäd isälan n-a-wa ənnän käl-äššäreya mäshan,

37 inn'-as Buləs: «Fäw, šämad jän däg-näg tiwit dat-tamətte, a-s ija a-wen, wär nätwäšräg, näkkäneq-i äddinnen fäll-Roma, järän-anäg-in däg-takärmut s-əmmək-wa-däg, ämära ärhan ad-hin-nətwəyy däg-ufär, wär närda s-a-wen, asənet-dd əntäneq iman-näsän, səwwəyyən-anäg-in.»

38 Əqqälän meddən-wi dd-ämešälnen, ässoyälän isälan n-a-wa inna Buləs i-imännähädän. Əslän i-isälan n-a-s Buləs d-Sillas äddinän fäll-Roma ɣas, ärmägän.

39 Osän-tän-dd darät-a-wen əntäneq iman-näsän, əttärän tenäşše däg-Buləs d-Sillas, əkkəsän-tän-dd däg-takärmut däg-a-s däg-sän ettarän ad-əfələn aγrəm-näsän.

40 Əzjärän-dd takärmut ɣas, əkkän ehän wa n-Lidya, ad-samätarän dihen ayətma-sän däg-äddin d-alkum i-Mässinäg təzzar, əglän.

17

Buləs d-Sillas däg-ayrəm wa n-Täslonika

1 Əjläyän Ānfibbolis d-Abuləbbis, osän-dd Täslonika ɣas, ijjaš Buləs ehän n-äddin wa n-käl-Ālyähud

2 ed a-wen-däg a-s izzay ad-t-äj. Ija dihen kärad əssəbətän itidwənnit d-käl-Ālyähud däg-isälan n-a-wa ənnän əlkəttabän n-Mässinäg.

3 Itafässar-asän-tän, isatbat-asän a-s iktab däg-sän a-s Älmasex, ilzam-t ad-inhøy tersəmmawen, ämmät təzzar, inkär-dd jer-inəmmuttan. Ijann'-asän däg a-s Ȳisa-wa hasän-ixaṭṭäb a-s Älmasex.

4 Əkkäsän iyyäd däg-sän ässhäk däg-a-wa hasän-ijanna, əlkämän-asän däg käl-Ālyunan[†] äjjootnen äddinnen d-tiđeden äjjootnen lanen isəm däg-axrəm.

5 Mäšan, osämän fälla-sän käl-Ālyähud, əglän, äsdäwän-dd härät däg-erk äddinät, äsmädärwäyän axrəm təzzar, əkkän ehän wa n-Yazun, əmmağän i-Buləs d-Sillas i-ad-tän-səbdədän dat-tamətte, təşräg-tän.

6 Wär tän-in-ogezän dihen xas, odän fäll-Yazun iman-net, äşräwräwän-t ənta d-imumənän iyyäd, əssəbdədän-tän dat-imännähädän n-axrəm, ad-tän-sawarän käl-Ālyähud uđlem, jannen: «Äddinät-wi-däg, äkall iket-net a äsnäxänbälän siha d-siha təzzar, əwwädän-anäg-dd ämära,

7 əntäned-da-däg äsmäjarät Yazun, ad-tajjän härätän əslaynen i-a-wa innä ämänokal wa mäqqärän ed, jannen ill'-e ämänokal säl Qäyşär s-isəm-net Ȳisa.»

8 Wär-əjrezän isälan-wi-däg i-tamətte wäla i-imännähädän n-axrəm,

9 äxtäsän i-Yazun d-imumənän wi iyyäđnen äddäyyät s-lan s-ad-t-əzələn i-əlxəkum təzzar,

---

[†] **17:4 17:4** Itawann'-asän: Gəriktän. (Les Grecs däg-Təfränsit). Əzzayän Erobba däg-äkall wa itawänna: Gəris (La Grèce däg-Təfränsit). Tawalt-näsän: Tälyunanit.

ətwəyyən-in.

Buləs d-Sillas dăx-ayrəm wa n-Biri

10 Ənhäyän imumənän tukəse n-talya-ta-dăx
gas, əssəjmädän Buləs d-Sillas ehäd-wen-dăx,
əssokän-tän ayrəm wa n-Biri. Əwwädän-in di-
hen gas, əkkän ehän n-äddin wa n-käl-Älyähud.

11 Əssəknän-tän käl-ayrəm wa n-Biri tärha
tojärät ta n-käl-Täslonika, ed əntäned, əslän
i-mäjräd n-Mässinäg gas, omänän sär-s šik,
ad-ğarrän hak ašäl əlkəttabän, tassänän a-wa
hasän-itawännən tidət meğ.

12 Omänän dăx-sän äddinät äjjootnen hanät
tidəden äjjootnen n-Tälyunaniten lanen isəm d-
meddən dax äjjootnen.

13 Əslän käl-Älyähud wi n-Täslonika a-s itajj
Buləs isälan n-mäjräd n-Mässinäg dăx-Biri gas,
əlkämän-as-dd, ad-tattärän dax asənkar n-
tamətte fälla-s ənta d-imidiwän-net;

14 Əssəglän imumənän Buləs ərət-a-wen dăx-
armud, əssəjmädän-t ayrəm s-aşrut wa n-
ejärew mäšan, ăqqimä-dd ɣur-sän Sillas d-
Timoti.

15 Addewän meddən wi hin-ăssofädnen Buləs
har hin-əwwädän ayrəm wa n-Atinya təzzar,
ənnädän-dd, ăssawäy-tän Buləs ămaşal i-ad-
has-dd-ilkəm Sillas d-Timoti dăx-armud.

Buləs, dăx-ayrəm wa n-Atinya

16 Isimäqqul-asän Buləs dăx-Atinya dihen-dăx
a-s inxäs a-wa ihannäy iman-net fäl əjut-i-dăx
jän ăşşänämän dăx-ayrəm-en-dăx.

17 Iglă, ādwānnät d-käl-Ālyāhud däg-ehän n-addin-näsän, ad-itidwənnit dag hak ašäl d-inägbadän n-Mässinäg wi hänen eğäręär wa n-tamğənnant s-itawānna Larofaž.

18 Ādwānnen där-s dihen käl-fälsäfa wi s-itawānna käl-Ibbikur d-iyäd s-itawānna käl-Stoyis. Jannen däg-sän iyäd: «Ak i n-iləs šəjren-wa, ma ijanna?» Jannen wi iyädnen: «Awā məssaw-näg iyäd fäll-wär nəssen əzzagħen išənnawān a-s hanäg-ixatħab isālan-näsän.» Jannen a-wen fäl-a-s ij'-asän Buləs isālan n-älxer n-ġisa d-isālan n-tanākra jer-inəmmuttan.

19 Ārmäsän Buləs darät-a-wen, əlwäyän-t s-Larofaž, ənnän-as. «Säsəl-anäg ya āmära isālan n-teğäre ta täynayät där-hanäg-dd-tosed

20 fäl-a-s käyy, tikunen ti s-hanäg-säsled, wär käla hasnät-nəsla däg-äddunya, fässär-anäg əlmägħna-näsän.»

21 Āzzäman-en, käl-Atinya hakd-däg imäjarän-näsän, wär t-illa ere s-wädden issan a-s wär-oren timəzzujen ar däg-umäg n-isālan d-iji-näsän.

22 Ibdäd-dd Buləs däg-ämmas n-Larofaž, eğäręär wa n-tamğənnant, innä: «Ya käl-Atinya, däg-a-wa hannäyäg, ijmađ-t äššäk a-s təjlayäm hullan däg-äddin wa häm,

23 əssägħläyäg-dd däg-agħrəm-näwän, əknejx azəjjjəzz n-idäggan n-älxibadät-näwän, əgleġ fäw har oħejx fäll-edägg n-tikutawen-näwän fäll-iktäb:

«I-Āmakraš wa wär nəzzey».

Elmədät ašäl-i, a-s Wa ḡabbädäm wär t-təzzeyäm a-wa hawän-ija ālžähalät, ənta a-s hawän-tajjäg isälan-net.

²⁴ Mässinäg-i dd-ixlækän äddunya d-a-wa tätihän iket-net, ənta-i n-Emäli n-işənnawän d-äkall, wär-itəzzäg ehän dayän ifassän-n-ägg-adəm,

²⁵ wär-ämğatär s-tadhəlt n-ifassän n-ägg-adəm wäla s-härät wäl' iyyän ed, ənta a ihakkän e d t-illäm ägg-adəm tämudre, ənta day a ihakkän unfas d-tämudre i-härät iket-net.

²⁶ Ənta a dd-ixlækän ähaləs-wa dd-äshäyäwän e d t-illäm ägg-adəm iwarän ärori n-äkall, ənta a ixtäsän täkost n-ikallän wi tazzägän, ənta day a hanäg-dd ijän äzzämanän.

²⁷ A-wen, ij'-e Mässinäg i-ad-has-əmmägän äddinät kud-däg s-ekälelauf i-ad-t-əjrəwän ed, ijmad-t ässhäk a-s Mässinäg, wär hanäg-ihä i ujəj.

²⁸ Ənta a hanäg-ikfän tämudre d-emäremar d-tumast. Mäjräd-wen-däg, täsdättät täsawit-näwän ta tənnät:

<Noläh där-s ed nämoos aratän-net.>

²⁹ Ȳas, şämad nämoos aratän-net, adiš tələs fälla-näg torda n-a-s Mässinäg änifäqqä d-a ämoosän oräg mey ażrəf mey tähunt mey ättäşwer dd-izjarän tähore wäla tayette n-ägg-adəm.

³⁰ Elmədät a-s Mässinäg, iwətyan-wi ässakäyän äddinät däg-ālžähalät, wär tän-ixseb fäll-errawän-näsän, a-wen-däg a fäl ämära, omar i-e d t-illäm ägg-adəm däg-e d-t-illäm edägg s-ad-utab

31 fäl-a-s ässiibdäd ašäl däg-mad-išräg
ăddunya-ta-däg s-ähaləs-wa äsnäfrän tat-
madän-išräg s-iqqud. A-wen, issətbät-t
Mässinäg i-tamətte iket-net s-əmmək wa s-
dd-issənkär Yisa jer-inəmmuttan.»

32 Təslä tamətte i-isälan n-tanäkra jer-
inəmmuttan ḡas, jän-t iyyäd tekäškäšt, ənnän-as
iyyäd: «Əgləw, täqqələd-anäg-dd ašäl iyyän säl
wa i-ad-naləs asjəd i-isälan-wi-däg.»

33 Ifäl Buləs jere-sän älwäqq-wen-däg mäšan,
əlkämän-as iyyäd omännen s-a-wa innä.

34 Äddinät-en, ih'-en Denis wa ijän ənniyät i-
Larofaž d-tamädt tiyyät s-isəm-net Dämaris d-
iyyäd day säl-win-däg.

18

Akilas d-Briska

1 Ifäl Buləs Atinya ədarät-a-wen, ikkä aγrəm
wa n-Kurənta.

2 Ämmoqqäs dihen d-ägg-Älyähud n-äkall wa
n-Fon s-isəm-net Akilas. Iket-dd ifäl İtali ənta
d-hänne-s s-isəm-net Briska fäl-a-s äzziizjär-dd
ämänokal n-äkall Kəlod alämär däg-iktab a-s,
əzjärnet käl-Älyähud iket-näsän Roma.

3 Āmedäw Buləs d-Akilas ed oharän älxidmät
wa n-iji n-ihəktan.

Buləs d-Sillas, däg-aγrəm wa n-Kurənta

4 Hak əssəbət-i n-täsonfat, isatbat Buləs isälən i-äddinät däx-ehän n-äddin i-käl-Älyähud hakd-däx käl-Älyunan.[†]

5 Iwwäd-dd Sillas d-Timoti Buləs, falän-dd Masidunya ɣas, oyyä iji n-ihəktan, ikfä iman-net axäṭab n-mäjräd n-Mässinäx, itajäyha i-käl-Älyähud a-s ɣisa a-s Älmasex.

6 Äšmäsäkken a-wa hasän-ijanna, ad-sikuforan. Ibbəkbäk Buləs isəlsa-net, inn'-asän: «Ədmanän däx-wän iman-näwän, äbas däx-i ədmanän, ämära, inəzzulam a-s e-ənnädäx, ajäx-asän isälən.»

7 Ifäl Buləs dihen, ikk' ehän n-ähaləs s-isəm-net Titus Istus, änaxbad n-Mässinäx s-ənimältax ehän-net d-wa n-äddin.

8 Däx-a-wen-däx, ad-omän Krisbus wa n-älfäqqi n-ehän n-äddin s-Emäli ənta hakd dejädäš-net d-käl-Kurənta äjjootnen əsijädnen i-Buləs; omänän, ad-titwəsəlmiğän däx-aman.

9 Ehäd iyyän, änfaläl-dd Emäli i-Buləs, inn'-as: «Buləs, wär käy-isärmajet härät, mäjräd, wär tässosämäd,

10 əlleğ-t edes-hak, ədhaläx-käy, wär t-illa ere hak madän-ixşəd härät fäl-a-s lex tamətte täjjeet s-ärheey ad-tät-ägləsäx däx-ayrəm-wa-däx.»

11 Izzäx Buləs dihen har ija awätay d-säçis orän, isaxra äddinät mäjräd n-Mässinäx.

12 Äzzäman wa d-ämoois Galyon gəfar n-Akaya,

[†] **18:4 18:4** Itawann'-asän: Gəriktän. (Les Grecs däx-Təfränsit). Ezzaxäx Erobba däx-äkall wa itawänna: Gəris (La Grèce däx-Təfränsit). Tawalt-näsän: Tälyunanit.

ănmănnakăń kăł-Ālyăhud făll-Bulës, ăyrăń-t s-ălqallităń i-ad-t-ĕsrăyăń.

¹³ Āswărăń-t uđlem dat-gĕfär, ənnăń-as: «Āhalës-i, isayra āddinăt ălgibadăt n-Măssinăę s-ălqadăt ănimăšrayăń i-a-wa innă alămăr.»

¹⁴ Ittär Bulës ad-arr emm-net i-ad-ămmăjrăd ęgas, innă Galyon i-kăł-Ālyăhud: «Ənnăr anmĕşri i-ăşşäreęxa meę erk ămaśal a făl hi-dd-tĕkkăm i-ad-hawăń-arăę ăşşäreęxa-net, ăjäę-awăń-t

¹⁵ măšan, şämäd a-wa tamădaşt jat fall-tijettewen n-tejăre-năwăń d-ismawăń wi əktăbnen dăę-alămăr-năwăń, wär-ärheę adumasăę ălqallili-năwăń dăę-isălan-win-dăę, ĕsrăyăt-tăń kăwăned iman-năwăń.»

¹⁶ Āsfäl-tăń Galyon ehăń wa n-ăşşäreęxa ڦarät-a-wen.

¹⁷ Təzzän tamötte iket-net s-Sustin wa n-ălfăqqi n-ehăń n-ăddin, ad-t-tĕggatăń dat-ălqallităń măšan, wär t-illa a hasăń-inna Galyon wa n-gĕfär.

¹⁸ Āhoja Bulës dăę-Kurənta təzzar, ăssăllăm făll-imumənăń, əkfän-t turăft n-aman ijăś s-ăkall wa n-Surya, igla, ăddew d-Briska d-Akilas. Əwwădăń-in ayxəm wa n-Sănkərya ęgas, ăstăbălbăł Bulës i-ad-umas a-wen a ăssitbătăń ărkawăł wa ijăś.

¹⁹ Osăń-dd ayxəm wa n-Ifăsus ęgas, ibđa dărsăń Bulës, ijăś ehăń n-ăddin, ad-itidwənnit d-kăł-Ālyăhud.

²⁰ Əttărăń dăę-s ad-ęgur-săń ăhaj

²¹ măšan, wär hasăń-irda s-a-wen ed, inn'-asăń: «Kunta otăś Măssinăę a-wen, ilkam ad-

käwän-dd-äqqəlāğ.» Ifäl-tän, ijjaš turäft naman,

²² äzzubbät däğ-Qäyşära ḥarät-a-wen. Ijjaš aqrəm, ässälläm fäll-älkänisät təzzar, okäy s-Intyuš.

²³ Ija härät n-ișilan dihen ḫas, ijläy s-teje ta n-Gälasya d-ta n-Frižya. Edägg immär-däğ, ad-däğ-s isəmmətär inəttulab i-ad-isəşşuhət immun-näsän.

Isälan n-Abbaloš

²⁴ A-s itäjj a-wen-däğ, aqrəm wa n-Ifäsus, ih'-e ähaləs n-ägg-Älyähud il' aqrəm wa n-Iskändərya s-isəm-net Abbaloš. Älyalim iknan musnät n-mäjräd a ämoos, ikna dağ texäre n-a-wa ənnän əlkəttabän.

²⁵ Han-t isälan n-tabarät n-Emäli, ijlay hul-lan däğ-a-wa iha, itamäjrad, isagra s-älmäğna oğadän isälan n-Yisa däğ-a-s wär t-təha tijya ar ta n-asəlməğ däğ-aman wa n-Exya.

²⁶ Təsl'-as Briska d-Akilas a-s ixṭäb s-tihusay däğ-ehän n-äddin wa n-Ifäsus ḫas, äyrän-t-dd s-iman-näsän, ad-t-sasaxadän, tafässarän-as tabarät n-Mässinäğ.

²⁷ Äsdärhän Abbaloš ḥarät-a-wen tikawt n-äkall wa n-Akaya, ədhälän-t imumənän däğ-derhan-net wen-däğ, əkfän-t täkarde i-inəttulab wi n-äkall-en i-ad-t-səbbərrəkän afäl tän-in-iwwäd. Iwwäd-in ḫas, ämoos tadhəlt mäqoorat i-äddinät-wi omännen s-ännuğmät n-Mässinäğ.

²⁸ Isibəggut s-tayette käl-Älyähud dat-tamətte, isasäjräh-tän a-s Yisa a-s Älmasex.

19

Ijjāš Buləs ayrəm wa n-Ifāsus

¹ Āzzāman-wen-dắğ d-iha Ābbāloš Kurənta, ad-ijlắy Buləs ejärew s-afälla n-ákall, ikka Ifāsus. Ijrắw dihen hărắt dắğ-inət̄ulab,

² inn'-asän: «Ak kăwăneď, a-s tomăńam, təjrăwăm Unfas Šăddijăń?» Ənnän-as: «Wär kăla nəslă făw a-s t-illa a-s itawănnna Unfas Šăddijăń.»

³ Inn'-asän: «Adiś ma āmoos asəlmắğ wa hawăń-ätwăjjăń?» Ənnan-as: «Asəlmắğ wa n-Exya.»

⁴ Inn'-asän Buləs: «Exya, issəlmắğ tamətte dắğ-aman i-ad-umas a-wen ašämöl n-tătubtnăśän măšan, illắyăt i-ăddinăt a-s ilkam iyyăń wär-āmoos, a-wen a t-āmoosăń șisa, ənta-en-dắğ a-s lan ăddinăt ad-săr-s amənăń.»

⁵ Əslăń meddən-en i-măjrăd-wen-dắğ xas, əttărän ad-ətwəsəlmắğăń dắğ-aman s-isəm n-Emăli șisa.

⁶ Āswär-tăń Buləs darắt-a-wen ifassăń-net, āzzubbăt-dd Unfas Šăddijăń fălla-săń, ad-tamăjradăń tawalen ăynaynen, tamajradăń dắğ-isălan n-Măssinắğ.

⁷ Meddən-en, măraw-essăń d-əssin.

⁸ Itakk Buləs ehăń n-ăddin wa n-kăl-Ālyăhud, ixat̄tăb dắğ-s tidət s-ăşşahắt har ässakắy dihen kărađ orăń, itidwənnit d-ăddinăt, isatbat-asän isălan wi n-Təmmənəya n-Măssinắğ.

⁹ Măšan, ăşgărăń iyyắd dắğ-săń ulhawăń-năśän, unjăyăń omăńän s-a-wa ijanna, əglăń făw har jannen a läbasăń făll-tabarắt-ta-dắğ

s-itäjj Buləs isälan-net dat-tamətte. Ikkäs-dd Buləs iman-net däg-sän, ad-isägra hak ašäl inəttülab däg-läkkol n-äddin ora ähaləs s-isəm-net Tiranus.

¹⁰ Işl'-e a-wen-däg dihen har əssin iwətyan, əmmək-wen-däg a-s əslən käl-Azya iket-näsän i-mäjräd n-Emäli jer-wi n-käl-Älyahud-näsän hakd-däg wi n-käl-Älyunan.[†]

¹¹ Itajj Mässinäg s-ifassän n-Buləs tikunen äjjootnen, äqqannen eýäf,

¹² tişələn-dd äddinät sär-s, tazäwen imälsan d-ikärşyän t-dasnen, sänsen-tän fäll-imarhinän, tazzäyän, zajjärän day alśinän iməlshan.

¹³ Eggädän-dd imässäxärän n-käl-Älyahud takkänen jer-ikallän, ad-ğarrän əntäneq-däg fäll-iməlshan isəm n-Emäli șisa-wa ixat̄äb Buləs.

¹⁴ Meddən-wi išla a-wen-däg, əssa-essän, abba-näsän u-tikutawen s-isəm-net Žibba.

¹⁵ E-d əttärän teğäre n-isəm n-șisa fäll-iməlshan, ad-hasän-änn alśin: «Näkk ya əzzaxäg șisa, əssanäg day a-wa ämooos Buləs-i t-ixat̄äbän mäšan kawaneq, mi tāmoosäm?»

¹⁶ Oda fälla-sän amälşon iyyän, iknäs-tän ed irn'-en aşşahät, ikn'-en asəlməd hundäg har a-s əzjärän ehän-en-däg, əzzafän, şarän.

¹⁷ Əslən käl-Älyahud hakd käl-Älyunan-wi hänen Ifäesus i-isälan-en-däg ȣas, ərmägän ad-samgarän isəm n-Emäli șisa.

[†] **19:10 19:10** Itawann'-asän: Gərikətän. (Les Grecs däg-Təfränsit). Əzzaxäg Erobba däg-äkall wa itawänna: Gəris (La Grèce däg-Təfränsit). Tawalt-näsän: Tälyunanit.

18 A dd-tisən äddinät äjjootnen omannen s-Mässinäx, safäkkarän-dd terk timašalen-näsän.

19 Äwwäyän-dd imässäxärän äjjootnen əlkəttabän-näsän, ad-tän-sargen dat-tamötte iket-net, ädkädän älqim n-a-wen-däx irxän, osän-t, iwwäd səmmosät timərwen n-efäd n-ärriyal n-ażrəf.

20 Emmek-wen-däx a-s təntäm tärna n-Mässinäx d-äşşahät n-mäjräd n-Emäli däx-ulhawän n-äddinät, ad-nattajän däx isälan-net.

21 Ijjäš-dd ədarät-a-wen ənniyät n-Buləs tärha n-ad-ijləy Masidunya d-Akaya, äkk Yärussälam, ijanna däx-iman-net a-s afäl-hin-iwwäd dihen, ad-itträ əmmek s-ikka Roma.

22 Ašmašäl Timoti d-Errast wi n-imadhalän-net s-Masidunya, ija ənta äzzäman däx-Azya.

Ażwi n-iji n-isälan däx-Ifäesus

23 Äzzäman-en-däx ad-təja tamdərwayt mäqqoorät fäl təssəba n-tabarät n-Emäli-ta isägra Buləs.

24 Iggäd-dd enhäd iyyän s-isəm-net Dimitrus, ikanna ättaşwerän n-ażrəf fäll-äşşiwär idəm n-temälit tiyyät s-isəm-net Artamis, ämoos a-wen a ih' älfäyda mäqqoorän i-inhädän ed, itiirəw-dd sär-sän ehäre n-tikunen.

25 Åsdäw-dd inhädän-wi där-ohär älxitdmät, inn'-asän: «Meddən, nəhlák, təssanäm a-s älxitdmät-nänäx, a-s terše-nänäx, wadden hannäyäm, salläm däx-Ifäesus hakd-däx däx-Azya iket-net a-s Buləs-wa-hi,

26 äsmättäy tamötte täjeet ed edägg osa-däx, ad-däx-s änn a-s: <Imakrašän wi nəkann s-ifassän-nänäx, mälayahäxna ɣas.>

27 Āmoos-anāy a-wa t-išlän săbxas, āmoos-t däg i-ehän n-ämudd wa n-Artamis fäl-a-s išwar āba s-tät-ässimyxärän äddinät wi tät-xyabbädnен däg-Ifäsus d-ikallän n-äddunya wi iyyädnen.»

28 Eslän i-a-wen ḡas, ijjaš-tän adkär, ad-sayären däg-išənnawän, jannen: «Artamis ta n käl-Ifäsus, ənta a-s mässa-näy ta tojärät däg-išənnawän d-äkall.»

29 Āmdärwäy aḡrəm iket-net, ad-dd-tidaw tamötte s-ehän wa n-äddäl d-iżəjraż. Təzzän tamötte s-Gayəs d-Aristaräq wi n-Masidunya n-imidiwän n-Buləs där-ohär asikəl, əlwäyän-tän.

30 Ittär Buləs ənta-däg ad-äkk ehän wa n-äddäl d-iżəjraż mäšan, əgdalän-as inət̄ulab s-a-wen,

31 äsmätärän-t däg imizärän n-Azya n-imidiwän-net t-əllanen dihen-däg d-ad-wär-ikka ehän-en.

32 A-s itäjj a-wen-däg, tăseyäraṛ tamötte däg-išənnawän, ämidärwäy a-wen-däg iket-net s-iyäran, wär t-illa-i s-olähän iyäran-net d-wi n-amidi-net, fäl-a-s təsshəm n-tamötte-ten-däg, wär təssen wäla-däg äddälil n-tamdərwayt-ta-däg təjät.

33 Emhälän-dd käl-Ālyähud ähaləs s-isəm-net Älxäder i-ad-iməl dat-tamötte, jän-as isälan n-a-wa ijän, ästafäy-asän i-ad-hasän-ämmäjräd

34 mäšan, təlmäd tamötte a-s i n-käl-Ālyähud ḡas, ad-sayären, jannen: «Artamis ta n-käl-Ifäsus, ənta a-s mässa-näy ta tojärät däg-išənnawän d-äkall.» Tăseyäyya tamötte s-əmmək-wen-däg hundäg har okäyän əssin ässayätän.

35 Iggäd-dd ālmer n-agrəm wa n-Ifāsus, ad-isasmad tamətte, ijann'-as: «Ya käl-Ifāsus, mi wärän issen däg-äddunya a-s näkkāned-i-däg n-Ifāsus a ixlafān ehän wa-däg titwägbiđ Artamis ta tojärät, ənta d-tele-net ta täşsiwwärät däg-tähunt ta dd-täträkket däg-işənnawän?

36 ȳas, şāmad a-wen, wär t-ih' ässäk, adiś, sānsät ənniyät-nawän, wär täßjät a išlayän,

37 meddən-wi dd-täwwäyäm, wär-äskafärän, wär-ənnen day a läbasän fäll-mässa-näg,

38 kunta ägšadän a läbasän i-Dimitrus d-imidiwän-net, adiś, əqqəlnet i-išilan wi däg-itägätäs ässäreya ed, əllan-t əlkallitän i-a-wen, əškəwnet sär-sän;

39 kunta day täsiwäräm-tän uđlem säl wen-däg, ad-itwägħtəs ässäreya-net däg-älzämägät wa ilän s-a-wen.

40 Afäl wär nəlkem i-äddäbara-wen-däg, ad-hanäg-isəwär əlxəkum uđlem ed ažəmmäg-nänäg ämära-däg, wär-ila äddäil.»

41 Innä ālmer a-wen ȳas, innä i-tamətte, ad-tämmähäsh.

20

Asikəl n-Buləs s-Masidunya d-Ālyuna

1 Tokäy tamdərwayt, sāmmid tanfust ȳas, issägħrä-dd Buləs inəttulab, ad-tän-isamätar, isasmad ulhawän-näsän, issəlläm fälla-sän ədarät-a-wen, ikkä teje ta n-Masidunya.

2 Issägläy-dd däg-s iket-net, isamätar imumənän. Ifäl dihen, ikk' əkall wa n-Ālyuna,[†]

---

† 20:2 20:2 Gəris (Grèce) däg-Təfränsit.

3 ässakäy dihen, kärad ḥorän; älwäqq wa d-itəffal äkall-en, äkk wa n-Surya, əjjäšän-t isälän n-taydärt ta s-ärhän käl-Älyähud ad-has-tät-əjən ɣas, oläs uğəl n-teje ta n-Masidunya,

4 äddeeew d-Subatir ägg Birus wa n-agrəm wa n-Biri, d-Aristaräq d-Skändus wa n-Täslonika d-Gayəs wa n-Darba d-Timoti, d-Tušik d-Tirfim wa n-teje ta n-Azya.

5 Äzzarän-as meddən-win-däg, əqqälän-asän däg-agrəm wa n-Tärwas,

6 okäy-anäg ämudd wa däg-tattän äddinät tijəlwen ti wär ha täzza ɣas, nəjjäš turäft n-aman däg-agrəm wa n-Fəlibb, nässakäy səmmos išilan fäll-ejärewe təzzar, näwwäd-tän-in däg-Tärwas-i-däg nässakäy əssəboğ imdan.

7 Ij'-anäg ašäl wa n-älxad-i n-ašäl wa äzzarän däg-əssəboğ dihen ɣas, näžziimäg iket-nänäg, nətatt amənsi wa n-tasäktot šäddijän. Issan Buləs, a-s ašäl wa ilkämän i-wen, iglä. Däg-təssəba n-a-wen-däg a fäl ässakäy ehäd-wen-däg, ädiwännät d-imadhalän-net d-äddinät.

8 Näžziimmäg iket-nänäg fäll-afalla n-ehän n-soro äsimäläwlawnät tiftəl äjjootnen,

9 ädiwännät Buləs i-älžämägät dihen-däg, a-s ija a-wen-däg, äsihätäl ämawaḍ s-isəm-net Itikus fäll-fənetär ämerän. Ämmijräd Buləs ehäd-endäg a-s hin-ilgäd edəs Itikus, äträkkät-dd fäll-afalla n-soro wa s-kärad. A-s sär-s dd-azzubben imumənän, əjmaḍän-t iman.

10 Äzzubbät-dd sär-s Buləs ənta-däg, ibdäd jənnəj-s, irmäs-t-dd s-äfuss təzzar, innä i-äddinät: «Änset ənniyät-näwän, iddar.»

¹¹ Iqqäl ḍarät-a-wen afalla n-ehän, äzun amənsi wa n-tasäktot šäddijän, oläs-asän edawänne har tänfäraraw tifawt.

¹² Iqqäl āmawad ənta ehän-net, iddar-iɣlas. Āmoos a-wen əssəbab n-tedäwit ässismädän ulhawän n-tamətte iket-net.

Ifäl Buləs Tärwas, ikkä Milati

¹³ Näzzar näkkäneq i-Buləs, nəjjäš turäft naman, nəkka Asus-i där-s nohär ed, ässof ənta ad-äj asikəl-en fäll-iḍarän-net.

¹⁴ Iwwäd-anäg-dd däg-Asus yas, nämohär där-s asikəl har näsjan däg-Mittilän,

¹⁵ nokäy ašäl wa iyyädän s-Šayo, təzzar, nokäy s-Samos d-Milati.

¹⁶ Ässof Buləs ad-wär-immer aġrəm wa n-Ifäsus i-ad-wär t-äwweğän däg-s äddinät wi n-teje ta n-Azya ed, āroräd Yärussälam i-ad-däg-s isəssikəy ämudd wa n-Fantäkawt.

Isəmməterän wi ija Buləs i-inušämän n-älkänisät ta n-Ifäsus

¹⁷ Älwäqq wa d-näsjan däg-Milati, ässoka Buləs inušämän n-älkänisät ta n-Ifäsus.

¹⁸ Osän-t-dd yas, inn'-asän: «Təssanäm kawäneq iman-nawän tāmudre ta əṭṭafäg xurwän däg-a-wa əkkäsäg əlleq jere-wän ašäl wa d-kawän-dd-oseg däg-teje ta n-Azya,

¹⁹ təssanäm əmmək wa s-äsräsäg iman-in data-wän däg-älxidmät wa heq i-Emäli. A-wen, jeq-t s-imetṭawän d-ahänay n-talgiwen sāmumnen sär-i dd-orawän käl-Älyähud.

20 Təssanām dāy a-s wär t-illa a hawān-əffarāy, ăxtăbăy-awān, əssăyrăy-kăwān dāy-ihānan-nāwān hakd tifărrawen a-wa hawān-iha ălfăyda iket-net,

21 wär kăla hi-okăy aśäl d-wär-ăsmătărăy kăl-Ălyăhud hakd inəzzulam[†] d-ad-utabān i-Măssinăy, əjən immun-năsăn dăy-Emăli Yisa.

22 Ămăra năkk da-hi, izzəlzăm Unfas Šăddijăñ tikawt n-Yărussălam, wär-əssenăy a hi-iqqălăñ dăy-s

23 măšan, ikkas-ahi Unfas Šăddijăñ dăy-taydărt n-a-s taxrəmt osey-dăy, ăjăyət făll-uješ n-tišəm d-ahănay n-ayăna.

24 Diha t-əlleç, wär-əjey tămudre-nin hărăt, wär fălla-s ărmeyăy ed, wär hənnəyăy a săl ittus wa s-oşalăy i-ad-hin-səssiwədăy amăšal wa hi-isăylăf Emăli Yisa, ăxtăbăy isălan n-Ălənžil-i hăń isălan n-ănnuğmăt n-Măssinăy.

25 Ămăra, kăwăned-i jer-ăxtăbăy isălan n-Təmmənəya n-Măssinăy, əssanăy a-s ăbas ilkam ad-tənhayăm idəm-in,

26 əkkasăy-kăwān dăy-taydărt iket-dăy-năwān, ăbas dăy-i ədmanăñ iman-năwān ed, a-wa ămoosăñ ălmăyна n-əlŷəllas n-Măssinăy wa hawān-irha,

27 əssăyrăy-kăwān tayətte-net iket-net, wär dăy-s-in-oyyeç hărăt.

[†] **20:21 20:21** — Yur-kăl-Ălyăhud, ere wärän ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăşăl mey ere wärän ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăzzalim a ămoos. A-wen-dăy a făl tiwsaten ti iyyădnen iket-năsnăt, ti n-inəzzulam. — Aśäl-i-dăy, ănăzzalim, ăkafăr (ere wärän issen s-Măssinăy).

28 Āmära, äjät ənniyät i-iman-näwän, tagəzäm däg älžämäyät n-imumənän wa käwän-issägläf Unfas Šäddijän, umasät šund imäđanän ägädalnen, agəzät älkänisät n-Mässinäg ta ikfä iman-net s-aşni-net wa inğälän.

29 İssanäg a-s afäl käwän-əfäläg, ad-jere-wän dd-əlmuməsnät tiğes wären-e-ađən tähānint i-tahrut ta n-imumənän.

30 Ad-käwän-dd-əzjärän meddən n-inəsbuha maden-əttär ere äslälän dara-sän,

31 a-wen-däg a fäl, äjät ənniyät, əktəwät-dd a-s kärad iwətyan-wi əkkäsäg jere-wän, ehäd d-aşäl, samätaräg-käwän s-iyyän-iyyän, dehiyyän faw, imeṭṭawän a-s jeğ a-wen.

32 Āmära, ayətma, ässiixläfäg-käwän i-Mässinäg d-ənnuğmät n-mäjräd-net, Mässinäg a ilan tärna n-ad-käwän-isədwəl däg-immun-näwän, isətbət täkasit ta itwär i-iməşseddəjän iket-däg-näsän.

33 A-s t-əlleğ jere-wän, wär-əsdärhänäg ażrəf wäla oräg wäla isəlsa n-wäl' iyyän däg-wän,

34 səjrähät ifassän-in, təssanäm käwäned iman-näwän a-s ifassän-in a-s äxdämäg i-a-wa s-ämigatäräg, näkk d-meddən-wi där-i äddewnen,

35 əssəknäg-käwän hak aşäl a-s a-wen-däg a-s təlam s-ad-t-təjəm i-ad-tədhəläm tiläqqiwen. Əktəwät-dd a-wa innä Emäli Yisa a-s innä:

<Ojär älixer ihän isuf uhən ajäraw.» »

36 Issəmdä Buləs d-timtär-tin-däg ɣas, ärkägən iket-däg-näsän, ad-hasän-itəddal Mässinäg.

37 Hallän iket-däg-näsän, tikrirəyän däg-s, tisəsän-t däg-idmarän-näsän,

38 āsniinän iman-näsän fäll-a-wa s-hasän-
innä, ābas ilkam ad-t-ənhayän. Āssofādän-t-
in ḍarät-a-wen hundäg har ijjäš turäft n-aman
təzzar, əqqälän.

21

Tikawt n-Buləs d-imidiwän-net i-Yärussälam

1 Nəbda där-sän ɣas, nəjjäš turäft n-aman,
närmäš tamdujt n-awtəl wa n-Kus, ăffäw-anäg,
nokäy s-Rudus təzzar, nəkkä Batara.

2 Nəjräw dihen turäft n-aman tiyyät təkkat teje
ta n-Finisa, nəjjäš-tät,

3 nohäz-in awtəl wa n-Qəbrus, noyy'-e fäll-
täšalje-nänäg, nokäy s-Surya, näzzubbät däg-
ayrəm wa n-Tir-i däg-la turäft s-ad-zəzzubbət
ilalän wi tät-əhänen.

4 Nəjräw härät däg-inəttulab, nässakäy ɣur-
sän əssa išilan. Nəll'-e ɣur-sän dihen-däg a-s tän-
dd-imhäl Unfas Šäddijän s-Buləs, ad-t-salğadän
d-ad-wär-ikka Yärussälam.

5 Okäyän-anäg išilan-en-däg dihen ɣas,
ăssofādän-anäg-in imumənän-win-däg,
meddən, tiđeden d-aratän har nəzjär ayrəm,
närkäg däg-asälim n-ejärew, ad-nətəddal
Mässinäg.

6 Nəssəmdä tittar d-isənnäglauf där-sän ɣas,
nəjjäš turäft n-aman, əqqälän əntäned ihänan-
näsän.

7 Nəfäl näkkäneđ Tir, nəkkä Bätlomis. Näsjän
däg-s ɣas, nəkkä ayətma-näg däg-ăddin wi
t-əllänen dihen, nässälläm fälla-sän təzzar,
nässakäy ašäl ɣur-sän.

8 Āffäw-anāŷ ɣas, nəkk' ehän wa n-Filəbb wa n-amällänžal, † izzaŷ aṣrəm wa n-Qäyšära, ənta a-s iyyän däŷ-meddən wi n-əssa ənnəfränneñ däŷ-Yärussälam, näzzubbät ɣur-s.

9 Ila əkkožät tilyađen wären əzzey meddən, jarräwnät mäjräd ɣur-Mässinäŷ i-ad-t-in-səssiwəđnät äddinät.

10 Nässakäy härät n-išilan dihen-däŷ a-s hanäŷ-dd-osa ənnäbi dd-ifalän Ālyähudəyät s-isəm-net Äggäbbas.

11 Os'-anäŷ-dd ɣas, iđkäl taməntəka n-Buləs, osäŷ sär-s ifassän-net d-iđarän-net, inna: «Enta da a-wa innä Unfas Šäddijän: mässi-s n-taməntəka-ta-däŷ, ilkam ad-t-əkrədän käl-Ālyähud s-əmmək-wa-däŷ däŷ-Yärussälam, əjən-t jer-ifassän n-inəzzulam.†»

12 Nəslä i-isälan-win-däŷ ɣas, ad-nəlaqqäd näkkäned hakd imumənän wi əzzäŷnen Qäyšära Buləs i-ad-wär ikkä Yärussälam

13 mäšan, inn'-anäŷ: «Ma ämoos a-wa käwän-išläñ, naxxäsäm ulh-in s-imetṭawän-näwän? Näkk, diha t-əlley, äsidäwäŷ i-tišəm hakd-däŷ i-tamättant däŷ-Yärussälam fäl təssəba n-isəm n-Emäli Ɣisa.»

14 Issəndär-anäŷ ɣas, nəkf'-e älgafyät, nənn-as: «Ija Mässinäŷ erhet-net.»

---

† **21:8 21:8** — Isəm n-äwadəm wa ikkələf Mässinäŷ däŷ-älkäniſat d-älxutbät n-Älənžil. — Afäl əjjətən a hasän-itawännen: Imällänžalän. † **21:11 21:11** — Yur-käl-Ālyähud, ere wärän ämoos ägg-Ālyähud s-aläšäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, ənäzzalim a ämoos. A-wen-däŷ a fäl tiwsaten ti iyyäđnen iket-näsňät, ti n-inəzzulam. — Ašäl-i-däŷ, ənäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäŷ).

15 Nässakäy äzzäman däg-Qäyşära təzzar, näsdaw, näjozäy s-Yärussälam.

16 Assofađän-anäg-in härät däg-inətṭulab n-ayrəm-en, äwwäyän-anäg s-ehän n-amumən s-isəm-net Mänasun ila awtəl wa n-Qəbrus, näzzubbät ḡur-s.

Amuqqəs n-Buləs d-Yaqub

17 Näwwäd-in Yärussälam ḡas, äsbärräkän-anäg däg-s ayətma-näg däg-äddin s-tedäwit.

18 Affäw, näddew d-Buləs s-ehän wa n-Yaqub-i ḡur-äżżimmägħan inušämän n-älkānisät iket-näsän.

19 Nänmäjja där-sän isofan təzzar, illägħat-asän Buləs isälan s-iyyän-iyyän n-a-wa ija Mässinäg iket-net jer-inəzzulam s-älxidmät wa ija jere-sän.

20 Eslän i-isälan-en-däg ḡas, ad-tiimələn Mässinäg. Ennän-as ḋarät-a-wen: «Äŋŋanäg Buləs, ənhəy ḡas afḍän fäll-afḍän n-käl-Älyahud wi omännen s-Mässinäg, ətṭafan iket-däg-näsän alkum i-alämär wa n-Mosa däg-isälan n-asəmmili n-aratän d-älxadatän wi-iyyäqnen;

21 nəssan a-s ämära d-əslän a-s dd-tosed, ilkam däg-sän tənna n-härät ed əslän a-s käyy, tənimäšrayäd i-alämär wa n-Mosa.

22 Närha fälla-k ämära ad-tän-təkkəsäd däg-täqqän n-eğäf-ten-däg.

23 Ämära, äddäbara-nänäg hak da: hann-anäg əkkoż meddən əjjašnen ärkawäl,

24 idawnet där-k s-edägg wa däg-şašdajän äddinät iman-näsän, šešdəjäd iman-näk där-sän, təkkəsäd-asän ehäre wa n-asəttəbəlbəlnäsän, dihen, ad-əlmədän äddinät a-s a-wa fälla-

k itawännen, wädden a ijan ed, a-wa mad-tøjəd, əsijäyha a-s wär tänmäšräyäd i-alämär wa n-Mosa.

²⁵ Däg-isälan n-inəzzulam wi s-ämära, omanän s-Älmasesx, nəktab-asän täkarde n-tamätert däg-hasän-nənnä, wär tättänet isan əmoosnen takute i-äşşänäm, wär sässänet ašni, wär tättänet mägsoy, əbdəwnet d-e d t-illäm a isamädasän taxəssa.»

²⁶ Affäw, äddew Buləs d-meddən wi n-ekkoz, ijjaš där-sän edägg wa n-təšədje, illägät i-äddinät täqqän ta mad-səssikəyən təzzar išdajän, təzzar äkt hak iyyän däg-sän fäll-iman-net.

Atärməs n-Buləs

²⁷ Išwar imda əssəboğ wa n-təšədje-näsän, ənhäyän härät däg-käl-Älyähud n-äkall wa n-Azya Buləs däg-ehän n-ämudd wa mäqqärän ɣas jän-dd erk iman däg-tamətte, toða fälla-s,

²⁸ sayären äddinät, jannen: «Ya käl-Işrayil, əyyawät! Ənhəywät áwadəm-wa s-edägg osa-däg, išinməšrəy tamətte-nänäg s-a-wa ixatṭab fall-alämär wa n-Mosa d-a-wa ijän fäll-ehän n-ämudd wa mäqqärän, ənhəywät-ak, igla fäw har dd-äşşojäš dägg-Älyunan[†] iyyäd ehän n-ämudd wa mäqqärän, äsmädäst.»

²⁹ Ənnän a-wen fäl-a-s innin, ənhayän Tir-fim wa n-Ifäesus əddeew d-Buləs däg-ammas n-ayrəm, əgelän, əşşojäst-dd ehän n-ämudd wa mäqqärän.

---

† 21:28 21:28 Gərik (Grec) däg-Təfränsit.

30 Iwās aγrəm-ənnin-däγ iket-net, tošäl-dd tamətte, ärmäsän äddinät Buləs, äšräwräwän-t har t-əzzəzjärän ehän n-ämudd təzzar, äxfälän tishar-net ḍara-sän.

31 Tattärän iji n-iman-net dihen-däγ a-s osän isälan n-tamdərwayt ta jat däγ-aγrəm kumända wa ännihädän däγ-əssärdusa wi n-käl-Roma hänen Yärussäläm.

32 Issäγrä-dd älwäqq-wen-däγ käbtänän d-əssärdusa, äddew däär-sän šik s-tamətte. Tənhäy-t tamətte imal-dd ənta d-əssärdusa-net ɣas, əbdän d-Buləs.

33 Ikkä-dd kumända Buləs, omär s-ad-däγ-s ətwəjjənät sänatät tišəm təzzar, issəstän-t d-ere wa ämoos d-a-wa iğšäd.

34 Täsiγärät tamətte iket-net, hak ašrut-däγ wär-oher d-amidi-net iğäran, indär i-kumända ad-isəl i-a-wa has-ijanna Buləs. Omär ḍarät-a-wen s-ad-ättälwäy Buləs s-ehän wa n-əlyəeskär.

35 Älwäqq wa d-itiwən Buləs asəggaggən wa išijušän äwadəm ehän wa n-əlyəeskär, amsiwi a t-əjän əssärdusa fäl təssəba n-ašunəj-i-däγ sär-s təja tamətte i-ad-t-täŋ. Issəntä Buləs ujəš n-ehän, təzzän sär-s tamətte har dd-əqqälän əssärdusa jan-as afāraj.

36 Täsiγärät tamətte iket-däγ-net, janna: «Ämmätet, ämmätet.»

Ämewäy Buləs s-ehän wa n-əlyəeskär

37 Älwäqq wa d-äbok Buləs ujəš n-ammas n-ehän wa n-əlyəeskär, innä i-kumända: «Ak

ăddobex ad-hak-ănnăg hărăt mey?» Inn'-as kumănda: «Kähh! Ɣas käyy təssanăd Tălyunanit?

³⁸ Adiš käyy, wădden u-Mișra-wa s-a äynayän d-ăsfälläg əkkož afđän n-ăwadəm wi has-əlkämnen s-tenere?»

³⁹ Inn'-as Buləs: «Näkk, ägg-Älyăhud, əwey dăg-tayrəmt ta n-Tarša dăg-teje ta n-Silisi, a-wen tayrəmt təlat isəm. Āmăra, ărheey dăg-k, ad-hi-təkfəd turhajăt n-ad-ăjăg hărăt n-măjrăd i-tamətte-ta-dăg.»

⁴⁰ Ikf'-e kumănda măjrăd ɣas, ibdăd Buləs, ikkă-dd tamətte, ibdăd fäll-isəgguggan n-ehän, illăf i-tamətte i-ad-susəm, tăssosăm. Imməjrăd-asăń ălwăqq-wen dăg-Yăbranəyya, tawalt ta-dăg ənkăsăń. Inn'-asăń:

22

Măjrăd wa ija Buləs i-ad săr-s iyłəs iman-net (Ijitān 9:1-9; 26:12-18)

¹ «Ayətma-ɣ, abba-tăń-in, săjdăt āmăra i-măjrăd wa s-ărhey ad-hawän-t-ăjăg i-ad-săr-s əkkəsăg uđlem fäll-iman-in.»

² Ǝslän a-s Yăbranəyya-ta-dăg əttădăń a dăg-hasän-ăssewăl, əttăfăń tăbb, ăsjădăń-as. Inn'-asăń:

³ «Näkk, ägg-Älyăhud, əwey dăg-tayrəmt ta n-Tarša təhăt Silisi măšan, aŷrəm wa n-Yărussălam a dăg-ədwălăg. A-wa əlmădăg iket-net, əlmădăg-t daw-təlχuləma n-Gamălyăl. Ǝnta a hi-issăŷrăń alkum i-a-wa innă alămăr n-abbatăń-năňăg iket-net. Ǝjjəluyăt-in dăg-tuksəđa n-Măssinăg a hi-iwväyăń s-əşşənju

n-tabarät ta-däg n-Visa s-əmmək wa s-tät-tässunjem ašäl-i-däg.

⁴ Ǝgleg däg-əssənju wa has-jey har tajjäg iman n-äddinät wi əlkämnen i-zäbo-wen-däg, tajjäg tişəm däg-iyyäd, təjjaräg-tän däg-takärmut, wär-əzleyäg meddən d-tidəden.

⁵ A-wen, äjjəyh'-as ămänokal n-käl-tikutawen, äjjəyhän-as däg inušämän wi ɣattäsnen ăsshärexa ed əntäned iman-näsän a hi-əkfänen tikardıwen əkkanen käl-Älyähud wi n-ağrəm wa n-Dämašäq i-ad-əjrəwäg tabarät n-asəttärməs n-äddinät-wi əlkämnen i-tabarät-ta-däg, äjäg däg-sän tişəm təzzar, əlwəyäg-tän-dd s-Yärussälam.

(Ijitān 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Əssokaläg däg-isälan n-a-wen-däg har hin-ohäzäg Dämašäq. Diha-däg tät-in-ohäzäg s-starähut, wäla a hin-əjrähäg, a-s fäll-i dd-äzzubbät ännur, dd-ifalän išənnawän, ijan amləwləw n-tikunen,

⁷ əheg-dd odeg, əsley i-emäsli hi-innän: <Sawəl, Sawəl! Ma käy-orämän sär-i, tiğəzzubud-ahi?>

⁸ Ǝnneyg: <Emäli, mi tämoosäd?> Inn'-ahi: <Näkk a-wa Visa wa n-Näşirät tiğəzzəbud.>

⁹ Ǝnhäyän meddən wi där-äddewäy ännur wa dd-ämläwläwän mäšan, wär-əslen i-emäsli wa hi-ämmijrädän.

¹⁰ Ǝnneyg-as: <Emäli! Ma s-ley s-ad-t-äjäg?> Inn'-ahi Emäli: <Əbdəd, äkk ağrəm wa n-Dämašäq, ad-hak-itwənn dihen a-wa s-led s-ad-t-tejəd.>

¹¹ A-s itäjj a-wen-däg, wär t-illa a hannäyäg ed, äsdäryäg-ahl-ahi ännur wa fäll-i dd-äzzubben.

Elwāyān-ahi imidiwān-in s-äfuss har nəjjāš Dāmašaq.

¹² Ill'-e dihen ähaləs äddiinän dāx-a-wa innä alämär wa n-Mosa, ässimxärän käl-Älyähud sisəm-net Ānanyas,

¹³ ənta-en-dāx a hi-dd-osän, äzozäy-ahi iman-net, inn'-ahi: <Ānja-x Sawəl, arr tiṭawen-näk>. Āmeränät-dd tiṭawen-in, ənhäyäx-t.

¹⁴ Inn'-ahi dāx: <Mässinäx-i s-əlkämän abbatän-nänäx a-s äru d-käy-äsnäfrän i-ad-käy-isəlməd erhet-net, tənhəyäd wa s-itawänna Āmajdal, təsləd i-a-wa falla-k irha s-emm-net,

¹⁵ tumasäd tajuhe-net dat-dägg-adəm, tälläxged-asän a-wa tənhäyäd d-a-wa s-təsled iket-nət.

¹⁶ Amära, ma käy-iwwaṣän? Əbdəd, tətwəsəlmäxäd dāx-aman, säxləfəd iman-näk Mässinäx i-ad-käy-işəsdəj dāx-ibäkkadän-näk.>

¹⁷ Älwäqq wa d-äqqäläx Yärussälam ḍarät-a-wen, təddaläx Mässinäx dāx-ehän n-ämudd wa mäqqärän ašäl iyyän a-s hi-tässöda tänäfalilt dd-falät Mässinäx.

¹⁸ Ənhäyäx Emäli, inn'-ahi: <Tärmad, əzjär Yärussälam šik fäl-a-s wär mad-ärđən imuzäxän-net s-tajuhe ta fäll-i mad-təjəd.>

¹⁹ Ənneğ-as: <Emäli, wädden, əssanän imumənän əmmək wa s-əkkey jer-ihənan n-äddin wi n-käl-Älyähud, naqqäx iyyäd dāx-sän, tajjäx tiwit s-ebärtäk dāx-iyyäd, təjjaräx-in wi iyyädnen dāx-takärmüt.

²⁰ Ašäl wa d-inxäl ašni n-Stifan†-i n-tajuhe-näk,

---

† 22:20 22:20 Jannen-as iyyäd: Älmuştafa.

Ijitän n-inəmmušal 22:21

ci

Ijitän n-inəmmušal 22:28

əbdadäg, taqqäsäg i-wi t-naqqänen, näkk fäw a
əssägläfän isəlsa-näsän.»

21 Inn'-ahi Emäli älwäqq-wen: «Egləw, ad-käy-
sukäg tiwsaten n-inəzzulam[†] ti hänen ikallän wi
ujənjen.,» »

Ujəš n-Buləs i-takärmut

22 Äsijädän-as äddinät hundäg har ten-
däg ɣas, äsğären däg-işənnawän, ad-jannen:
«Əlhəsət fälla-näg äwadəm-wa-däg, wär-ilä s-
ad-äqqayəm iddar.»

23 Nađdawän iğäran, täkkäsän isəlsa-näsän
fall-iman-näsän, nabbäsän-as äkall.

24 Omär kumändä älwäqq-wen i-ad-t-şujəšän
əssärdusa ammas n-ehän wa n-əlğəskär, əjən
däg-s tiwit i-ad-t-şəhhəşəlän tənna n-äddälil-wa
fäl fälla-s sağərat tamətte.

25 Karrädän-t əssärdusa dihen-däg i-ad-däg-
s əjən tiwit a-s innä Buləs i-käbtän wa t-illän
dihen: «Ajän, ijraw-awän älqanun ad-təjəm
tiwit däg-u-Roma wär-äswär äşşärexa uđlem.»

26 Isla käbtän-en i-a-wen ɣas, ošäl s-kumändä,
inn'-as: «Hekäyy! Aj ənniyät i-a-wa s-tärhed iji-
net, ähaləs-i, i n-Roma.»

27 Ikkä-dd kumändä Buləs, inn'-as: «Yas, tidət
käyy u-Roma?» Inn'-as Buləs: «Əyya.»

28 Inn'-as kumändä: «Näkk, ażrəf äjjeen
a zäläg i-ad-əjrəwäg tumast-ten-däg.» Inn'-as
Buləs: «Näkk, a əweğ-däg, ämoosäg-t.»

[†] **22:21 22:21** — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos
ağg-Älyähud s-aläşäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän,
iket-net, änäzzälim a ämoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti
iyyäđnen iket-näsän, ti n-inəzzulam. — Aşäl-i-däg, änäzzälim,
äkafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

29 Ǝššənkăšän fälla-s əssärdusa wi s-ihənnin
ärhan ad-t-əkrədän, əjən däꝝ-s tiwit. Irmäꝝ
kumändä ed, ija tišəm däꝝ-ere la Roma iket-di
d-ititwəšreꝝ.

Ātwäyrä-dd Buləs s-imizärän n-käl-Iṣrayil

30 Āffäw ɣas, ad-itammäꝝ kumändä i-äddäilil
n-äddärora wa t-äswärän käl-Ālyāhud, ikkäs
Buləs däꝝ-tišəm, issäꝝrä-dd Ԁarät-a-wen
imänokalän n-käl-tikutawen d-inušämän-wi
gattäsnen äššäreꝝa təzzar, issäꝝrä-dd Buləs,
ij'-e jere-sän.

23

1 Ikna Buləs akäyad n-inušämän wi n-Sinhidrin[†] gattäsnen äššäreꝝa təzzar, inn'-asän:
«Ayətma-ꝝ, wär t-illa a däꝝ-əššakäꝝ iman-in, a-
wa s-ila ägg-adəm s-iji-net däꝝ-isälan n-ta n-
jere-s d-Mässinäꝝ, wär käla has-änmäšräyäꝝ har
näkk-da-däꝝ.»

2 Iggäd-dd sär-s Änanyas wa n-ämänokal n-
käl-tikutawen, omär i-əssärdusa wi t-əllanen
edes i-Buləs s-ad-has-ənfätzän, isusəm s-iyyät.

3 Ǝnfätzän əssärdusa i-Buləs ɣas, innä i-
ämänokal n-käl-tikutawen: «Infäz-ak Mässinäꝝ
isəm n-erk äwadəm; ənde d-ämμukkän a-s
käyy-i s-äniihäjja d-ad-hi-təsräyäd s-iqqud s-
a-wa innä alämär, käyy-da-däꝝ ämära has-
itinməšriyän, sasänꝝed-ahi.»

[†] **23:1 23:1** A-wa ălžämäxăt n-inušämän d-imizärän n-käl-Iṣrayil
wa itirən äššäreꝝa, əntäned a-s ălqallitän, osağän day tamətte
d-əlxəkum d-äddin.

4 Ḥnnän-as äddinät: «Käyy, ma käy-äsihälän tigəggar n-ämänokal n-käl-tikutawen n-Mässinäx?»

5 Inn'-asän Bulës: «Ayətma, änšät-ahi-dd, wär-əssenäx a-s ənta-i-däx a-s ämänokal n-käl-tikutawen ed əssanäx a-s iktab a-s:

«Wär tənned a läbasän fäll-ämänokal-näk.»

6 Däx-a-wen-däx, ad-ilmäd Bulës a-s ašrut n-tamötte iyyän, i n-taggayt ta n-käl-sadus, wa iyyädän, i n-ta n-käl-faris. Iḍkäl emäslinet dat-käl-Sinhidrin,[†] innä: «Ayətma-χ, näkk u-faris n-ägg-u-faris a ämoosäx, kunta ill'-e udlem hi-iwarän ašäl-i-däx, wär t-illa a ämoos kunta wädden wa n-ätṭäma-i järäx n-a-s təlkam tanäkra jer-inəmmuttan.»

7 Innä a-wen χas, tənkär tamχənnant jer-käl-faris d-käl-sadus, täzun tamötte.

8 Ämoos ašrut iyyän wa n-käl-sadus-i jannänen wär təlkem tanäkra n-inəmmuttan, wär t-əllen änjalosän wäla alśinän; ämoos ašrut wa iyyädän wa n-käl-faris-i ässiitbätän emel n-härätän-win-däx iket-näsän.

9 Təwäs tamötte iket-net, ja täkat. Eggädän ālyulam wi n-taggayt ta n-käl-faris, əwärän s-ässahät s-ašrut wa n-Bulës, ad-jannen: «Āhaləs-i-däx, wär t-illa udlem fälla-s nəhannäy, ak mi issanän faw kunta wädden a dd-ifalän išənnawän meχ änjalos iyyän a has-imməjrädän?»

10 Inhäy kumända tukəse n-talχa ta dd-təšräyät χas, irmäx fäll-ad-t-təmżəyżey tamötte,

---

[†] **23:6 23:6** A-wa ālžāmaxäx n-inušämän d-imizärän n-käl-Israyil wa itirən əsshärexa, əntäned a-s ālqallitän, osağän day tamötte d-əlxəkum d-äddin.

tənkädnəkäd-t. Omär i-əssärdusa s-ad-t-əlwəyän s-ehän wa n-əlɣəskär i-ad-t-səssijəjän tamətte.

11 Ehäd wa ilkämän i-wen, ḥanfaläl-dd Emäli i-Buləs, inn'-as: «Buləs, kuyəd, wär käy-išäslalet härät fäll-ämašäl wa käy-əssägläfäɣ, əmmək wa s-hi-tämoosäd tajuhe däɣ-Yärussälam, əmmək-wen-däɣ day a-s mad-hi-tumasäd tajuhe däɣ-Roma.»

Tayḍärt ta s-əttärän käl-Ālyāhud ad-tät-əjən i-Buləs

12 Āffäw ḡas, hädän käl-Ālyāhud n-a-s wär tilla a mad-əkşən wäla a mad-əswən a əkkän wär-əssägħdärän Buləs, əjən iman-net.

13 Əkkożat timərwen n-ähaləs a jänen tahuđeten-däɣ.

14 Däɣ-a-wen-däɣ, ad-əkkän ḥamənokal n-käl-tikutawen d-imännähädän n-tamətte, ənnän-asän: «Nej'-awän tahuđe, ilxän-anäɣ day Mässinäɣ kunta ill'-e a he-näkš wäla a he-nəsəw a nəkkäs wär nəja iman n-Buləs.

15 Närha däɣ-wän ḥamära, ad-təttäräm däɣ-kumändä d-käl-Sinhidrin, ad-dd-səbdədän Buləs data-wän däɣ-äśaru n-a-s tärham asəstan-net, afäl təjäm a-wen, ad-näj näkkäned əmmək fall-has-in-nəssəmdä.»

16 Təsla tejäše n-Buləs i-tayḍärt-näsän ḡas, ikka ehän n-əssärdusa wa iha Buləs, ija däɣ-s isälan.

17 Igrä-dd Buləs iyyän däɣ-käbtänän, inn'-as: «Əlwəy alyad-i-däɣ s-kumändä fäl-a-s ila a-s irha ad-has-tän-ənn.»

18 Äddew där-s käbtän-en s-kumända, innä i-kumända: «Buləs wa n-u-takärmüt a hi-innän ad-sär-k dd-əlwəyäg ämawađ-i-däg fäl-a-s äwway isälan s-irha ad-däg-k tän-äj.»

19 Ikkäs-dd kumända alyad s-takše təzzar, issəstän-t d-isälan wi äwwäy.

20 Inn'-as alyad: «Änmännakän käl-Älyähud fäll-ad-däg-k əttärän ašekka ad-dd-təyyəd Buləs sär-sän i-ad-t-səbdədän dat-käl-Sinhidrin älmatärhan ad-t-əknən asəstan d-a-wa ixşad,

21 wär käy-säswadnet fäl-a-s, a iwwädän əkkožät timərwen n-ähaləs a ihädän n-a-s wär mad-əkşən, wär mad-əswən a əkkän wär jen iman-net, wär-äqqelän ämära ɣas ar i-ad-sär-sän t-dd-təyyəd.»

22 Älwäqq wa d-isiglew kumända ämawađ-ənnin-däg, äsmätär-t d-ad-wär ija isälan-wi-däg i-äwadəm wäl' iyyän.

Ujəš n-Buləs i-takärmut däg-ayrəm wa n-Qäyşära

23 Issäygrä-dd darät-a-wen əssin käbtänän, inn'-asän: «Sädwät-dd sănatät-timad n-əssärdusa, əssayät timərwen n-əssärdasi däg-wi näynen ibəjwan d-sănatät timad däg-wi ärjaşnen, äwwayän allayğän, sədəwəm afäl okäynät tisudəsen i-tikawt n-Qäyşära,

24 əstəjät i-tisnay, səssiwədäm-in Buləs iddar-ıylas Filiks wa n-gəfär.»

25 Iktäb kumända tăkarde ḍarät-a-wen-däg innä:

26 A-wa näkk Kəlod Lisyas hin-ähuulän gəfär Filiks-i əkney semyar.

27 Ăhaləs-i-dăg sär-k-in-ăssiiglăg, ārmäsänt käl-Ālyăhud, əttărän ad-əjən iman-net. Ělmädäg a-s ăddiin fäll-Roma ɣas, ăssokäsägt-dd jer-ifassän-näsän s-ejhän n-əssärdusa.

28 Dăg-derhan-in n-almud n-a-wa făl ārhän tenăxe-net, əssəbdädäg-t-dd dat-inušämän-wi ɣattäsnen ăsshäreya i-ad-əlmədăg ăddälil n-udlem wa t-ăsiwärän,

29 əlmädäg a-s a ihalän ebre n-tijəttewen n-alämär-näsän ɣas, wădden a ănihăjjän dtamättant wăla takärmut.

30 Iket hi-əjjäšän isälän n-a-s ārhan käl-Ālyăhud asăgdär-net i-ad-əjən iman-net. Dăgtəssəba n-a-wen-dăg a făl t-in-əssärmädăg särk, səlmədăg day wi has-dd-əškänen a-s käyy a ănnihädän dăg-isälän-net.

Wăssälam!

31 Ǝjän əssärdusa ālwăqq-wen-dăg a-wa hasän-innä kumändä, əglän d-Buləs ehăd-endăg har t-in-ăssawădän tayṛəmt ta n-Antibatris.

32 Āffăw ɣas, əqqălän əssärdusa wi ārjäšnen Yărussälam, ăssofădän-in wi näynen ibəjwan Buləs s-Qăyşära.

33 Ǝwwădän-in ɣas, jän tăkarde-tənnin-dăg ifassän n-gəfär, əssəbdädän-dd day Buləs data-s.

34 Ig̱ra gəfär tăkarde təzzar, issəstän d-teje ta lät Buləs. Ilmăd a-s Silisi a t-lät ɣas, inn'-as:

35 «Ad-kăy-dd-săgrăg afăl dd-əwwădän ăddinät wi hak-dd-əškänen.» Omär darät-a-wen i-əssärdusa i-ad-t-əjən dăg-ehän s-ătiwăija ənniyät, dăg-ehän n-təmmənukəla wa ăsdăy ămănokal Harudəs.

24

Tebădde n-Buləs dat-ămänokal Filiks

1 Səmmos išilan ḫarät-a-wen, osä-dd Ănanyas wa n-ämänokal n-käl-tikutawen ifal-dd Yärussälam, ḫaddeew d-härät däg-inušämän d-änabdid s-isəm-net Tartäloš. Osän-dd ḫas, əškän i-Buləs s-gəfär.

2 Ätwägṛä-dd Buləs. Diha-däg dd-osa, ad-sär-s ăšonaj Tärtäloš, ad-t-isawar uđlem, ijanna:

3 «Ämänokal-nänäg Filiks, nämmoy-ak älxal wa ähusken d-älgafyät wa s-täzozägäd äkall-nänäg, a-wen, wär t-illa äwadəm s-wadden issan sär-s.

4 Ämära, wär närha asxəf-näk s-mäjräd äjjen, ärheey däg-k däg-milgaw-näk, ad-hanäg-təkfəd ässayät əndärrän n-mäjräd.

5 Ähaləs-i-däg n-ägg-äddärora, edägg osa-däg, ad-däg-s isəffəlləg käl-Älyähud, ittar ašənnəməşri-näsän, ämoos iyyän däg-imizärän n-taggayt ta təglät fäll-tidət n-iman-net s-itawānna ta n-käl-Näşirät.

6 Däg-təmğäre n-anməşri-i-däg ija, ittar fäw ad-isəmmäđəs ehän n-ämudd wa mäqqärän. Nästärmäś-t s-a-wa innä alämär-nänäg [

7 mäšan, ohäg-t däg-näg Kumändä Lisyas s-ăşşahät.

8 Täddobed käyy iman-näk ad-t-səstənnäd d-udlem wa t-näswär ed ənta iman-net, ill'-e diha].»

9 Ohärän käl-Älyähud wi iyyäđnen iket-näsän iyyän n-emm, ad-jannen isălan-den-däg.

10 Ästafäy gəfär darät-a-wen i-Buləs, inn'-as ad-ämmäjräd. Iðkäl Buləs mäjräd, innä: «Ęssanäg ämänokal-in a-s käyy ärū tāmoosäd ägg-ässäreya i-käl-äkall-i-däg, a-wen-däg day a fäl əflasäg a-s ad-hi-təkkəsäd tekäridt.

11 A ilan märaw išilan d-əssin dd-əjjäšäg Yärussälam i-ad-däg-s ägbədäg Mässinäg, täddoobed käyy iman-näk ad-səbbuyənäd isälan-win-däg,

12 wär t-illa ere hi-inhayän əntajäg tamətte, wäla ämiixännanäg d-äwadəm däg-ehän n-ämudd wa mäqqärän, wäla däg-ihänan n-äddin wi n-käl-Älyähud, wäla däg-ayrəm,

13 wär t-illa day däg-äddinät wi-hi-sawarnen udlem data-k-i äddooben asətbat n-a-wen ed, wär len tjuhawen.

14 Hakd a-wen-däg, härät iyyän, ädduuttät, janneğ-t day data-k: näkk, Mässinäg wa n-abbatän-nänäg a-s əlkamäg s-əmmək wa s-tän-innä alämär d-əlkəttabän n-ännäbitän. A-wen-däg a-s jannen əntäneđ taggayt təglat fäll-tidət n-iman-net.

15 Mässinäg a däg-jaräg ätṭäma, jarän-t däg-s əntäneđ-däg n-a-s təlkam tanäkra n-inəmmuttan, jer-wi oläxnen, wäla wi läbasnen.

16 Təsseba n-a-wen-däg a fäl tattäräg, ad-wär-itəmmil a däg-əşşakäg iman-in, dat-Mässinäg wäla dat-dägg-adəm.

17 A ilan iwətyan d-əzjäräg äkall-i-däg, a-s t-dd-äqqäläg, äwwayäg takute n-azrəf tāmoosät tadhəlt i-imumənän n-äkall-in, äwwayäg day näkk a-wa s-ärhey ad t-əkətäg i-Mässinäg.

18 Ašäl wa d-əssəmdäg a-wa iktäbän däg-

alämär däg-isälän n-təšədje-nin, əbdadäg däg-
ammas n-ehän n-ämudd wa mäqqärän, wär ḡur-
i t-təlla tamətte wäla tamdərwayt wäl'-iyyät.
Əbdadäg dihen-däg a-s fäll-i tođa tamətte.

¹⁹ A-wa wär-ih' ässäk ənta da: käl-Älyähud wi
dd-fälnen Azya a fäll-i odänen, a-wen-däg a fäl
äniihääjja däg a-s kunta ill'-e uđlem hi-iwarän,
əntäneđ-en-däg a lanen s-ad-hi-səwrən uđlem
data-k i-ad-səddəttun a-wa fäll-i itawänneň.

²⁰ Kunta a-wen, wär-ija, adiš, lägätnet
meddən-wi əbdädnen diha uđlem wa hi-iwarän
a-s dd-əbdädäg dat-käl-Sinhidrin-wi† gattäsnen
ässäreęga.

²¹ Wär t-illa uđlem hi-iwarän săl wa n-a-s
ənneyğ: təlkam tanäkra jer-inəmmuttan, tənna
däg n-a-wen-däg a fäl əbdadäg data-k ašäl-i-
däg.»

²² Äsfäl Filiks äddinät iman-net ədarät-a-wen
ed issan a äjjeen fäll-taggayt-ta-däg təglät
fäll-tidət n-iman-net, inn'-asän: «Afäl dd-osa
Lisyas wa n-ämänokal n-əssärdusa, ad-käwän-
dd-sägräg.»

²³ Omär ədarät-a-wen i-käbtän iyyän i-ad-äj
ənniyät i-Buləs mäšan, äkfet-t turhajät n-ad-t-
dd-tisən äddinät-net, tassänän däg-s.

²⁴ Härät n-işilan ədarät-a-wen, iqqäl-dd Filiks
əddeew d-Dərusil ta n-hänne-s län käl-Älyähud.
Issägrä-dd Buləs, äsjäd i-isälän-wi itäjj fäll-
immun s-VisaÄlmasex.

---

† **24:20 24:20** A-wa älžämäxät n-inušämän d-imizärän
n-käl-Işrayil wa itirən ässäreęga, əntäneđ a-s älpallitän, osağän
däg tamətte d-əlxəkum d-äddin.

25 Itajj'-as Buləs isālan har dd-iwwād̄ edägg-wa däx-has-ijanna əmmək wa s-ila ägg-adəm ad-sär-s iddär dat-Mässinäx, ijrəw älxafyät, isədəw i-ässhärexa wa dd-imalän, ännähäd däx-iman-net ɣas, irmäx Filiks, innä i-Buləs: «Əgləw əmära, afäl sär-k əjrāwāx, ad-käy-dd-aləsäx asäxär.»

26 E-d ähoj a dd-isäxär Buləs, isəddəwənnət-t, däx-a-s, ijar ättäma n-ad-t-äkf Buləs a ila azrəf.

27 Ija a-wen-däx har okäyän əssin iwətyan, izjär Filiks Təmmənəya, ijjäš Bursəs Fistus edägg-net. Ässof ənta, ad-iṭṭəf Buləs däxtakärmut i-ad-iżəjrəz iman-net i-käl-Älyahud.

25

Iyra Buləs Qäyşär i-ad-has-ikkəs tekəriđt

1 Kärad̄ išilan ḍarät a-s iḍkal Fistus tanäya, ifäl-dd Qäyşära, teje ta fäll-ixkäm, ikkä Yärussälam.

2 Əşkän-dd şär-s imänokalän n-käl-tikutawen d-imizärän n-Älyahud däx-isālan n-Buləs,

3 laqqädän-t d-ad-hasän-dd-isəwwəyy Buləs i-ad-t-əşräxän däx-Yärussälam, jannen a-wen, a-s ija a-wen, äru d-əjän äddäbara n-ad-t-säxdärän däx-tabarät, änğən-t kərəf.

4 Inn'-asän Fistus: «Buləs iha takärmut däx-Qäyşära, ḍarät-a-wen dax, näkk iman-in, əkkeğ Yärussälam däx-išilan-i-däx,

5 idawnet där-i iyyäd̄ däx-wän təflasäm i-ad-əbdədän fälla-wän, umasän tijuhawen-nawän däx-isālan n-ähaləs-wa-däx sawarän uđlem.»

6 Ikkă Fistus Yärussäläm, ija däg-s a t-illan jer-əttam təkkəd märaw išilan təzzar, iqqäl-dd Qäyşära. Ašäl wa ilkämän i-wa n-uğel-net, issägṛä-dd Buləs s-edägg wa däg-iğattäs ašşärexa.

7 Ijjäš-dd Buləs ehän-en ɣas, ăgläyyäläyän-t-dd käl-Älyähud wi-dd fälnen Yärussäläm, adt-sawarän bahutän d-udlemän s-wär t-illa ere āddoben asəddəttu-näsän.

8 Iđkäl Buləs mäjräd i-ad-ihəl iman-net, isəbbuggət a-wa fälla-s itawännən, inna: «Wär t-illa uđlem hi-iwarän, wär t-illa a läbasän ăşşadäg wäla ənney fäll-alämär n-käl-Älyähud, wäla fäll-ehän n-ämudd wa mäqqärän, wäla fäll-Qäyşär-i n-ämänokal wa mäqqärän.»

9 Innä Fistus älwäqq-wen i-Buləs i-ad-ijräß i-käl-Älyähud: «Ak tärđed s-ad-təkkəd Yärussäläm i-ad-käy däg-s əşräχäg meyx?»

10 Inn'-as Buləs: «Näkk, ämära, Qäyşär-i n-ämänokal wa mäqqärän ihän Roma, ənta a-s ärheğ tebädde data-s i-ad-hi-işräg. Käl-Älyähudi sär-k dd-əškänen, wär t-illa a hasän-ăşşadäg, a-wen, käyy iman-näk, hannäyäd-t.

11 Kunta ill'-e a ăşşadäg wäla a jeğ läbasän, ärdeeg s-tamättant mäšan, kunta a wa fäll-i itawännən buhu, adiš, wär-əleğ s-ad-ətwəjjäg jer-ifassän-näsän. Ämära, şämad tanfust-dädäg, ăşrey Qäyşär wa n-ämänokal mäqqärän.»

12 Änmänħäy Fistus d-inušämän wi ɣattäsnən ašşärexa təzzar, innä i-Buləs: «Şämad käyy iman-näk a iğrän ämänokal wa mäqqärän, adiš, ad-hak-sukäg.»

Tebäddde n-Buləs dat-Fistus d-Ägribba

13 Härät n-išilan ḍarät-a-wen-dăꝝ, osă-dd
ämänokal iyyän s-isəm-net Ägribba äddeew d-
wälätma-s s-isəm-net Berenis, jan-dd tăbošajt s-
Fistus dăꝝ-Qäyşära.

14 Jän išilan dihen ḡas, idkäl-asän-dd Fistus
isälan n-Buləs, inn'-asän: «Ill'-e diha ähaləs dd-
oyya Filiks dăꝝ-takärmut,

15 əškän-dd sär-i fälla-s imänokalän n-käl-
tikutawen d-inušämän n-käl-Älyāhud, əttärän
dăꝝ-i ad-t-sidəwăꝝ dăꝝ-ässhäreŋa

16 mäšan, əlläxęg-assän a-s älqanun-nänäꝝ
näkkäneđ-i n-käl-Roma, wär hanäꝝ-ijrew ad-
nəsiđəw äwadəm dăꝝ-ässhäreŋa ar s-ad-t-dd-
nässibdăd dat-ässhäreŋa təzzar, nəlməd kunta a-
wa fälla-s itawänneñ tidət meꝝ.

17 Osän-ahi-dd dăꝝ-Qäyşära ḡas, əssäyräꝝ-
asän-dd näkk iman-in ähaləs wa s-sär-i dd-
əškän.

18 Ägeläꝝ dăꝝ-a-wa fälla-s jannen, iňšad a
mäqqoorän mäšan, oseňt wär-ija a-wen

19 ed, isälan n-äddin-näsän d-isälan əkkänen
ähaləs iyyän ämmun s-isəm-net Yisa, s-orða
ənta a-s inkär-dd jer-inəmmuttan, ənta-den-dăꝝ
a-wa ikkän jere-sän,

20 wär-əssenäꝝ a has-e-äjäꝝ, əttäräꝝ dăꝝ-s ad-
äkk Yärussäläm i-ad-dăꝝ-s itwəšräꝝ ed, näkk
iman-in, wär hənnəyäꝝ uđlem t-äswäräꝝ

21 mäšan, ässof teyäre n-Qäyşär wa n-
ämänokal mäqqärän ed, ijraw-as älqanun-
nänäꝝ a-wen.»

22 Iggädd-dăꝝ Ägribba älwäqq-wen, inna i-
Fistus: «Ähaləs-wa-dăꝝ, säsl'-ahi-has näkk-dăꝝ.»

Inn'-as Fistus: «Ašəkka, ad-t-dd-səbdədäg data-k, təsləd-as.»

²³ Āffäw ḡas, ässahäg-dd Āgribba ašäl s-älxal wa n-imänokalän ənta d-Berenis ta n-wälätmas-, əjjäšän ehän wa n-ässhärexa ăddewän d-kumända d-inušämän n-ayrəm. Issägrä-dd Fistus Buləs, ittelwäy-dd.

²⁴ Imməjräd Fistus, innä: «Āmänokal Āgribba, käwäned-i dd-əžžəemmägnen diha-däg ašäl-i, ähaləs-i-däg hannäyäm, wär t-illa däg-Yärussälam hakd diha-däg, ere s-wädden innä, äbas änihäjja d-tämudre.

²⁵ Däg-a-wa hi-dd-iqqälän näkk, wär t-illa udlem fälla-s əjrawäg t-äsinähäjjän d-tamättant mäšan, šämad ənta iman-net a äsnäfränän ad-t-išräg ämänokal wa mäqqärän, adiš ad-has-t-sukag i-ad-t-išräg.

²⁶ Hakd a-wen-däg, wär-ärheg, ad-has-t-sukag ar s-ad-t-äsidäwäg d-täkarde däg-iktab udlem wa t-iwarän. Təssəba n-a-wen-däg a fäl ässofäg ad-t-dd-səbdədäg data-k i-ad-hi-təkfəd tayətte n-a-wa mad-əktəbäg däg-täkarde i-ämänokal wa mäqqärän ədarät isəstanän wi t-mad-äjäg

²⁷ ed, wär-il' əmmək n-ad-sukag ämänokal utakärmut s-wär-ätwässän a-wa iğşäd.»

26

*Edäwänne wa ija Buləs i-ad-ikkəs udlem fäll-iman-net
(Ijitān 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Iđkäl Āgribba mäjräd, inna i-Buləs: «Mäjräd! Əkkəs udlem fäll-iman-näk.» Iđkäl Buləs əfuss-net i-ad-has-səjəd tamətte, innä:

² «Āmānokal Āgribba, āmoos-ahi a mäqqorän turhajät n-mäjräd wa hi-təkfed ašäl-i-däg i-ad-əkkəsäg fäll-i uđlem wa hi-āswärän käl-Ālyähud wi hi-dd-əškänen sär-wän.

³ Īssanäg a-s wär t-illa a hak-idrajän däg-älxadatän-näsän, wäla däg-tijettewen n-äddin-näsän, a-wen-däg a fäl əttaräg däg-k tažidert n-ad-hi-səjədəd.

⁴ Näkk, wär t-illa ägg-äkall-i-däg wärän issen a-s təmmäđrit-in iket-net, jey-tät jer-käl-tumast-in däg-Yärussälam-i-däg ədwäläg.

⁵ Āru əzzayän-ahi, əssanän day a-wa āmoosäg kunta ābokän i-a-wen, tämudre-nin iket-net, əjey-tät däg-alkum i-a-wa sayra taggayt ta n-kälfaris, wär t-tëlla taggayt tät-tojärät isəm, wäla älxädalät däg-äddin-nänäg.

⁶ Ašäl-i, əbdadäg dat-ässärerega fäl təssəba n-ätäma wa järäg däg-ärkäwäl-wa ijjaš Mässinäg i-abbatän-nänäg wi n-ibda,

⁷ ätäma-en-däg, a-s äqqalnät tiwsaten-nänäg ti n-märawät d-sänatät n-İşrayil ed, a-wendäg a sär-snät dd-oräwän älxibadät n-Mässinäg ehäđ d-ašäl. Āmānokal-in, wär t-illa uđlem hi-āsiwärän käl-Ālyähud wi hi-dd-əškänen säl wen-däg.

⁸ Ak ajän āmoos-awän tákunt a-wa s-il kam ad-dd-isənkär Mässinäg inəmmuttan?

⁹ Däg-a-wa hi-dd-iqqälän näkk, wär t-illa a-wadäg wär-əjeyg i-ad-hin-aləmäg s-iyyat isəm wa n-Visa wa n-Näşirät.

¹⁰ A-wen, jey-t däg-agrəm wa n-Yärussälam-i däg-hi-əjräwän imānokalän n-käl-tikutawen asəttärməs n-e d t-illäm ere ilkamän i-Visa

Ālmasex, ājāy-t dāy-takārmut. Afāl ənhāyāy i dāy-sān äniihājjān d-tamāttant, ifassān-in a-s tajjāy iman-net.

11 Əkkey jer-iħānan n-āddin wi n-kāl-Ālyāhud i-ad-tān-sāknāy dāy-sān aħħana, šahāšsalāy-tān s-asəkkufār, dāy-təmğäre n-aḍkār-nāsān wa hi-ihān, āhorey-tān har ikallān wi iyyādnen dāy-ezzagħān.

(*Ijitän 9:1-19; 22:6-16*)

12 Dāy-isālan n-a-wen-dāy a fāl əkkey Dāmašāq, āwwayāy tikardīwen hi-ekfān imānokalān n-kāl-tikutawen, hi-ejrawnen tādabit n-a-wa s-ärheg iji-net.

13 Āmānokal-in, əglej dāy-a-wen-dāy a-s hin-ohāzāy Dāmašāq s-ammas n-tarāħut, wāla a hin-ejrāħāy näkk d-imidiwān-in a-s ənhāyāy ānnur dd-ifalān išənnawān ojārān tāfukt amləwləw.

14 Nəħħā-dd noða iket-dāy-nānāy, əsley di-hen i-emāsli hi-innān dāy-Żäbranəyya: < Sawəl, Sawəl! Ma kāy-orāmān sār-i, tiġeżżejjebud-ahi? Ad-hak-indār amżəzzaj dār-i hārkuk. >

15 Ənnej-as: < Emāli, mi tāmoosād? > Inn'-ahi Emāli: < Näkk a-wa Żisa wa tiġeżżejjebud.

16 Āmāra, əbdəd fāll-iman-nāk, änfalälāy-ak-dd i-ad-tumasād änāmmašul-in, tumasād daħ-tajuhe-nin dāy-a-wa tənhāyād ašäl-i-dāy d-a-wa hak dd-madān-infiləl ədarat a-wa,

17 ad-kāy-dd-āyħləsāy dāy-kāl-Ālyāhud d-

inəzzulam[†] šəmmišəläg-käy sär-sän,

¹⁸ i-ad-tarəd tiṭṭawen-näsän, əzjärän-dd tihay s-ännur, əzjärän-dd tärna n-Iblis s-Mässinäg, amənän sär-i i-ad-tän-äkfäg tenässe n-ibäkkadän i-ad-ahərən täkasit d-iməšeddəjän wi iyyädnen.»

¹⁹ Amānokal-in Āgribba, wär-ətteräg anməšri i-a-wa hi-dd-änfalälän dd-ifälän išənnawän ed, Mässinäg ad-dd-ifal.

²⁰ Əmməjrädäg s-tizarät i-käl-Dämašäq d-käl-Yärussälam təzzar, okäyäg s-Ālyähudəyät d-ixärman wi iyyädnen hän inəzzulam, xatṭabäg-asän iket-däg-näsän isälän n-a-s lan s-ad-utabän, əjən tämudre täddewät d-imärkedän olägnen ässiitbätnen tiynəya ta dd-təšräyät fälla-sän.

²¹ Təssəba n-a-wen däg, a fäl fäll-i ođän käl-Ālyähud däg-ammas n-ehän n-ämudd wa mäqqärän, əttärän tenäye-nin

²² mäšan, idhäl-ahi Mässinäg, ikkäs-ahi-dd däg-ifassän-näsän i-ad-udabeg tebädde, äjjayhäg fäll-isälän-net har ašäl-i-däg i-wi länen isəm hakd wi t-wären əla. A-wa jänney däg ašäl-i-däg, wär-ämooṣ a äynayän, äru däg-s ässewälän ännäbitän d-Moṣa-i əssətbätnen a-s əlkamän isälän-wi-däg hawän-tajjäg.

²³ A-wen a t-ämooṣän, a-s ilkam ad-inhəy ȳisa Älmasex tersəmmawen təzzar, umas teğäfädde n-äddinät wi dd-maden-ənkär jer-inəmmuttan

---

[†] **26:17** **26:17** — ȳur-käl-Ālyähud, ere wärän ämoos ägg-Ālyähud s-aläşäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti iyyädnen iket-näsät, ti n-inəzzulam. — Ašäl-i-däg, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäg).

i-ad-ətwəjjən isālan n-ännur n-əlyəllas i-käl-
Älyähud hakd inəzzulam.»

Ālwižab n-Āgribba i-Buləs

24 Āmmijrād Buləs itakkäs uđlem fäll-iman-net dihen-dăg a-s iđkäl Fistus emäslı-net, innä: «Käyy Buləs, äbas təssanäd a jänned, təkkas dăg-k təmğäre n-təlyuləma tayətte.»

25 Inn'-as Buləs: «Āmänokal-in Fistus, näkk ɣas ozja ənniyät-in, ejrahäg a-wa heg; a-wa jännej iket-net, wär-ämooos ɣas ar tidət lat ujreh.

26 Käyy dağ ämänokal-in Ägribba, wär hak-ədrejän isālan-win-dăg, a-wen-dăg dağ a fäl wär-äksudăg mäjrād data-k, ed wär t-illa dăg-isālan-wi-dăg a-s wädden təssanäd sär-s e-d, əkkasäg äşşäk a-s isālan-wi-dăg, wär jen dăg-ufär.

27 Ämänokal-in Ägribba, tomanäd s-a-wa ənnän ännäbitän, wädden?»

28 Iggäd-dd Ägribba älwäqq-wen s-Buləs, inn'-as: «Käyy, hannäyäg-käy, a əndärrän ɣas teğaläd ämoosäg älmässexi.»

29 Inn'-as Buləs: «Jer-a əndärrän wäla a hin-illan i-ad-tumasäd a-wen, daläg-ak Mässinäg käyy hakd älžämaxät wa hi-äsiyädän, ad-där-i taləhəm härät iket-net, a säl tişəm-ti-dăg hi-hänen.»

30 Issəmdä Buləs mäjrād-wen-dăg ɣas, ibdäd ämänokal Fistus hakd Ägribba d-Berenis, təlkäm-asän dag tamətte,

31 zajjärän äddinät, tinmənnin: «Āhaləs-i-dăg, wär t-illa a iğşad t-äsinähäjjän d-tamättant wäla tişəm.»

32 Inna Āgribba i-Fistus ālwāqq-wen: «Ənnär wädden texäre-i ija āhaləs-i-däg i-Qäyşär wa n-ämänokal mäqqärän, itwəyy'-in.»

27

Asikəl n-Buləs s-Roma

1 Täwwäd-dd täqqän ta n-tikawt n-äkall wa n-İtali χas, jän käl-əlxəkum Buləs d-käl-takärmut wi iyyädnen däg-ifassän n-käbtän s-isəm-net Yulyus, ənta a ännihädän fäll-ejhän n-əlxəskär wa s-isəm-net: «Wa tän-ojärän».

2 Nəjjäs turäft n-aman jat isəm Adäramit, nəkkä ăkall wa n-Azya, näddeew däg-asikəl-nänäg d-Aristaräq wa n-Täslonika.

3 Aşäl wa ilkämän i-wen, näsjan däg-teje ta n-Sidon. Āmoos käbtän Yulyus ăwadəm s-ikna Buləs əjjärüzät, iglä fäw har t-ikfä turhajät n-ad-ăkk imuzäyän-net wi hänən aχrəm-en i-ad-has-arəjän däg-asikəl.

4 Nəfäl dihen, nällil asälim n-aman, nämsadäg i-awtəl wa n-Qəbrus i-ad-nəmjuşət d-ađu d-tinäzzämären-ti dd-bahhälnen i-turäft.

5 Nəjläy darät-a-wen ejärew wa səmmän oşälän däg-ăkall wa n-Silisi d-Banfəli, näsjan däg-taχrəmt ta n-Mira təhät ăkall wa n-Lisya.

6 Ijräw käbtän-nänäg dihen turäft n-aman təkkat İtali, ij'-anäg däg-s.

7 Nəjä iışlan näsilaläm sollan fäll-aman har şärnaş d-nänmawäd d-aχrəm wa n-Känida, igdäl-anäg əşşuhu n-ađu ad-nakəy χas, närmäş tamdujt ta n-ajus n-ăkall wa n-Kritus, nəkka dawa-s har nämsadäg d-Sälmuni.

8 Šärnaš d-nällil asälim n-ejärew har dd-näwwäd edägg ijan isäm: tasjent ta n-tihusay, awen edägg, änimahäzän d-tayrämt ta n-Lazaya.

Anmäntaš n-ejärew fäll-turäft n-aman ta iha Buləs

9 Nəja išilan s-əmmək-en-däg a-s fälla-näg änmaňtaš ejärew, nəjjäš miši, okäy fälla-näg dağ äžum wa n-tajrəst.

10 Dihen-däg, ad-äsmätär Buləs iməssukal wi iyyädnen hänen turäft n-aman, inn'-asän: «Meddən, hannäyağ a-s asikəl-nänäg wär-mad-äj wäla šägşad d-miši; näkkäned hakd a-wa ihän turäft, nəha miši d-šägşad-wen-däg.»

11 Mäšan ojär tafləst ija käbtän a-wa has-innä u-tayħaya-net a-wa innä Buləs.

12 İnhäyän a-s edägg-wa-däg äsjänän wädden edägg däg-isasakay äwadəm tajrəst xas, ässoxälän tisdas n-turäft, ärmasän tamdujt n-agrəm wa n-Fənikus daw-awtəl wa n-Kritus i-ad-däg-s səssikəyän tajrəst.

13 Ellan-t dihen-däg a-s dd-isräj ađu dd-ifalän ajus, orän-dd turäft, ärkäbän däg-a-s ällilän tasäja n-ejärew ed, äxelän äyläsän däg-äşşar-net.

14 A əndärrän darät-a-wen-däg, tođä-dd fälla-sän tăşikwalt tăşşoohet s-itawänna däg-Tälyunanit: Erakilun.

15 Izzəwät ässahät-net turäft, iglä där-s emänän, äbas t-illia ere däg-s ännihädän.

16 Ija a-wen-däg har nokäy afalla n-awtəl wa n-Kluda, ij'-anäg agrəm-en eff xas, nəttär äddäbara s-nänmawäd d-isäxlas wi hänen turäft.

17 Эjräwän meddən ađkul n-asägləs wa n-əndärrän ihän turäft, ästäräkkən-t däg-aman, əkräsän-t däg-turäft s-ixunan, nədkäl tisdas i-ad-tänät-isəkəf ađu i-ad-äbas hanäg-äzziwät ađu. Näšinanäj s-əmmək-wen-däg har nänmawäđ d-Libya, noyya iman-nänäg s-aşrut wa däg-wär şəjrətän aman.

18 Okäy fälla-näg ašäl imdan näbbillän d-ađu s-əmmək-wen-däg, har hanäg-ilzäm ašäl wa iyyädän, ad-hin-nəjär ilalän wi hänən turäft i-ad-tifsas.

19 Ašäl wa s-kärad, järän-in inaxdimän a-wa äzzayän ihän turäft iket-net.

20 Nəjä äzzäman wär nənhey tafukt wäla etran, a ija a-wen-däg, itiwwäđ-dd fälla-näg äşşahät n-ađu har äbas hanäg-iha ere ijarän ätämä n-tämudre.

21 Išilan-win-däg, nässakäy-tän wär t-illa a nəksä, däg-a-wen-däg ad-dd-ibdäđ Buləs, innä i-äddinät: «Imidiwän-in, ənnär hi-täsijädäm ihənnin a-s hawän-əmməjərädäg däg-awtəl wa n-Kritus, wär nətəjjəš miši d-şägşad ogdähän d-a-wa-däg.

22 Ärheeg fälla-wän ămära, ad-hi-səjdəm: sänsät ənniyät-näwän, ədmanäg-awän a-s wär t-illa i däg-näg mad-iba mäšan, turäft ənta, əkkəsät ätämä-net.

23 Änfaläl-ahi-dd änjalos n-Mässinäg əndähad,

24 inn'-ahi: Buləs, wär tärmeğäđ ed, wär t-illa ad-wär təbdedäđ dat-Qäyşär wa n-ămänokal mäqqärän. Ad käy-ixləs Mässinäg käyy d-iməssukal wi där-täddewäđ.

25 Ɣas, imidiwän-in, kuyədät, wär təkkesäm
ătṭäma, əflasäg a-s Mässinäg a-wa hi-innä, ad-
ağ,

26 ilkam däg-näg ad-nəsəjən fäll-awtəl iyyän.»

27 Nəja ehäd-nänäg wa s-märaw d-əkkoz
mäšan, ăzziwät-anäg adu härwa fäll-ejärewe wa
səmmän s-itawänna Adərya, a-wen, däg-ejärewe
wa səmmän mäqqärän n-Miditerani. Ebre n-
ammas n-ehäd, ofräyän käl-taxäya n-turäft a-s
ohažän edägg däg-wär əknən aman əjut.

28 Järän ayan däg-aman i-ad-sär-s əkətən
təşşəjrət n-aman, osän aman jan təşşəjrət n-
kärađät timərwen n-metär d-əssa. Iglän har
dihen, oläsän day ejer n-ayän-ənnin däg-aman,
imäl-asän ider n-aman ămära, däg-sənatät
timərwen n-metär d-əttam.

29 Aksudän käl-taxäya ad-tidəw turäft-näsän,
tənkəf i-tihun, ɣas, järän əkkozät tizolyawen
däg-aman i-ad-əhəlnät turäft, əqqälän ədarät-a-
wen i-tebädde n-ašäl.

30 Däg-a-wen-däg, ad-tattärän käl-taxäya
əmmək s-əjmädän, ăsräsän däg-aman asägħləs
əndärrän, jän ăsaru n-a-s ārhan ad-hin-
şəşşənkəšän tizolyawen ti jän däg-aman i-
ad-əknənät antum, ətṭəfnät turäft.

31 Ilmäd Buləs fäll-amsud-näsän ɣas, innä i-
käbtän d-əssärdusa: «Ānn i-meddən-näk, afäl
wär-ăqqimän meddən-wi-däg däg-turäft, adiš,
əkkəsnet ătṭäma n-tämudre.»

32 Āxtäsän əssärdusa ədarät-a-wen ixunan n-
asägħləs wa əndärrän, oyyän-t iglä, ăwwäyän-t
aman.

33 A əndärrän dat-ăbaqqu n-tifawt, äsmätär Buləs imidiwän-net i-ad-əkşən härät fäl-a-s lan a iwwädän märaw išilan d-əkkoz wär t-illa a ikkan imawän-näsän.

34 Inn'-asän Buləs: «Ənfəwät iman-näwän s-härät iyyän, əfləsät a-s wär t-illa däg-wän-i s-mad-hin-iba wäla-däg emzäd iyyän ɣas däg-eğäf-net.»

35 Inn'-asän Buləs a-wen-däg ɣas, iḍkäl-dd tijəlwen, ämmoy i-Mässinäg dat-äddinät wi hanen turäft, äzun-tänät dərät-a-wen, ad-itatt.

36 Tokäy-tän tarəmmeyt, ad-tattän əntäneđ-däg.

37 Däg-turäft-en-däg, näwwäđ sănatät timaq n-ähaləs d-əssayät timərwen d-säđis.

38 Ālwäqq wa d-əyyəwänän äddinät, əssänğälän-in ǎlkäma däg-ejäre w-i-ad-səfsəsän turäft.

39 Ja tifawt, əslämän däg-ijəj tağmärt däg-ijjət ǎkall mäšan wär-əssenän ma ǎmoos ǎkall-wen-däg. Ənnän ad-sär-s ənnädän turäft, səjnən-tät dihen-däg kunta ämmukkän a-wen.

40 Əkkäsän isässärän wi ittäfnen turäft, oyyän-tän-in s-aman, orän iğunan wi n-tağäya sasaxadnen turäft, jän tisdas i-adu s-data n-turäft i-ad-tän-in-imhəl adu s-edägg wa äqqurän əslämän.

41 Dihə-däg d-əkkän s-data a əndärrän ad-odän fäll-härät n-tejeft, təntäm-asän turäft däg-ǎkall. Ittəytäy ǎkumkum-net däg-ǎkall hundäg har ǎbas timtəkwəy, irzä-dd dəg ajilal-net fäll-ǎşşahät wa ija anməntaš n-ejäre wə səmmän.

42 Ənhäyän əssärdusa a-wen ɣas, änಮännakän i-ad-əjən iman n-käl-takärmüt i-udag ad-ijmäđ

wäl' iyyän däg-ešsaf,

⁴³ mäšanunjäy-asän käbtän s-a-wen fäl tärha-i ija i-Bulës. Dihen-däg ad-innä käbtän i-äddinät wi əssännen ešsaf, ad-əyyən iman-näsän stizarät s-amān, əsyəfän s-asälim.

⁴⁴ Innä i-wi iyyädnən, ad-əjən äddäbara fäl näyän iferəsän n-tisəjwen n-turäft wi dd-irża adu. Əmmək-wen-däg a-s hin-əwwädän iket-däg-näsän asälim n-amān, əddarän-äxlasän.

28

Täsjän turäft n-amān ta iha Bulës däg-awtəl wa n-Malta

¹ Nägläs-dd däg-a-wen-däg iket-däg-nänäg, nəzjär-dd amān ɣas, nəslä a-s awtəl wa däg-näsjän, isəm-net Malta.

² Äsmäjaren-anäg käl-awtəl-en, əssärgän-anäg efew, nəzzäh sär-s iket-nänäg ed, iwat ajenna, ija esämed.

³ Ikkəmät-dd Bulës isuksukän s-äshhäjäljäl efew mäšan, täkwättät-t taşsält dd-təstəg tukəse n-efew, tärämäm däg-äfuss-net.

⁴ Ənhäyän käl-awtəl a-wen ɣas, ad-tinmənnin: «Ähalës-i-däg, wär t-ih' aššäk a-s emäjj n-iman, ənta da-däg s-iket dd-iygläs däg-amān mäšan, ilkäm-as-dd əlğədär n-a-wa iğśäd i-Mässinäg.»

⁵ Irsäy-in Bulës taşsält ədarät-a-wen fäll-imannet, ənnunnäzät-tät däg-efew, wär t-illa a hastägħsad.

⁶ Ija a-wen ɣas, əsbälalägän käl-awtəl däg-Bulës, ija ɣur-sän a-s a əndärrän ɣas a has-in-äqqimän ihdədi, meq əmmut əlwäqq-wen-däg.

Āhojān wär t-illa a ijan dăg torda-năsăñ ḡas, əqqälän s-a-wa ənnän, ad-jannen āmăra: «A-wa, hărăt dăg-imălan wi n-işənnawän.»

⁷ Edăgg-en, ohažän-t išəkraš n-ämänokal n-awtəl s-isəm-net Buləs. Isl'-anăg ḡas, ăsmăjarăt-anăg s-ehän-net, năssakăy ḡur-s kărăd išilan.

⁸ Nəll'-e dihen-dăg a-s tărmăs tenăde tăddewăt d-tanănăyat abba n-ämänokal. Os'-e Buləs, ăswăr-t ifassăñ-net, ittăr-as dăg-Măssinăg, izzăy.

⁹ Āwwăyăñ-dd kăl-ăkall darăt-a-wen imarhinän-năsăñ, ăzozăy-tăñ Buləs əntăneđ-dăg.

¹⁰ Əssəmğärän-anăg kăl-awtəl en-dăg făl təssəba n-a-wen-dăg. Năssawăd tekle ḡas, jän-anăg ăzzad igdăhän i-a-wa hanăg-in-ăqqimän dăg-asikəl.

Ujəš n-Buləs i-ayrəm wa n-Roma

¹¹ Şämad fălla-năg okayän kărăd orän n-asikəl, ad-nəjrăw turăft n-aman tăşşıiwărăt idmawän d-ismawän n-imălan n-eknewän wi s-itawänna: Kăstur d-Bolăkəs dd-falăt Iskăndərya, nəjjăš-tăt, tăssakăy dăr-năg tajrəst dăg-awtəl-wen-dăg.

¹² Nəfăl dihen, năsjän kărăd išilan dăg-Sirakuz,

¹³ təzzar năllil asălim n-aman har Rajyo. Aşăl wa ilkămän i-wen, inkăr-dd fălla-năg ađu dd-ifalän ajus, izzəwăt-anăg emänän har năsjän dăg-Băzula.

¹⁴ Nəjrăw dihen hărăt dăg-ayətma-năg dăg-ăddin, ăsmăjaren-anăg; năssakăy ḡur-sän

əssəboğ imdan. Yur-sän en-däg, ad-närmäs tamdujt ta n-Roma.

15 Əslän-anäg härät däg-älmässexitän n-Roma ɣas, əlkädän-anäg-dd s-ässuk n-ayrəm wa n-Abyud, əssəlkädän-anäg-dd dağ iyyäd s-ässuk wa n-ayrəm wa n-käradät tihənzubbə. Inhäytän Buləs ɣas, iräş i-Mässinäg, ikf'-e a-wen-däg ätämä d-äşşahät äynayän.

16 Näwwäd-in Roma ɣas, irda əlxəkum i-Buləs s-ad-ifär ehän n-iman-net, izzäg däg-s ənta d-əssärdasi wa has-ijän ənniyät.

Ajəyh wa ija Buləs däg-ayrəm wa n-Roma

17 Käraḍ işilan ḍarät-a-wen, issäyṛä-dd Buləs inušämän n-käl-Älyähud wi əzzäɣnen Roma. Ǝżżəmmägħän-dd sär-s ɣas, inn'-asän: «Ayətmaġ, wär t-illa a ḥeġadäg s-änimäšräyäg i-tumast-nänäg, wäla i-älġadatän-nänäg. Ayrəm wa n-Yärußälam a däg-dd-əttärmäsäg, əjjäšäg däg-s takärmut, ätwäjjäg jer-ifassän n-käl-Roma,

18 əttärän əntäneḍ almuḍ n-a-wa ḥeġħadäg ḍarät a-s hi-äsimäjrädän mäšan, wär t-illa ḥeddaṛora fäll-i əjrawän hi-äsinähäjjän d-tamättant, əttärän fäw ad-hin-səwwəyyən mäšan,

19 ənkäṛän-dd käl-Älyähud dihen fäll-i, unjäyän ārdän a-wa hi-äxtäsän käl-Roma. Ǝnhäyäg a-s wär t-illa a ārhan säl tamättant-in ɣas, tåmoos-ahi teğäre n-Qäysär wa n-ämänokal mäqqärän ihän Roma tähaşşilt. Mäšan, hakd a-wen-däg, wär-ihə ənniyät-in n-ad-säwräg tumast-in uḍlem wäl' iyyän.

20 A-wa-däg a fäl äsdärhänäg ahänay-näwän, səfhəmäg-kawän a-s tišəm-ti-heg, wär tänät-dd-orew sär-i a säl ättämä wa ohäräg d-käl-Işrayil iket-näsän.»

21 Inn'-as älžämäxät wa sär-s dd-äddewän: «Däg-a-wa hanäg-dd-iqqälän näkkäned, wär t-tella täkarde hanäg-dd-tosat dd-falät Älyähudøyät hanäg-təjat isälan-näk, wär t-illa dağ ere nənhay däg-ayətma-näg dd-ifalän dihen hanäg-käy-omalän wäla i hanäg-käy-ożamän.

22 Ämära, nässof, ad-hak-nəsəll näkkäned iman-nänäg ed taggayt ta hed təglät fäll-tidət n-iman-net, nəssan a-s wär t-illa edägg s-wädden äşsunjen-tät däg-s äddinät.»

23 Ohärän därs darät-a-wen aśäl däg-t-dd-mad-äqqəlän äddewän d-äddinät ojärnen wi dd-osänen äsihe-wa. Osän-dd aśäl-en, imməjrädaśän wa-däg n-tifawt har toða tafukt, itafässar-asän tijettewen n-a-wa isaxra, ixatṭab-asän isälan n-Təmmənəya n-Mässinäg d-a-wa innä alämär wa n-Mosa d-ännäbitän wi iyyäđnen, isafham-tän dağ a-wa ənnän fäll-VisaÄlmase.

24 Issətbät aśrut iyyän däg-sän tənna-net, äşxär-as aśrut wa iyyäđän ulh-net, unjäyän omänän s-mäjräd n-Mässinäg.

25 A-s t-fälän äddinät, äžunän däg-a-wa ordän fäll-Visa Älmase. Inhäy Buləs täzune ta jän xas, inn'-asän: «Ijmad-t äššäk a-s tidət a-wa innä Unfas Šäddijän i-imärawän-nänäg s-emm n-ännäbi Saya[†] a-s t-äšmašäl Mässinäg.

[†] **28:25 28:25** A-wa ännäbi dd-äzzarän i-Visa, äloläy dağ-isälan-net əssayät timaq n-awätay dat-tiwit-net.

Āzzāman-en, inn'-as:

²⁶ <Ēglēw, äkk äddinät-i-däg, tənnəd-asän:
ad-salläm s-timəzzujen-năwän măšan,
wär t-illa a mad-təfhəmäm,
ad-təswađäm s-tițawen-năwän măšan,
wär t-illa a mad-tənhəyäm

²⁷ fäl-a-s tamətte-i, tăşyar-ahi ulh-net,
tăşfäl-ahi timəzzujen-net,
tăħħar-ahi tițawen-net i-ad-wär hənnəy,
wär səll,

i-ad-wär t-illa a isalmađän ulh-net,
i-ad-sär-i dd-tənnäđ, zuzəğäg-tät.» »

²⁸ Inn'-asän Buləs dərät-a-wen: «Ēlmədät, ɣur-
ašäl-i-däg a-s, əlğəllas wa kăwän-ikfa Măssinäg,
ikf'-e dag i-inəzzulam[†] -i has-e-səjədnən.» [

²⁹ Issəmda Buləs tənna n-a-wen ɣas, fälän-t käl-
Ālyāhud āmiigənnän jer-iman-näsän.]

³⁰ Izzäg Buləs däg-ehän-wen-däg ifär har däg-
s ässakäy əssin iwətyan əmdanen. Ijraw iman-
net, ehän-en-däg, a däg-t-dd-tisən äddinät iket-
näsän wi ārhänen ahänay-net,

³¹ ixatħab-asän isālan n-Təmmənəya n-
Măssinäg, isayr'-en, wär t-illa dag ere has-
igdalän tənna n-a-wa s-irha, ad-tän-ānn fäll-
Emäli Ɣisa Ālmasek.

[†] **28:28 28:28** — Ƴur-käl-Ālyāhud, ere wärän āmoos
ağg-Ālyāhud s-aläşäl meğ ere wärän ilkem i-äddin-näsän,
iket-net, änäzzalim a āmoos. A-wen-däg a fäl tiwsaten ti
iyyäđnen iket-näsän, ti n-inəzzulam. — Ašäl-i-däg, änäzzalim,
ākafär (ere wärän issen s-Măssinäg).

**Ălənžil n-Yisa Ălmasex: Kitab Ălmuqăddăs
Tamasheq: New Testament**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tamasheq)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
b95f369b-a236-5ca8-8cab-11f74279d73c